

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT
“ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU
FACULTATEA ARTE PLASTICE ȘI DESIGN
CATEDRA PICTURA**

PROGRAMUL DE STUDII

PICTURĂ
FREGVENȚĂ LA ZI

CICLUL I (LICENȚĂ)
240 credite
Anii de studii 2019-2023

CATALOGUL CURSURILOR

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Istoria artelor
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Moisei L.
Cadre didactice implicate	Moisei L., Brigalda E., Ursachi R.
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	2	I	I	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina Istoria artelor este unul dintre cursurile fundamentale teoretice de bază în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul educației și creației artistico-plastice și se studiază în anii de studii I - IV la toate specialitățile Facultății „Arte Plastice și Design”. Acest curs oferă studenților reperele teoretice pentru studiul teoretic și practic al diferitor genuri, materiale tehnici de lucru, stiluri și limbaje de expresie caracteristice pentru fiecare specialitate în parte.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.
- Cunoașterea domeniilor și genurilor artelor plastice.
- Cunoașterea specificul evoluției artelor în diferite perioade istorice, diferite țări, diferite stiluri.
- Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale și naționale.
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească și să identifice obiectul de studiu al istoriei artelor și etapele de dezvoltare;
- să cunoască și să distingă domeniile și genurile artelor plastice; mijloacele artistice, plastice și materiale, caracteristice fiecărui domeniu artistic;
- să perceapă și să distingă specificul evoluției artelor în perioada preistorică;
- să distingă trăsăturile caracteristice ale artei din Egiptul antic, Mesopotamia, China antică și India antică;
- să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă preistorică și antică;
- să posede terminologia specifică istoriei și teoriei artelor;
- să aprecieze adecvat valorile artelor plastice;
- să aplice cunoștințele teoretică și aptitudinile practice atât în cadrul altor discipline de studiu, cât și în practica pedagogică.

Precondiții

Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei, artelor plastice,

compoziției, cromatologiei, bazelor artei decorative, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice universale și naționale.

Unități de curs

- Tema 1. **Introducere în Istoria artelor.**
- Tema 2. **Geneza Istoriei artelor ca știință.**
- Tema 3. **Domeniile și genurile artelor plastice.**
- Tema 4. **Arta preistorică.**
- Tema 5. **Arta Egiptului Antic.**
- Tema 6. **Arta Mesopotamiei Antice.**
- Tema 7. **Arta în India și China Antică.**

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.
Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Arta. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
2. *Arhitectura. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
3. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
4. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
5. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
6. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1967.
7. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II. București, Ed. Meridiane, 1976.
8. Гнедич, П. П., *Всеобщая история искусств*, Изд. ЭКСМО, Москва, 2013.
9. Дмитриева, Н. А., Виноградова, Н. А., *Искусство древнего мира*. Изд. Детская литература, Москва, 1986.

Opțională:

1. Charles, V., Manca, I., *30 de milenii de pictură*. Ed. Litera, București, 2013.
2. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
3. Mason, A., Spike, J. T., *Arta occidentală din Preistorie pînă în secolul al XI-lea*. Ed. Corint, București, 2010.
4. Гнедич, П. П., *История искусств с древнейших времен*, Москва, 2000.

Denumirea programului de studii		L.L.S.; Filologie; Arte; Pedagogie, Istorie				
Ciclul		Licență				
Denumirea cursului		<i>Fundamentele științelor educației</i>				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea Pedagogie, Catedra Științe ale educației				
Titular de curs		Zagaievschi C., dr., conf. univ.				
Cadre didactice implicate		Oboroceanu V., lector, Bîrsan E., lector., Simcenco I., lector				
e-mail		zagaevskycorina@yahoo.fr				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.01	3	I	I	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Fundamentele științelor educației* este orientat spre examinarea conceptelor specifice pedagogiei (*fundamentale, operaționale, preluate din alte domenii, valorificate pedagogic*) și conexiunea acestora în paradigma actuală a educației; conținutul cursului acoperă problematica contemporană a științelor educației; abordează fundamentele pedagogiei ca știință socio-umană specializată în studiul educației.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Elucidarea pedagogiei ca știință a educației valorificând terminologia specifică științelor pedagogice;
- Descrierea paradigmelor pedagogiei și a dimensiunilor educației;
- Interpretarea structurii de funcționare a sistemului de educație și a activității de educație;
- Elaborarea obiectivelor operaționale;
- Proiectarea metodelor de cercetare pedagogică;
- Evaluarea referențialului profesional al cadrelor didactice;
- Proiectarea/autoevaluarea proiectelor de activitate educativă;
- Aplicarea criteriilor de evaluare a calității educației.

Finalități de studii

- să determine statutul epistemologic al pedagogiei;
- să definească corect conceptele pedagogice fundamentale;
- să argumenteze relațiile pedagogiei cu alte științe;
- să analizeze dimensiunile generale ale educației conform modelului cunoscut;
- să clasifice obiectivele educaționale;
- să elaboreze criterii de evaluare a calității sistemului de învățământ;
- să construiască referențialul competențelor didactice;
- să evalueze calitatea proiectării activității educative și a conduitei dirigintei.

Precondiții

Cunoștințe elementare din școală în domeniul pedagogiei/educației; conceptul de elev, învățător; conceptul de școală, familie, societate; relația elev – profesor – părinte; influența mediului educațional asupra formării-dezvoltării elevului; treptele sistemului de învățământ; personalitatea învățătorului, rolurile și funcțiile învățătorului.

Unități de curs

1. Statutul științelor educației. Concepte pedagogice fundamentale
2. Clasic și modern în educație. Analiza acțiunii educaționale. Formele generale ale educației
3. Paradigmele pedagogiei – răspuns la problematica științelor educației. Metodologia de cercetare specifică pedagogiei
4. Finalitățile educației

5. Dimensiunile educației. Modele de analiză a conținuturilor generale ale educației
6. Sistemul de educație. Managementul educațional
7. Agenții educației. Organizarea și evaluarea activității educative
8. Cultura mediatică în contextul provocărilor sociale
9. Proiectarea și realizarea acțiunii educaționale. Tehnologii educaționale
10. Calitatea în educație. Evaluare de sistem/proces/resurse

Strategii de evaluare

Conversația euristică, dezbateră, proiectul individual (prezentare Power Point), investigația, studiu de caz, portofoliul, referatul, autoevaluarea, testul de cunoștințe (scris/oral) .
Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală studenților în cadrul seminariilor. ouă probe de evaluare obligatorii: *Evaluare 1.*: test de verificare a nivelului de cunoaștere; *Evaluare 2.*: proiect al activității didactice (nivel de aplicare - integrare a cunoștințelor).
Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen oral. Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Cristea S. *Fundamentele pedagogiei*. Iași: Polirom, 2010;
2. Cristea S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău: Litera Internațional, 2002;
3. Macavei E. *Pedagogie. Teoria educației*. Vol. I, II. București: Aramis, 2001, 2002;
4. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. *Teoria și metodologia educației*. Suport de curs. Chișinău. 2006;
5. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. *Teoria educației*. Ghid metodologic. Chișinău. 2006;
6. Guranda M. *Fundamente pentru o știință a educației*. București: 2011;
7. Bocoș M., Jucan D. *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*. Pitești: Paralela 45, 2008.

Opțională:

1. Șerdean I. *Pedagogie: compendiu*. Ed. a II-a. București: Editura Fundației România de Măine, 2004;
2. Pânișoară I.O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2009;
3. Păun E., Potolea D., *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Polirom, Iași, 2006;
4. Pânișoară I.O. *Profesorul de succes*. Iași: Polirom, 2009;
5. Garștea N., Callo T., *Ora de dirigenție. Ghid pentru elevi și profesori*. Chișinău: Epigraf. 2011
6. www.edu.md

Denumirea programului de studii		P				
Ciclul		I Licenta				
Denumirea cursului		Desenul				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea Arte Plastice și Design Catedra <i>Studiul Artelor, Grafică și Metodologia Instruirii</i>				
Titular de curs		Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar, Ana Gobjila, lector superior				
Cadre didactice implicate		Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Botnari Dumitru, doctor în pedagogie, conferențiar universitar Ana Gobjila, lector superior, Rusu Valentin, lector, Adrian Cucereavii, lector, Andrei Castravăț, lector				
e-mail		anasimac777@gmail.com				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	studiu individual
F.01.O.004	4	I	I	120	60	60
Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii						
<p>Cursul <i>Desen</i> include studierea bazelor fundamentale de reprezentare a formelor în spațiu, însușirea vocabularului vizual-plastic, explorarea acestora într-un mod personal și expresiv .</p> <p>Acest curs prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare în desen a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur.</p> <p>Disciplina vizează studiul principiilor de transpunere a spațiului natural în cadrul plastic, cultivând și dezvoltând imaginația și sensibilitatea plastică.</p>						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
<p>Însușirea și dezvoltarea vocabularului vizual plastic fundamental, studiul particularităților plastice a materialelor (creion, sanghină, cărbune, sos, etc.)</p> <p>Însușirea principiilor paginației în foaie.</p> <p>Studierea caracterului și plasticii formelor, modalităților de reprezentare a proporțiilor.</p> <p>Analiza constructivă a reprezentării formelor.</p> <p>Aplicarea metodelor de redare a valenței expresive cu ajutorul limbajului plastic specific desenului, modelarea formei prin intermediul liniei, clarobscurului, tentei și tonului.</p> <p>Studierea principiilor aplicării perspectivei liniare și spațiale în desen, a legităților de reprezentare a imaginii după model din natură.</p>						
Finalități de studii						
<p>să analizeze și să distingă proprietățile materialelor grafice (creion, sanghină, cărbune, sos, etc.) să posede vocabularul vizual-plastic fundamental;</p> <p>să cunoască metode de redare a clarobscurului în desen, metode de reprezentare utilizând legitățile perspectivei liniare și spațiale; legitățile de reprezentare a imaginii după model din natură,</p> <p>să enumere și să distingă etapele de reprezentare a unui studiu din natură;</p> <p>să cunoască legitățile de reprezentare a formelor pe suprafață;</p> <p>să utilizeze diverse principii de organizare a spațiului plastic;</p> <p>să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice;</p> <p>să exprime creativ imaginea naturii,</p> <p>să autoevalueze obiectiv cunoștințele, aptitudinile și priceperile la desen artistic;</p> <p>să stabilească rolul desenului în dezvoltarea imaginației, memoriei vizuale, gândirii creative;</p> <p>să aprecieze rolul desenului academic în formarea artistului plastic și a profesorului de artă plastică;</p>						

Precondiții
Studentii trebuie să cunoască cele mai elementare legități și principii de reprezentare a obiectelor din natură, metodele de reprezentare a clarobscurului, tehnica valorafiei în creion.
Unități de curs
Tema 1. Prelegere. Desenul ca știință. Istoria și teoria desenului. Tema 2. Prelegere. Perceperea integră a desenului. Iluminare, clarobscur, volum, spațiu Tema 3. Studiu practic. Desen constructiv liniar de obiecte geometrice ce diferă între ele ca formă (cub, sferă, con, cilindru). Tema 4. Studiu practic. Desen clarobscur al unei naturi statice (corpuri din ghips). Tema 5. Studiu practic. Desen de ornament din ghips pe fonul unei draperii. Tema 6. Studiu practic Desen de natură statică alcătuită din obiecte de uz casnic ce diferă între ele ca formă.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților auditoriale și lucrului individual. Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală. Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală
Bibliografie
1. Drabant Andras, <i>Bazele desenului</i> , ed. Casa, Oradea, 2011. 2. Koroknai Zsolt, <i>Tehnici de realizare a portretului</i> , ed. Casa, Oradea, 2011. 3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, <i>Desenul in arhitectura</i> , București 2010 4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005. 5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002. 6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981. 7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991. 8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986ю 9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001. 10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	BAZELE COMPOZIȚIEI ȘI CROMATOLOGIA
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	E. Samburic
Cadre didactice implicate	E. Samburic
e-mail	samburic.elena@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.01.O. 008	2	I	I	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul <i>Bazele compoziției și cromatologia</i> are drept scop achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe de creare, integrare ce cuprinde acumularea cunoștințelor practico-teoretice, formarea bazei conceptuale a disciplinei de profil (arte plastice și design). Cursul dat include o inițiere în istoria și teoria cercetărilor teoretico-practice și executarea exercițiilor la temele propuse.</p> <p>Pe parcursul studiilor se vor executa exerciții compoziționale la temele studiate.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
- Dezvoltarea gândirii logice și a celei abstracte la studenți;
- Identificarea modului de organizare a compoziției
- Distingerea mesajului artistic al compoziției 8xpress;
- Observarea interdependenței directe dintre compoziția formală și subiectul sau 8xpr enunțată;
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none">
- Să creeze interdependența dintre structura compoziției și subiectul ei;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse 8xpress;
- Să realizeze spațiul plastic: spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție;
- Să pună și să 8xpress 8xpress conceptuale în elaborarea compozițiilor;
- Să elaboreze noi tehnici și tehnologii 8xpres în elaborarea compozițiilor;
- Să realizeze mesajul compositional cu ajutorul mijloacelor de expresie plastic respectând cele trei principia de bază a limbajului plastic;
- Să realizeze o corelare cu celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei
Precondiții
<p>Studenții trebuie să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturale, tezaur 8xpressi și să posede cunoștințe generale la nivel de liceu, colegiu în domeniul istoriei artelor, desen, 8xpress etc. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor 8xpressive, comunicative și simbolice ale culorii în bazele compoziției și cromatologie</p>
Unități de curs
<p>Tema1. Noțiuni generale. Tema 2. Spatiul plastic.</p>

Tema 3. Structuri compoziționale

Tema 4. Compoziția cromatică.

Tema 5. Legea contrastelor.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);

Metodele intuitive (observația, demonstrația);

Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților însușire și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și maiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, autoinstruire; volumul și numărul variantelor de lucru (60% din nota finală).

Evaluarea finală.

Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Această notă cuprinde nota de la activitățile practice individuale, nota obținută de la practica teoretică sub formă de referat și nota de la examen. Evaluarea finală la Bazele Compoziției și Cromatologia, permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă aplicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale. Criteriile de evaluare la Bazele Compoziției și Cromatologia se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.

Evaluarea finală a semestrului I constă din răspunsul verbal și prezentarea referatului (40% din nota finală), și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. ARNHEIM Rudolf: Art and visual perception, University of California Press — Berkeley, Los Angeles, London 1971.
2. CHEVREUL Michel: Des couleurs et de leurs applications aux arts industriels, Paris 1864
3. CHEVREUL Michel: De la loi du contraste simultané des couleurs et de l'assortiment des objets colorés, Ed. 1, Libr. Pitois-Levrault, Paris 1838; Ed. a 2-a, Imprimerie Nationale, Paris 1889.
4. GOETHE J. W.: Zur Farbenlehre herausgegeben von Rupprecht Matthaei, Otto Maier Verlag, Ravensburg 1971
5. GOETHE J. W.: Goethe's Colour Theory, arranged and edited by Rupprecht Matthaei, English edition translated and edited by Herb Aach, Van Nostrand Reinhold Co. New York-Studio Vista Ltd. London, 1971.
6. ITTEN Johannes: Kunst der Farbe, Otto Maier Verlag, Ravensburg 1967.

Opțională:

1. ABBOT C. G.: The standard scale of solar radiation, Smithsonian Miscellaneous Collection, Vol. 92, Nr. 13, Washington 1934.
2. ALBERS Josef: Interaction of color, Verlag M. Du Mont Schauberg, Köln 1970.
3. ALBU C. D.: Chimia culorilor, Ed. Științifică, București 1962.

Denumirea programului de studii	Limbi și Literaturi Străine, Arte Plastice și Design
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Psihologie
Titular de curs	Moisei L.
Cadre didactice implicate	Moisei L.
e-mail	moisei.ludmila@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.06	3	I	I	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

1. Disciplina “Psihologia generală” este necesară pentru studierea ulterioară a modului psihopedagogic. Ea stă la baza înțelegerii, procesării și asimilării teoriilor, informației și a cunoștințelor psihologice.

2. În era dominată de tehnologiile informaționale este important ca studenții-pedagogi să cunoască psihologia pentru a comunica eficient cu alți oameni și pentru a manifesta un comportament asertiv în activitatea profesională.

3. Psihologia generală se înscrie reușit printre disciplinele fundamentale de studiu în cadrul programului respectiv. Ea stă la baza formării competențelor cadrelor didactice în domeniul învățământului primar și gimnazial prin studierea, însușirea și aplicarea în procesul educațional a legităților cu privire la procesele psihice cognitive (senzații, percepții, memorie, imaginație, gândire etc.), afective (emoții, sentimente, afecte, etc.), volitive (trasarea scopului, premeditarea, decizia ș.a.), cu privire la personalitate și particularitățile ei individual–tipologice (idealul, convingerile, motivația, temperamentul, caracterul, aptitudinile), la relațiile interpersonale (grup, colectiv, fenomene social–psihologice), la activitate (deprinderi, obișnuințe, abilități), la creativitate (factori, faze, niveluri). 4. În acest sens, psihologia generală corelează optimal cu celelalte cursuri din program - pedagogia, didacticile particulare, cât și cu stagiile de practică psihopedagogică de inițiere și de licență. Disciplina dată face parte din cursurile fundamentale ale modului psihopedagogic:

- este primul curs din modulul psihopedagogic, are tangențe cu filosofia, anatomia etc.

- are la bază cultura și pregătirea generală a studentului, se sprijină pe disciplinele studiate în cadrul instituțiilor preuniversitare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei; de înțelegere a statutului epistemologic al Psihologiei și a rolului ei în pregătirea pentru cariera didactică.
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: proiectarea și realizarea unui demers de cercetare în psihologie; evaluarea psihologică a individului și a grupului.
- Competențe de analiză: evaluarea critică a situațiilor problematice/conflicte și a soluțiilor posibile în psihologie.
- Competențe de dezvoltare profesională continuă: relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului psihologiei.

Finalități de studii

- Dezvoltarea competențelor de cunoaștere și înțelegere: să identifice conținutul, esența și particularitățile psihicului; să explice structura și evoluția lui, orientările de bază în psihologie; să distingă, să definească și să exemplifice procesele de cunoaștere, afective și volitive; să diferențieze și să explice particularitățile

individual – tipologice ale personalității, structura ei, necesitățile și motivele, relațiile ei cu alte persoane; să distingă, să definească și să explice activitatea și creativitatea umană.

- Dezvoltarea competențelor de aplicare a cunoștințelor și a înțelegerii: să folosească metodele și tehnicile psihologice în studierea fenomenelor psihice; să utilizeze cunoștințele asimilate în practica instruirii și educației, în viața cotidiană, în cunoașterea și reglarea comportamentului propriu și a celor din jur etc.
- Dezvoltarea competențelor de analiză: să argumenteze noțiunile, judecățile, raționamentele psihologice, enunțarea deciziilor respective; să formuleze explicit gândurile și ideile psihologice; să transmită exact și accesibil informațiile psihologice; să recepționeze adecvat mesajele psihologice, schimbul de informații și experiență etc.
- Dezvoltarea profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe psihologice; să posede noi deprinderi și abilități psihologice; să manifeste interes pentru cercetări, descoperiri noi în domeniul psihopedagogiei; să dispună de noi competențe psihologice; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele psihologice.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: *Biologia, Anatomia, Chimia, Fizica.*

2. Condiții prealabile:

- cunoașterea limbii de instruire la nivel de vorbitor adult;
- operaționalizarea terminilor în domeniul: anatomiei, biologiei, chimiei;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un eseu, referat; de a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizarea independentă a activității de învățare; de a gestiona eficient timpul pentru lucrul individual etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1: Domeniul, obiectul și metodele psihologiei.

Tema 2: Procese psihice senzoriale: senzații.

Tema 3: Procese psihice senzoriale complexe: percepții, reprezentări.

Tema 4: Procese cognitive superioare: gândirea și limbajul.

Tema 5: Procese cognitive superioare: memoria.

Tema 6: Procese cognitive superioare: imaginația.

Tema 7: Activități și procese reglatorii: motivația.

Tema 8: Activități și procese reglatorii: afectivitatea.

Tema 9: Activități și procese reglatorii: voința și atenția.

Tema 10: Sistemul de personalitate.

Tema 11: Însușirile de personalitate: temperamentele.

Tema 12: Însușirile de personalitate: aptitudinile.

Tema 13: Însușirile de personalitate: caracterul.

Strategii de evaluare

Prin examen oral/scriș ce se constituie din:

- Proba I de evaluare curentă: bilețele cu întrebări la primele trei teme.
- Proba II de evaluare curentă: test.
- Activități în cadrul seminarelor: prezentări orale și scrise; participări în dezbateri; analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate, informație suplimentară la subiect etc.
- Proba de evaluare finală care se constituie din test docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Buzdugan, T. “Psihologie pe înțelesul tuturor”, București: EDP.
2. Cosmovici, A. “Psihologie generală”, Iași: Polirom.
3. Crețu, Tinca “Psihologie generală”, București: Ceredis.
4. Golu, M. “Fundamentele psihologiei: compendiu”, București: FRM.
5. Neveanu P., Zlate M., Cretu T. “Psihologie - Manual pentru clasa a X-a, Școli normale si licee”, Bucuresti: EDP.
6. Rosca, Al. “Psihologie generală”, București: EDP.
7. Zlate, M. “Introducere în psihologie”, București: Șansa.

Opțională:

1. Golu, M. “Introducere în psihologie”, Bucuresti: Paideia.
2. Golu, P. „Psihologie – Repere ale învățării raționale”, București: EDP.
3. Parot, F. “Introducere în psihologie”, București: Humanitas.
4. Zlate, M. “Introducere în psihologie”, Iași: Polirom.
5. Zlate, M. “Fundamentele psihologiei”, București: Pro Humanitate.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.01.O.007	2	I	I	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul <i>Compoziția de șevalet</i> urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe teoretice și aptitudini practice în domeniul compoziției. Crearea unor compoziții originale ca structură și interpretare necesită utilizarea cunoștințelor teoretice și folosirea conștientă și rațională a legităților, mijloacelor și principiilor compoziționale. Cursul are drept scop dezvoltarea capacităților creative, a imaginației.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Utilizarea diverselor structuri compoziționale;
• Studiarea interdependenței dintre structura compoziției și subiectul ei;
• Demonstrarea creativității în realizarea compozițiilor.
Finalități de studii
<p>La finele acestui curs studenții vor fi în stare:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Să observe particularitățile structurii compoziționale;
• Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
• Să observe corelația între echilibru și integrare;
• Să aplice diverse structuri compoziționale;
• Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziții ;
• Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
• Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
• Să pună și să rezolve probleme conceptuale în elaborarea compozițiilor;
• Să elaboreze noi tehnici și tehnologii moderne în elaborarea compozițiilor;
Precondiții
<p>Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziție.</p>

Repartizarea orelor de curs

Conținutul unităților de curs

Tema 1. *Natură statică. Principii de organizare compozițională.* Compoziția. Considerații generale. Principii și legități în compoziția plastică. Simetrie, asimetrie. Ritmul. Echilibrul. Proporționarea. Cadrul compozițional.

Tema 2. *Natură statică. Lucrul în material.* Scopul: Organizarea compoziției naturii statice în cadru compozițional: pătrat, dreptunghi, romb, cerc, elipsă, piramidă. Materiale: Acuarelă, hârtie, guașă, pastel. F – A 4 – schițe; F – A 3, A 2 – tablou.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

8. Argintescu Amsa N. Expresivitate , Valoare și mesaj plastic. Editura Meridiane, București, 1973
9. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986
10. Barâșnicov A., Liamip I. Osnovă compoziții. M., 1978.
11. Burke, Edmund. Despre sublim și frumos. Editura Meridiane, București, 1981.

Opțională:

12. Edina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000
13. Heinrich Liitezeler. Drumuri spre artă, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
14. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.

Denumirea programului de studii	Arte Plastice si Design
Ciclul	Ciclul I – Licența
Denumirea cursului	Limba franceză și comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Limbi și Literaturi Străine/Limbi și Literaturi Romanice
Titular de curs	Donoaga Diana
Cadre didactice implicate	Moscalu Raisa
e-mail	diana.donoaga@bk.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.01.O.003	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
La familiarisation avec le français dans sa dimension sonore (sons, intonation, rythme), favorisation d'une attitude réceptive à la langue et développement des aptitudes perceptives. Développement des habitudes d'une bonne prononciation, de la lecture et de l'écriture, de la compréhension du système de la langue, la mémorisation des éléments lexicaux et leur emploi dans le contexte.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Développement des compétences linguistiques de l'étudiant en ce qui concerne la prononciation, l'orthographe et le vocabulaire.
• Entraînement de l'orthographe par les dictées préparées.
• Entraînement de la transcription phonétique française.
• Identification et compréhension du vocabulaire relatif à la famille, au logement, à l'horaire, etc.
• Utilisation des expressions et des phrases simples pour décrire le lieu d'habitation, les gens, les conditions de vie, etc.
• Développement des idées à partir d'une notion, d'une question, d'une idée donnée, ayant à la base le lexique exigé.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none">
• Être capable de présenter un sujet à développer sur de diverses thématiques quotidiennes.
• Posséder des aptitudes de s'exprimer de façon détaillée sur des sujets différents.
• Écrire correctement les mots français, en respectant l'orthographe.
• Participer aux conversations sur de divers sujets (art, peinture, mode, famille, logement, emploi du temps, loisirs, etc.) en respectant les règles de prononciation.
• Être capable d'identifier les intentions et les points de vue exprimés dans des documents écrits, oraux, audio-visuels, qui supposent de la part de l'étudiant une tâche à réaliser.
• Pouvoir intégrer les quatre compétences linguistiques (compréhension orale/écrite; expression orale/écrite) dans des situations réelles d'apprentissage, en concordance avec le «Cadre européen commun de référence pour les langues».
Precondiții
Le niveau A1 (introductif) est le niveau le plus élémentaire d'utilisation de la langue qui prévoit une gamme de moyens linguistiques très limités, qui permet à l'apprenant de comprendre une information simple et de produire des énoncés très simples, qui visent à satisfaire des besoins concrets.
Unități de curs
Phonétique articulatoire (8 heures):

Audition : Exercices d'entraînement des sons français. (*Phonétique progressive*). (6 heures).

Lexique français. Vocabulaire thématique. (36 heures):

Grammaire (30 heures).

Leçon 1: Le nom. Généralités. Genre des noms. Nombre des noms. Formation du pluriel des noms simples (4 heures).

Leçon 2: L'article. Article défini. Article contracté. Article indéfini. Article partitif. Omission de l'article (4 heures).

Leçon 3: L'adjectif. Féminin des adjectifs qualificatifs. L'accord des adjectifs. Pluriel des adjectifs (4 heures)

Leçon 4: Le verbe Les temps de l'Indicatif : présent. Verbes du I-er groupe. Verbes du II-e groupe. Verbes du III-e groupe. (2 heures).

Leçon 5: Les temps de l'Indicatif : passé composé. L'accord des participes passés. (2 heures).

Leçon 6: Les temps de l'Indicatif : futur simple. Emploi du futur simple. Concordance des temps de l'Indicatif (le plan du présent) (4 heures).

Thème 7 : Les pronoms sujets. Les pronoms toniques. Les pronoms personnels COD et COI. Ordre et place des pronoms compléments. Les pronoms adverbiaux *en* et *y*. (4 heures).

Thème 8: L'adverbe (2 heures).

Thème 9. Le verbe. Les temps de l'Indicatif : imparfait\ le plus-que-parfait\ le futur dans le passé. (2 heures).

Thème 10. Concordance des temps de l'Indicatif (le plan du passé) (2 heures).

Dictées préparées (6 heures):

Attestations courantes (4 heures) :

L'évaluation courante: L'évaluation courante: des activités d'apprentissage s'effectue sous forme de tests, travaux de contrôle, réponses quotidiennes orales, dictées préparées, dictées non-préparées (50% de la note finale). On prend en compte la présence des étudiants aux cours (10 %).

L'évaluation sommative est exprimée par les réponses des étudiants à l'examen final (40% de la note finale).

Bibliografie

Obligatoire:

1. SOLCAN Angela, GUZUN Maria, *FLUX* (Phonétique/ Communication), Chișinău : 2010.
2. CHARLIAC Lucile, *Phonétique progressive du Français*, Paris : CLE international, 2001.
3. MIQUEL Claire, *Communication progressive du Français*, Paris : CLE international, 2004.

Opțională:

1. CORNQUIRE Claudine *La compréhension orale*, Paris, Clé International, 1998
2. MOIRAND Sophie *Enseigner à communiquer en langue étrangère*, Paris, Hachette, 1998
3. PICOCHÉ Jacqueline, *Enseigner le vocabulaire*, éd. Allouche, 2007

Denumirea programului de studii	Facultățile: Filologie, Istorie și Geografie, Arte plastice și design, Limbi și literaturi străine, Psihologie și psihopedagogie, Științe ale educației
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Educație Fizică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Educație Fizică
Titular de curs	C.Ciorbă, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	A.Anghel, I.Țapu, A.Lungu, M.Bodiu
e-mail	ciorbaconst@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.01.O.010	-	I	1-2	60	60	-

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile actuale, când marea majoritate din rândurile tineretului studentesc duc un mod de viață sedimentar, iar majoritatea timpului este efectuat în fața calculatoarelor, televizoarelor, la orele de curs și așa mai departe, starea fizică și funcțională a acestora este una destul de șubredă. Conform actelor normative, în cadrul instituțiilor de învățământ superior, cursurile de educație fizică sunt foarte limitate în numărul de ore (2 pe săptămână) și sunt prevăzute doar pentru anul întâi de studii, fapt ce duce la scăderea nivelului pregătirii fizice și funcționale a acestora.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare pedagogică, ori cursul de EDUCAȚIE FIZICĂ este unul important pentru cultivarea modului sănătos de viață a cetățeanului, care îl va promova în rândurile elevilor.

Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, capabile să facă față tuturor condițiilor de viață. Cursul are conexiune cu disciplinele de pedagogie, economie, biologie, fiziologie, psihologie unde componenta asanativă este una foarte importantă pentru viitoarele cadre didactice din Republica Moldova..

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoaștere

- Cunoașterea esenței celor mai importanți termeni și noțiuni din domeniul educației fizice;
- Familiarizarea studenților cu cele mai avansate metodologii în domeniul educației fizice universitare;
- Posedarea informației cu privire la practicarea independentă a exercițiului fizic;

Capacități

- Evidențierea cauzelor ce duc la scăderea nivelului pregătirii fizice în condițiile actuale;
- Însușirea metodicilor de practicare a exercițiului fizic în funcție de scopurile puse în fața sa;
- Însușirea metodelor de evaluare a nivelului pregătirii fizice generale;
- Însușirea metodelor de evaluare a nivelului pregătirii funcționale.

Atitudini

- A-și manifesta poziția față de practicarea exercițiului fizic în regimul zilei;
- Exprimarea poziției față de practicarea exercițiului fizic;
- Dezvoltarea viziunii moderne cu privire la formele de practicare a exercițiului fizic;
- Trezirea interesului față de modul sănătos de viață;

Finalități de studii

- Să cunoască cauzele ce determină nivelul pregătirii fizice;
- Să cunoască cauzele ce determină nivelul dezvoltării fizice;
- Să cunoască cauzele ce determină nivelul pregătirii funcționale;
- Să fie în stare să alcătuiască complexe de exerciții fizice pentru diferite grupuri de mușchi;
- Să cunoască modalitățile organizării practicării independente a exercițiului fizic;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului pregătirii motrice;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului dezvoltării fizice;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului pregătirii funcționale;
- Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;
- Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Studentii trebuie să posede deprinderi de practicare independentă a exercițiului fizic, să fie în stare să selecteze complexe de mijloace fizice pentru organizarea și desfășurarea activităților motrice la lecțiile de educație fizică, la lecțiile independente, lucrul individual la domiciliu etc.

Studentii trebuie să posede deprinderi de practicare de evaluare a nivelului pregătirii fizice, nivelului dezvoltării fizice, precum și a nivelului pregătirii funcționale.

În cadrul orelor practice se va determina nivelul pregătirii teoretice și practice al studenților, iar la finele acestora se va evalua prin calificativul ”admis” – ”respins”.

Unități de curs

TEMA 1. CARACTERISTICA SISTEMULUI NAȚIONAL DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

TEMA 2. BASCHETUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE

TEMA 3. VOLEIUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE

TEMA 4. BADMINTONUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE

TEMA 5. ATLETISMUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE

TEMA 6. PREGĂTIREA FIZICĂ GENERALĂ .

○

Strategii de evaluare

- Se vor aplica următoarele strategii de evaluare: evaluarea nivelului pregătirii sportive (tehnic, tactic, motric, teoretic), evaluarea stării funcționale (pulsul, tensiunea arterială, proba Ruffier, Testul Sergent), evaluarea nivelului pregătirii practico-metodice (desfășurarea antrenamentelor sportive), evaluarea la concursuri sportive

Nr. Ord.	Norme de control	Efectivul	Nota					
			10	9	8	7	6	5
1.	Alergarea de viteză, 100 m. sec	B	13,0	13,5	13,7	14,0	14,5	5,0
		F	16,0	16,5	17,0	17,5	18,0	8,5
2.	Alergarea de viteză 3x10 m. sec	B	7,4	7,5	7,6	7,8	7,9	8,0
		F	8,2	8,7	9,2	9,7	10,2	0,7
3.	Alergarea de rezistență 1000m.min, sec.	B	3,30	3,35	3,40	3,45	3,50	,55
		F	2,00	2,05	2,10	2,15	2,18	,20

4.	Aplecarea înainte din sezând, cm	B	16	15	14	12	11	10
		F	18	17	16	15	14	13
5.	Ridicarea trunc.. din culcat dorsal, 30 sec. nr. ori	B	29	28	27	26	25	24
		F	25	24	23	22	21	20
6.	Săritura în lungime de pe loc, cm	B	240	235	225	215	205	200
		F	185	180	175	170	165	160
7	Tracțiuni la bara fixă/ Flotări, nr. ori	B	15	14	13	12	11	10
		F	20	19	18	17	16	15

Bibliografia:

Obligatorie:

1. **Barbu C., Stoica M., Metodica predării exercițiilor de atletism în lecția de educație fizică, Ed. Printech, 2000, 265 p.**
2. **Ciorbă C.** Modelarea teoretică a conținutului învățământului superior de cultură fizică. Știința culturii fizice. Chișinău, 2006, nr.4, P. 5-13. ISSN 1841-1606.
3. **Ciorbă Constantin.** Teoria și metodică educației fizice. Chișinău, Valinex, 2016, 140 p

Opțională:

4. **Ciorbă C., Cucereavîi O. Rotaru A.** Jocuri sportive (curs de lecții). Chișinău, "Valinex", 2007 - 152 p.
5. **Fleancu J., Ciorbă C.** Baschet, îndrumar practico-metodic, *Cultura-Pitești, 2001, 290 p.*
6. **Conohova T., Richicinschi G.- Jocuri sportive – curs de bază. Chișinău 2007.**
7. **Roman, D., Rugină, Gh., - Metodica predării exercițiilor de atletism, Editura Fundației România de Mâine, București, 2001**
8. **Petrescu, T., Gheorghe, D., Sabău, E., - Atletism. Curs de bază, Editura Fundației România de Mâine, București, 2007, 236 p.**
9. **Marcu V.** Badminton, mijloc al educației fizice. București. Sport-turism, 1989.

Denumirea programului de studii	Pedagogie. Filologie. Psihologie. Informatică. Istorie și geografie. Arte plastice. Limbi străine
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Protecția civilă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Pedagogie; catedra Pedagogie Preșcolară
Titular de curs	Lidia Cojocari, dr., conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Iurie Cibric, lector superior universitar Aliona Boțan, lector universitar
e-mail	lidia@mail.ru ; cibric67@mail.ru ;

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
	-	I	I, II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Prezentul curs prezintă o parte integră a procesului instructiv educativ și vine să faciliteze însușirea cunoștințelor, deprinderilor practice și perfecționarea calităților manageriale ale studenților în vederea realizării măsurilor de protecție și intervenție privind protecția populației, valorilor culturale și bunurilor materiale în caz de calamități naturale, catastrofe și avarii cu caracter tehnogenic. Cursul se adresează studenților, în egală măsură, atât pentru comportamentul individual, cât mai ales pentru coordonarea eforturilor unor microgrupuri, în cazul instituirii unor situații excepționale. Cursul răspunde nevoii permanente de cunoaștere, de către studenți, a actelor normative care reglementează comportamentul acestora în caz de dezastre, relațiile cu instituțiile de profil ale statului, drepturile și obligațiile acestora rezultate din asemenea relații.

Necesitatea acestui curs rezidă din faptul că în acest domeniu vast al protecției populației și valorilor materiale se utilizează noțiuni, concepte, principii și proceduri operaționale cu caracter de noutate, iar complexul material bibliografic, din țară și din străinătate, se impune a fi sistematizat și adaptat, în permanență, la dese noutăți survenite în realitatea economico-socială a țării.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Competențe gnosiologice:** de căutare, de aplicare și analiză critică a informației din diferite surse, de utilizare a diferitor metode de structuralizare a informației primare și modificare a nucleului informațional, referitoare la securitatea vieții umane și bunurilor materiale, acțiunile și măsurile de protecție individuală și colectivă în situațiile ce pun în pericol viața umană.
- **Competențe de aplicare:** de a aplica cunoștințele obținute în viața cotidiană, în activitatea profesională.
- **Competențe de analiză:** de a evalua și analiza rezultatele obținute practice, care reflectă măsurile de acordare a primului ajutor sinestrașilor, criteriile de apreciere a situațiilor excepționale ce pun în pericol viața.
- **Competențe de comunicare:** în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, inclusiv utilizând tehnologiile informaționale și de comunicare, în diverse contexte socio-culturale și profesionale.

Finalități de studii

- Să descrie esența noțiunilor din sfera protecției civile, din domeniul legislației ce reglementează activitatea cetățenilor pe linia protecției civile.
- Să identifice semnalele de înștiințare ale protecției Civile.
- Să posede cunoștințe și deprinderi practice în domeniul organizării protecției populației, valorilor culturale și proprietății în caz de calamități, catastrofe și avarii.
  - Să propună măsuri de evitare a cauzelor declanșării situațiilor excepționale de genă naturală și antropogenă.
  - Să elucideze tactica principiilor de acțiune în condiții extreme.

- Să demonstreze deprinderi practice de organizare și efectuare a acțiunilor de salvare – deblocare, de utilizare a remediilor de protecție individuală și colectivă.
- Să conștientizeze necesitatea însușirii noțiunilor de prim ajutor medical, exersarea procedurilor de acordare a acestora, cunoașterea măsurilor ce se impun pentru pregătirea psihologică a populației.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile preuniversitare.

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Organizarea Protecției Civile.**
- **Tema 2. Dezastre – fenomene distructive, situații excepționale.**
- **Tema 3. Armele de nimicire în masă.**
- **Tema 4. Traumatismele în diferite situații excepționale și urgența medicală.**
- **Tema 5. Focarele epidemice și combaterea maladiilor infecțioase.**
- **Tema 6. Evitarea crimelor și criminalilor.**

Strategii de evaluare

Evaluare formativă se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea curentă I- lucrare scrisă

Evaluarea curentă II - lucrare orală

Evaluarea finală colocviu se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% din notă constituie rezultatul evaluării finale (lucrarea finală de examen), 60 % din notă constituie evaluările curente petrecute pe parcursul semestrului, prin verificări succesive (cel puțin o evaluare);

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bacalov Iu., Croitoru I. Protecția civilă: îndrumar instructiv-metodic pentru elevi și studenți. Chișinău: CEP USM, 2006.
2. Bejan O., Țurcan V. și alți. Cum să eviți crimele și criminali. Chișinău, 2002.
3. Protecția civilă: material didactic pentru studenți a instituțiilor de învățământ superior. Departamentul Situații Excepționale a Republicii Moldova. Chișinău, 2003.
4. Recomandări pentru populație în caz de situații excepționale. Departamentul Situațiilor excepționale a R. Moldova. Chișinău, 2002.
5. Смирнов А.Г. и др. Основы безопасности жизнедеятельности. Москва. 1997.
6. Цвилюк Г.Е. Школа безопасности, или как вести себя в экстремальной ситуации. М.: НПО Образование, 1997.

Opțională:

1. Бениаш В.В. Населению о гражданской обороне. Кишинёв, 1987.
2. Буназян А.И. Руководство по медслужбе ГО. Москва, 1983.
3. Гремоздова Г.Г. Бактериологическое оружие и защита от него. Москва, 1981.
4. Руденко А.П., Косов Ю.Н. Учебное пособие для проведения занятий по гражданской обороне с населением, не занятых в сферах производства и обслуживания. М. Энергоатомиздат, 1988.
7. Самигин С.И., Самигина О.П. и др. Школа выживания: Обеспечение безопасности жизнедеятельности. Д.: Феникс, 1996.
5. Чугасов А.А. Простейшие средства защиты. Москва, 1982.
6. Шелковский А.С. Женская школа самозащиты. К. Украина, 1983.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.01.O.005	4	I	I	120	80	40

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

1. Tema 1. Prelegere. Pictura în ulei. Materiale și unelte.
2. Tema 2. Prelegere. Procedee tehnice. Metoda cu eboș.
3. Tema 3. Prelegere. Procedee tehnice. Metoda alla prima.
4. Tema 4. Studiu practic. Natură statică realizată utilizând metoda cu eboș.
5. Tema 5. Studiu practic. Natură statică realizată utilizând metoda alla prima.
6. Tema 6. Studiu practic. Natură statică în contriur.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Tehnicile picturii de șevalet
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	V. Fisticanu
Cadre didactice implicate	V. Fisticanu
e-mail	fisticanu.veaceslav@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.01.O.006	4	I	I	120	80	40

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Tehnicile picturii de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în Tehnicile Picturii (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnicile clasice vechi, și contemporane și studierea tehnologiei picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice tehnologiile vechi și moderne în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze lucrări moderne utilizând tehnicile picturii tradiționale;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

7. Tema 1. Prelegere. Pictura în ulei. Materiale și unelte în tehnicile clasice vechi de pictură.
8. Tema 2. Prelegere. Procedee tehnice. Metoda grisaile și culoarea în pictura slasică veche și modernă.
9. Tema 3. Prelegere. Procedee tehnice. Metoda alla prima.
10. Tema 4. Studiu practic. Natură statică realizată utilizând metoda alla prima grisaile.
11. Tema 5. Studiu practic. Natură statică realizată utilizând metoda alla prima în culoare.
12. Tema 6. Studiu practic. Natură statică în tehnica clasică flamandă.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Lucrul individual

Bibliografie

Obligatorie:

1. Д. И. Киплик. Техника Живописи. 2002.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii		APET, P, Gr				
Ciclul		Ciclul I - Licența				
Denumirea cursului		Gramatica limbajului vizual				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea Arte plastice și Ddesign. Catedra: Studiul artelor, Grafica și Metodologia instruirii				
Titular de curs		Tamazlîcari C.				
Cadre didactice implicate		Tamazlîcari C.				
e-mail		livitchi.cristina@upsc.md				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.01.O.009	2	I	I	60	30	30
Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii						
<p>Cursul „Gramatica limbajului vizual” prevede studierea și aprofundarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice în vederea formării profesionale inițiale a artistului plastic.</p> <p>Scopul disciplinei „Gramatica limbajului vizual” constă în dezvoltarea competențelor artistico-plastice ale studenților, vizând valorificarea cunoștințelor despre compoziție, perspectivă, spațiu plastic, contraste cromatice, armonia culorilor și a formelor plastice, structuri compoziționale tradiționale și inovative; cultivarea și dezvoltarea capacităților studenților în perceperea vizual-artistică a operelor de artă, elaborarea proiectelor de analiză plastică a operelor, realizarea compozițiilor plastice și decorative la un nivel artistic și tehnologic înalt, implimentând în practică cunoștințele obținute în cadrul cursului.</p>						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
<ul style="list-style-type: none"> • Definirea și descrierea termenilor de bază ai cursului; • Cunoașterea și utilizarea eficientă a principiilor și metodelor specifice domeniului artistico-plastic; • Manifestarea atitudinii individual-creative în procesul de realizare a sarcinii practice; • Identificarea specificului mijloacelor plastice utilizate în cadru operelor de artă; • Elaborarea proiectului de analiză artistico-plastică a unei opere de artă; • Valorificarea potențialului propriu în activitățile artistice.						
Finalități de studii						
<ul style="list-style-type: none"> • Să reprezinte expresivități plastice aplicând diverse materiale, tehnici și metode plastice; • Să posede cunoștințe, priceperi și deprinderi specifice artelor plastice necesare în procesul creativ; • Să utilizeze eficient principiile, metodele și tehnicile specifice artei plastice și decorative; • Să organizeze compoziții plastice sau decorative, aplicând diverse scheme compoziționale; • Să exprime atitudini obiective și subiective referitor la subiectul și tehnologia de lucru în cadrul operelor de artă; • Să determine complexitatea operelor de artă propuse spre receptare din punct de vedere al schemelor compoziționale și tehnicilor de lucru; • Să elaboreze proiect de analiză artistico-plastică a operelor de artă.						

Precondiții
Cunoștințe generale din istoria artelor plastice, materiale, tehnici și instrumente de artă, posedarea tehnicilor specifice artelor vizuale, etc.
Unități de învățare
<ol style="list-style-type: none">
1. Introducere în gramatica limbajului vizual
2. Limbajul plastic. Concept . Formă. Culoare
3. Compoziția. Generalități.Kitch-ul. Compoziția Plastică.
4. Spațiul Plastic. Elementele limbajului plastic.
5. Scheme compoziționale. Secțiunea de aur. Poarta Armoniei. Legea treimilor.
6. Compoziția închisă și deschisă. Centru Compozițional. Diptih. Triptih
Strategii de predare și învățare
Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă – presupune chestionarea scrisă/orală a studenților și elaborarea portofoliului ce conține lucrările practice realizate în cadrul cursului. Evaluarea finală – este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Evaluarea finală la cursul Gramatica limbajului vizual constă din răspunsul oral/scriș la examen(40% din nota finală) și evaluarea curentă(60% din nota finală) și permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă implicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale.
Bibliografie
Obligatorie: <ol style="list-style-type: none">
1. Arnhem R. Arta și percepția vizuală.O psihologie a văzului creator.Ed. a 2-a –Iași. Editura Policrom,2011
2. Stăvilă T. Arta plastică modernă din Basarabia. Chișinău: Editura Știința, 2000.
3. Bartos M.J. Compoziția în pictură. – Iași. Editura Policrom, 2009
4. Ailincăi C. Introducere în gramatica limbajului vizual. Ed. a 3-a. – Iași. Editura Policrom, 2010
5. Truică I. Arta compoziției. Ed. a 2-a. Iași. Editura Policrom, 2011
6. Laneyrie-Dagen, N., Pictura, secrete și dezvăluiri. Eciclopedia Rao, 2004
7. Livio Mario., Secțiunea de aur. Ed. Humanitas, București, 2005.
8. Pulbere R., Artistul și opera de artă, Limes, Cluj, 2006
9. Raicu L., Grafic și vizual între clasic și modern, Paideia, București, 2002
10. Sendl I., Desenul, Semne. București, 2004
11. Tarași M., Sens și expresie în arta contemporană, Artes, Iași, 2005
12. Urmă M., Spațiu și percepție vizuală, Artes, Iași, 2000 Opțională: <ol style="list-style-type: none">
13. Eco, Umberto. Istoria frumuseții. Enciclopedia Rao. București, 2005
14. Stoica G., Petrescu P., Dicționar de artă populară. București, Editura enciclopedică, 1997

**ANUL I
SEMESTRUL II**

Denumirea programului de studii	Limbi și Literaturi Străine, Arte Plastice și Design
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia vârștelor
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihologie
Titular de curs	Popescu Maria
Cadre didactice implicate	-
e-mail	popescumar22@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.013	3	I	II	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

1. Disciplina “Psihologia vârștelor” este necesară pentru studierea ulterioară a modului psihopedagogic. Ea stă la baza înțelegerii, procesării și asimilării teoriilor, informației și a cunoștințelor psihologice privind dezvoltarea în ontogeneză a ființei umane. 2. În contextul unei societăți informatizate, psihologia trebuie să contribuie la cunoașterea și perfecționarea omului, la desăvârșirea forțelor lui mentale și fizice. 3. Psihologia dezvoltării se înscrie reușit printre disciplinele fundamentale de studiu în cadrul programului respectiv. Ea stă la baza formării competențelor cadrelor didactice în domeniul învățământul primar și gimnazial prin studierea, însușirea și aplicarea în procesul educațional a legităților dezvoltării psihice, formării personalității, optimizarea relațiilor interpersonale, cunoașterii particularităților psihologice de vârstă și individuale, a rolului forțelor motrice, factorilor, crizelor de vârstă, accelerării dezvoltării, neoformațiunilor psihice, perioadelor senzitive de dezvoltare, situațiilor sociale, activității primordiale, zonei proxime în dezvoltarea psihică și formarea personalității copilului ș.a.

4. Psihologia dezvoltării corelează optimal cu celelalte cursuri din modulul psihopedagogic - psihologia generală, psihologia educațională, pedagogia, didacticile particulare etc., cât și cu stagiile de practică psihopedagogică de inițiere și de licență:

- este al doilea curs din modulul psihopedagogic, are tangențe cu anatomia și fiziologia, psihologia generală.
- are la bază cultura și pregătirea generală a studentului, se sprijină pe disciplinele studiate în cadrul modulului psihopedagogic.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei vârștelor; de înțelegere a statutului epistemologic și a rolului psihologiei vârștelor în pregătirea pentru cariera didactică.
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: de respectare a particularităților de vârstă și individuale în procesul instructiv-educativ; de interpretare critică a teoriei și practicii educaționale prin integrarea optimă a datelor în diverse aplicații; de valorificare practică a componentelor educației:

intelectuală, moral-civică, profesională, estetică, fizică și igienico-sanitară pentru formarea și dezvoltarea modelului actual de personalitate umană.

- Competențe de analiză: evaluarea critică a situațiilor problematice/conflicte și a soluțiilor posibile în psihologie.
- Competențe de dezvoltare profesională continuă: de promovare a relațiilor interpersonale centrate pe valori și principii democratice în activitatea didactică.

Finalități de studii

- Dezvoltarea competențelor de cunoaștere și înțelegere: să identifice obiectul și structura psihologiei vârstelor; să explice categoriile ei; să cunoască, să definească și să explice legitățile apariției și dezvoltării psihicului în ontogeneză; să cunoască și să distingă particularităților psihologice de vârstă și individuale.
- Dezvoltarea competențelor de aplicare a cunoștințelor și înțelegerii: să valorifice teoriile dezvoltării în cunoașterea și interpretarea personalității subiectului; să folosească metodele și tehnicile psihologiei dezvoltării în cadrul studierii și interpretării particularităților psihologice de vârstă și individuale; să utilizeze cunoștințele asimilate, deprinderile și abilitățile formate în practica instruirii și educației, în viața cotidiană, în cunoașterea și reglarea comportamentului propriu și a celor din jur.
- Dezvoltarea competențelor de analiză: să opereze analitic, sintetic și critic cu conținutul informațional din domeniul psihologiei vârstelor; să transmită exact informațiile privind psihologia dezvoltării; să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește psihologia dezvoltării; să opereze corect cu noțiunile din psihologia dezvoltării; să formuleze judecăți privind dezvoltarea psihică, formarea personalității, optimizarea relațiilor interpersonale, particularitățile psihologice de vârstă și individuale, rolul forțelor motrice, factorilor, crizelor, neoformațiunilor, perioadelor senzitive, situațiilor sociale, activității primordiale, zonei proxime etc. în dezvoltarea psihică și formarea personalității.
- Dezvoltarea competențelor de formare profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul psihologiei dezvoltării; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură a psihologiei; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul psihologiei dezvoltării.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: *Anatomia, Psihologia generală.*

2. Condiții prealabile:

- cunoașterea limbii de instruire la nivel de vorbitor adult;
- operaționalizarea terminilor în domeniul: anatomiei, psihologiei generale;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un eseu, referat; de a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizare independentă a activității de învățare; de gestionare eficientă a timpului pentru realizarea lucrului individual etc.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere evolutivă în psihologia vârstelor.

Tema 2. Dezvoltarea psihică. Legile dezvoltării.

Tema 3. Factorii dezvoltării umane.

Tema 4. Teoriile dezvoltării.

Tema 5. Psihismul prenatal. Nașterea și nou-născutul.

Tema 6. Dezvoltarea fizică și psihică în primul an de viață.

Tema 7. Vârsta antepreșcolară sau prima copilărie.

Tema 8. Vârsta preșcolară sau cea de-a doua copilărie.

Tema 9. Dezvoltarea fizică și psihică a școlarului mic.

Tema 10. Activitatea dominantă a elevului mic. Specificul învățării la vârsta școlară mică.

Tema 11. Dezvoltarea fizică și psihică a puberului. Neoformațiunile.

Tema 12. Activitatea dominantă a preadolescentului.

Tema 13. Dezvoltarea personalității în preadolescență. Accentuările de caracter.

Tema 14. Vârsta adolescentă. Schimbările în activitatea dominantă și în relațiile sociale.

Tema 15. Criza de originalitate. Manifestarea aptitudinilor și creativității în preadolescență și adolescență.

Strategii de evaluare

Prin examen oral/scriș ce se constituie din:

- Proba I de evaluare curentă: bilețele cu întrebări
- Proba II de evaluare curentă: test
- Activități în cadrul seminarelor: prezentări orale și scrise; participări în dezbateri; analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate, informație suplimentară la subiect etc.

Proba de evaluare finală care se constituie din test docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Crețu T., Psihologia vârstelor. Editura: Polirom, Iași, 2009.
2. Muntean A., Psihologia dezvoltării umane. Editura: Polirom, Iași, 2006.
3. Piaget J., Psihologia inteligenței. Editura: Cartier, București, 2008.
4. Piaget J., Inhelder B., Psihologia copilului. Editura: Cartier, București, 2005.
5. Racu I., Racu Iu. Psihologia dezvoltării. Editura: [s.n.], Chișinău, 2013.
6. Racu Iu. Teoriile psihologice ale dezvoltării: suport de curs. Editura: [s.n.], Chișinău, 2013.
7. Șchiopu U., Verza E., Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții. EDP, București, 1995.
8. Verza E., Psihologia vârstelor. Editura: ProHumanitate, București, 2000.

Opțională:

1. Golu P., Psihologia învățării și a dezvoltării. Editura: Fundației Humanitas, București, 2001.
2. Minulescu M., Psihologia copilului mic. Editura: Psyche, București, 2003.
3. Piaget J., Judecata morală la copil. Editura: EDP, București, 1978.
4. Sion G., Psihologia dezvoltării: Psihologia adultului și a vârstnicului. Editura: EDP, București, 2014.
5. Șchiopu U., Psihologia modernă. Editura: România Press, București, 2008.
6. Verza E., Conduita verbală a școlărilor mici. EDP, București, 1973.
7. Vărășmaș E., Educația copilului preșcolar. Editura: ProHumanitate, 1999.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Istoria artei universale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	E. Brigalda, C. Gheorghiuță, R. Ursachi
Cadre didactice implicate	E. Brigalda, C. Gheorghiuță, R. Ursachi
e-mail	brigalda.eleonora@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.014	2	I	II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina Istoria artelor este unul dintre cursurile fundamentale teoretice de bază în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul educației și creației artistico-plastice și se studiază în anii de studii I - IV la toate specialitățile Facultății „Arte Plastice și Design”. Acest curs oferă studenților reperele teoretice pentru studiul teoretic și practic al diferitor genuri, materiale tehnice de lucru, stiluri și limbaje de expresie caracteristice pentru fiecare specialitate în parte.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.
- Cunoașterea specificului evoluției artelor în perioada antică.
- Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale și naționale.
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi ați:

- să identifice caracteristicile principale ale artei antice și etapele de dezvoltare;
  - să distingă trăsăturile caracteristice ale artei egeene, din Grecia antică, artei etrusce, din Roma antică;
  - să perceapă și să distingă specificul arhitecturii clasice grecești, a ordinelor clasice: doric, ionic, corintic;
  - să cunoască și să distingă opere de arhitectură, sculptură, pictură, artă decorativă și autorii lor din perioada antică;
  - să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă din antichitate;
  - să posede terminologia specifică istoriei și teoriei artelor;
  - să aprecieze adecvat valorile artelor plastice;
- să aplice cunoștințele teoretică și aptitudinile practice în cadru altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.

Precondiții

Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei, artelor plastice, compoziției, cromatologiei, bazelor artei decorative, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice universale și naționale.

Conținutul unităților de curs

- Tema 1. **Arta egeeană.** Cadrul geografic și istoric.
- Tema 2. **Arta Greciei Antice.**
- Tema 3. **Arta etruscă.**
- Tema 4. **Arta Romei Antice.**

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Arta. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
2. *Arhitectura. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
3. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
4. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
5. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
6. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1967.
7. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II. București, Ed. Meridiane, 1976.
8. Гнедич, П. П., *Всеобщая история искусств*, Изд. ЭКСМО, Москва, 2013.
9. Дмитриева, Н. А., Виноградова, Н. А., *Искусство древнего мира*. Изд. Детская литература, Москва, 1986.
10. Полевой, В. М., *Искусство Греции*. Москва, 1984.

Opțională:

1. Charles, V., Manca, I., *30 de milenii de pictură*. Ed. Litera, București, 2013.
2. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
3. Mason, A., Spike, J. T., *Arta occidentală din Preistorie până în secolul al XI-lea*. Ed. Corint, București, 2010.
4. Гнедич, П. П., *История искусств с древнейших времен*, Москва, 2000.

Denumirea programului de studii	AP,AD
Ciclul	I licență
Denumirea cursului	Anatomia plastică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice si Design/ Studiul Artelor,Grafica si Metodologia instruirii
Titular de curs	Malcoci Vitalie, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Malcoci Vitalie, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar
e-mail	vitaliemalcoci@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.013	2	I	II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La disciplina Anatomia plastică se realizează studii la nivel teoretic și practic în domeniul anatomiei artistice. În cadrul acestui curs accentul se pune pe necesitatea acumulării unor cunoștințe și deprinderi prin activitate practică a studentului. Cursul are drept scop promovarea artistică a studentului și dezvoltarea deprinderilor și abilităților obținute în procesul studiului. Obiectivele tematice a cursului sunt necesare pentru a oferi studentului posibilități de autoformare în domeniul specialității sale. Fiind unul dintre cursurile de bază, Anatomia plastică prevede integrarea sa cu următoarele discipline: desenul, pictura, compoziția, sculptura ș. a.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Utilizarea corectă a concentrării atenției studenților asupra construcției craniului uman;
- Elaborarea abilităților în modelajul mușchilor capului uman;
- Individualizarea aspectului expresivității feței omenești;
- Valorificarea și manifestarea aptitudinilor în procesul creativității.

Finalități de studii

- Să stabilească importanța acestei discipline în învățământul pedagogic și în special a pictorului pedegog;
- Să cunoască aparatul epistemologic (terminologic) al disciplinei;
- Să determine continuitatea în activitatea practică a bazelor anatomiei plastice și desenul academic al figurii umane;
- Să aplice materialele didactice care demonstrează construcția craniului uman și a sistemului muscular;
- Să aplice creativitatea bazei constructive, forma mușchilor și particularitățile în desenul academic;
- Să cunoască metodele de bază a studierii legilor construcției craniului omenească;
- Să cunoască particularitățile specifice a figurii umane după sex.

Precondiții

Anatomia plastică prevede integrarea sa cu următoarele discipline: desenul, pictura, compoziția, sculptura ș. a. Disciplina Anatomia plastică favorizează integrarea cunoștințelor și deprinderilor în activitatea artistică a studenților. Studenții trebuie să cunoască cele mai elementare legități și principii de reprezentare a corpului uman, metodele de aplicare a clarobscurului, tehnica valorității în creion, să posede un limbaj plastic și gust estetic specific profilului, să exploreze posibilitățile limbajului plastic și a mijloacelor de expresii plastice.

Conținutul unităților de curs

- **Tema I. Prelegere. Anatomia artistică și metodele ei de studiu. Forma anatomică și originile artei.**
- **Morfologia corpului uman.**
- **Tema 2. Prelegere. Anatomia artistică și etapele istorice de dezvoltare.**
- **Tema 3. Prelegere. Aparatul locomotor și proprietățile lui.**
- **Tema 4. Prelegere. Osteologie și miologie.**
- **Tema 5. Prelegere. Anatomia capului și gâtului.**
- **Studiu practic. Desenul craniului uman.**
- **Tema 6. Prelegere. Mușchii capului.**
- **Studiu practic. Schiță - mușchii capului.**
- **Tema 7. Prelegere. Mușchii gâtului.**
- **Studiu practic. Schiță - mușchii gâtului.**
- **Tema 8. Prelegere. Mușchii mimicii.**
- **Studiu practic. Schiță - mușchii mimicii.**
- **Tema 9. Prelegere. Morfologia capului.**
- **Tema 10. Prelegere. Morfologia feței.**
- **Studiu practic. Schiță - organelle feței.**

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

- **Evaluarea curentă** Evaluarea curentă se efectuează în formă de lucrări grafice (desene, schițe, crochiuri) și elaborarea portofoliului cu lucrări practice la conținutul disciplinei.
- **Evaluarea finală** Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Această notă cuprinde nota de la lucrările grafice, activitățile practice, individuale, elaborarea portofoliului și nota de la examen.
- **Evaluarea finală** la desen permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă implicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale.
- Criteriile de evaluare la anatomia plastică se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.
- Evaluarea finală constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Barceai A. “Anatomia picturilor ”, Budapesta 1957.
2. Frigyes K. Bazele anatomiei artistice. Oradea, Editura Casa, 2013.
3. Ghitescu G. Anatomia plastic, Volumul I, Constructia Corpului. Iași, Ed. “ Polirom”, 2010.
4. Ghitescu G. Anatomia plastic, Volumul II, Forma corpului in pozitia statica si dinamica. Iași, Ed. “ Polirom”, 2010.
5. Ghitescu G. Anatomia plastic, Volumul III, Morfologia plastica , Expresivitatea. Iași, Ed. “ Polirom”, 2010.
6. Pavlov G. M. , Pavlov V. N. Anatomia plastica, Coiz M. 1954.
7. Rabinovici M. T. “Anatomia plastica si reprezentarea figurii umane in baza acesteia ”, M. 1982

Denumirea programului de studii	AP, AD, DI, DV, ET
Ciclul	I Licența
Denumirea cursului	Desenul și tehnici grafice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor, Grafica și Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior, Botnari Dumitru, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.015	4	I	II	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul <i>Desen</i> include studierea bazelor fundamentale de reprezentare a formelor în spațiu, studiul legităților și metodelor de reprezentare în desen a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur a capului uman.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Studierea anatomică a capului uman. Aplicarea legităților de reprezentare a capului uman. Studierea și analiza constructivă a detaliilor feței. Aplicarea metodelor de redare a valenței expresive cu ajutorul limbajului plastic specific desenului, modelarea formei prin intermediul liniei, clarobscurului, tentei și tonului.
Finalități de studii
să enumere și să distingă etapele de reprezentare a capului din natură; să cunoască legitățile de reprezentare anatomică a capului; să cunoască metodele de redare a clarobscurului în desenul capului. să deosebească particularitățile unui crochiu, schiță, desen de lungă durată. să aplice diverse materiale și tehnici de lucru în desenul capului după model din ghips și model viu; să aplice legile perspectivei liniare și spațiale, metode de redare a clarobscurului; să utilizeze diverse principii de organizare a spațiului plastic; să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice; să autoevalueze obiectiv cunoștințele, aptitudinile și priceperile la reprezentarea capului; să stabilească rolul desenului în dezvoltarea imaginației, memoriei vizuale, gândirii creative; să aprecieze rolul desenului academic în formarea artistului plastic și a profesorului de artă plastică;
Precondiții
Studentii trebuie să cunoască cele mai elementare legități și principii de reprezentare a obiectelor din natură, metodele de reprezentare a clarobscurului, tehnica valorății în creion, principiile de valorație tonală.

Unități de curs

1. Prelegere. Construcția anatomică a capului uman.
2. Studiu practic. Desen constructiv liniar a detaliilor feței (ghips) nas, buze, ochi, urechi
3. Studiu practic. Desen-masca lui David.
4. Studiu practic Desene de cap după model din ghips.
5. Studiu practic. Construcția anatomică a capului uman.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților audioriale și lucrului individual.

Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală

Bibliografie

1. Drabant Andras, *Bazele desenului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
2. Koroknai Zsolt, *Tehnici de realizare a portretului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, *Desenul in arhitectura*, București 2010
4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986ю
9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	Arte plastice
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Bazele Compoziției și Cromatologia
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	E. Samburic
Cadre didactice implicate	E. Samburic
e-mail	samburic.elena@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O. 017	2	I	II	50	30	20

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Bazele compoziției și cromatologia* are drept scop achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe de creare, integrare ce cuprinde acumularea cunoștințelor practico-teoretice, formarea bazei conceptuale a disciplinei de profil (arte plastice și design). Cursul dat include o inițiere în istoria și teoria cercetărilor teoretico-practice și executarea exercițiilor la temele propuse.

Pe parcursul studiilor se vor executa exerciții compoziționale la temele studiate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Dezvoltarea gândirii logice și a celei abstracte la studenți;
- Identificarea modului de organizare a compoziției
- Distingerea mesajului artistic al compoziției plastice;
- Observarea interdependenței directe dintre compoziția formală și subiectul sau ideea enunțată;

Finalități de studii

- Să creeze interdependența dintre structura compoziției și subiectul ei;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;
- Să realizeze spațiul plastic: spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție;
- Să pună și să rezolve probleme conceptuale în elaborarea compozițiilor;
- Să elaboreze noi tehnici și tehnologii moderne în elaborarea compozițiilor;
- Să realizeze mesajul compositional cu ajutorul mijloacelor de expresie plastic respectând cele trei principia de bază a limbajului plastic;
- Să realizeze o corelare cu celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturale, tezaur național și să posede cunoștințe generale la nivel de liceu, colegiu în domeniul istoriei artelor, desen, pictură etc. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și

Înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în bazele compoziției și cromatologie

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Principiile armoniei.**
- **Tema 2. Schemele compoziționale.**
- **Tema 3. Dominanta.**
- **Tema 4. Expresivitatea formelor și al culorilor.**
- **Tema 5. Tehnici și tehnologii tradiționale și netradiționale.**
- **Tema 6. Forme, culoarea, ambianța.**

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activitatilor însușire și a abilitatilor formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și maiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru (60% din nota finală).

Evaluarea finală.

Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Această notă cuprinde nota de la activitățile practice individuale, nota obținută de la practica teoretică sub formă de referat și nota de la examen. Evaluarea finală la Bazele Compoziției și Cromatologia, permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă aplicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale. Criteriile de evaluare la Bazele Compoziției și Cromatologia se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.

Evaluarea finală a semestrului I constă din răspunsul verbal și prezentarea referatului (40% din nota finală), și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. DA VINCI Leonardo: Tratatul de pictură, tradus de V. G. Paleologu, Ed. Meridiane, București 1971.
2. DERIBERE Maurice: La couleur, Presses Universitaires de France, Paris 1964. DEVAUX Elise: La vision, Presses Universitaires
3. KANDINSKY Wassily: Da spirituel dans l'art, Ed. Denoel — Gonthier, Paris 1969.
4. KLEE Paul: Das Bildnerische Denken, Schwabe Verlag, Basel 1956.
5. KLEE Paul: Theorie de l'art moderne, Ed. Gonthier, Geneva 1968.
6. KLEIN H. J. și WEBER H.: Eine Welt voller Farben: Das Phänomen der Oberflächliche, Verlag Dr. Kurt Herberts et Co, Wuppertal (RFG) 1966.
7. **Opțională:**
8. PETRESCU Costin: L'art de la fresque, Ed. Lefranc, Paris 1932.
9. PETRESCU Paul: Creația plastică românească. Ed. Meridiane, București 1976.
10. ROUSSEAU Rene Lucien: Les couleurs, symboles, Ed. Flammarion, Paris 1959.

Denumirea programului de studii	Arte Plastice
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.02.O.016	2	I	II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Compoziția de Șevalet* urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe teoretice și aptitudini practice în domeniul compoziției. Crearea unor compoziții originale ca structură și interpretare necesită utilizarea cunoștințelor teoretice și folosirea conștientă și rațională a legităților, mijloacelor și principiilor compoziționale. Cursul are drept scop dezvoltarea capacităților creative, a imaginației.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Utilizarea diverselor structuri compoziționale;
- Studiarea interdependenței dintre structura compoziției și subiectul ei;
- Demonstrarea creativității în realizarea compozițiilor.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziții ;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;
- Să realizeze plastic reacția spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție;

- Să pună și să rezolve probleme conceptuale în elaborarea compozițiilor;
- Să elaboreze noi tehnici și tehnologii moderne în elaborarea compozițiilor;

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziție.

Conținutul unităților de curs

- Tema 1. *Natură statică. Principii de organizare compozițională.*
- Tema 2. *Natură statică. Lucrul în material.*

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Argintescu Amsa N. Expresivitate , Valoare și mesaj plastic. Editura Meridiane, București, 1973
2. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986
3. Barâșnicov A., Liamip I. Osnovâ compoziții. M., 1978.
4. Burke, Edmund. Despre sublim și frumos. Editura Meridiane, București, 1981.

Opțională:

5. Edina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000
6. Heinrich Liitezeler. Drumuri spre artă, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
7. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.

Denumirea programului de studii	Pedagogie. Filologie. Psihologie. Informatică. Istorie și geografie. Arte plastice. Limbi străine
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Protecția civilă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Pedagogie; catedra Pedagogie Preșcolară
Titular de curs	Lidia Cojocari, dr., conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Iurie Cibric, lector superior universitar Aliona Boțan, lector universitar
e-mail	lidiac@mail.ru ; cibric67@mail.ru ;

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.02.O.009	-	I	I, II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Prezentul curs prezintă o parte integră a procesului instructiv educativ și vine să faciliteze însușirea cunoștințelor, deprinderilor practice și perfecționarea calităților manageriale ale studenților în vederea realizării măsurilor de protecție și intervenție privind protecția populației, valorilor culturale și bunurilor materiale în caz de calamități naturale, catastrofe și avarii cu caracter tehnogenic. Cursul se adresează studenților, în egală măsură, atât pentru comportamentul individual, cât mai ales pentru coordonarea eforturilor unor microgrupuri, în cazul instituirii unor situații excepționale. Cursul răspunde nevoii permanente de cunoaștere, de către studenți, a actelor normative care reglementează comportamentul acestora în caz de dezastre, relațiile cu instituțiile de profil ale statului, drepturile și obligațiile acestora rezultate din asemenea relații.

Necesitatea acestui curs rezidă din faptul că în acest domeniu vast al protecției populației și valorilor materiale se utilizează noțiuni, concepte, principii și proceduri operaționale cu caracter de noutate, iar complexul material bibliografic, din țară și din străinătate, se impune a fi sistematizat și adaptat, în permanență, la dese noutăți survenite în realitatea economico-socială a țării.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Competențe gnosiologice:** de căutare, de aplicare și analiză critică a informației din diferite surse, de utilizare a diferitor metode de structuralizare a informației primare și modificare a nucleului informațional, referitoare la securitatea vieții umane și bunurilor materiale, acțiunile și măsurile de protecție individuală și colectivă în situațiile ce pun în pericol viața umană.
- **Competențe de aplicare:** de a aplica cunoștințele obținute în viața cotidiană, în activitatea profesională.
- **Competențe de analiză:** de a evalua și analiza rezultatele obținute practice, care reflectă măsurile de acordare a primului ajutor sinestrașilor, criteriile de apreciere a situațiilor excepționale ce pun în pericol viața.
- **Competențe de comunicare:** în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, inclusiv utilizând tehnologiile informaționale și de comunicare, în diverse contexte socio-culturale și profesionale.

Finalități de studii

- Să descrie esența noțiunilor din sfera protecției civile, din domeniul legislației ce reglementează activitatea cetățenilor pe linia protecției civile.
- Să identifice semnalele de înștiințare ale protecției Civile.
- Să posede cunoștințe și deprinderi practice în domeniul organizării protecției populației, valorilor culturale și proprietății în caz de calamități, catastrofe și avarii.

- Să propună măsuri de evitare a cauzelor declanșării situațiilor excepționale de genă naturală și antropogenă.
- Să elucideze tactica principiilor de acțiune în condiții extreme.
- Să demonstreze deprinderi practice de organizare și efectuare a acțiunilor de salvare – deblocare, de utilizare a remediilor de protecție individuală și colectivă.
- Să conștientizeze necesitatea însușirii noțiunilor de prim ajutor medical, exersarea procedurilor de acordare a acestora, cunoașterea măsurilor ce se impun pentru pregătirea psihologică a populației.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile preuniversitare.

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Organizarea Protecției Civile.**
- **Tema 2. Dezastre – fenomene distructive, situații excepționale.**
- **Tema 3. Armele de nimicire în masă.**
- **Tema 4. Traumatismele în diferite situații excepționale și urgența medicală.**
- **Tema 5. Focarele epidemice și combaterea bolilor infecțioase.**
- **Tema 6. Evitarea crimelor și criminalilor.**

Strategii de evaluare

Evaluare formativă se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea curentă I- lucrare scrisă

Evaluarea curentă II - lucrare orală

Evaluarea finală colocviu se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% din notă constituie rezultatul evaluării finale (lucrarea finală de examen), 60 % din notă constituie evaluările curente petrecute pe parcursul semestrului, prin verificări succesive (cel puțin o evaluare);

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bacalov Iu., Croitoru I. Protecția civilă: îndrumar instructiv-metodic pentru elevi și studenți. Chișinău: CEP USM, 2006.
2. Bejan O., Țurcan V. și alți. Cum să eviți crimele și criminalii. Chișinău, 2002.
3. Protecția civilă: material didactic pentru studenți a instituțiilor de învățământ superior. Departamentul Situații Excepționale a Republicii Moldova. Chișinău, 2003.
4. Recomandări pentru populație în caz de situații excepționale. Departamentul Situațiilor excepționale a R. Moldova. Chișinău, 2002.
5. Смирнов А.Г. и др. Основы безопасности жизнедеятельности. Москва. 1997.
6. Цвилюк Г.Е. Школа безопасности, или как вести себя в экстремальной ситуации. М.: НПО Образование, 1997.

7. Opțională:

8. Бенияш В.В. Населению о гражданской обороне. Кишинёв, 1987.
9. Буназян А.И. Руководство по медслужбе ГО. Москва, 1983.
10. Гремоздова Г.Г. Бактериологическое оружие и защита от него. Москва, 1981.
11. Руденко А.П., Косов Ю.Н. Учебное пособие для проведения занятий по гражданской обороне с населением, не занятых в сферах производства и обслуживания. М. Энергоатомиздат, 1988.
12. Самигин С.И., Самигина О.П. и др. Школа выживания: Обеспечение безопасности жизнедеятельности. Д.: Феникс, 1996.
13. Чугасов А.А. Простейшие средства защиты. Москва, 1982.
14. Шелковый А.С. Женская школа самозащиты. К. Украина, 1983.

Denumirea programului de studii	Pedagogie. Filologie. Psihologie. Informatică. Istorie și geografie. Arte plastice. Limbi străine
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Protecția civilă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Pedagogie; catedra Pedagogie Preșcolară
Titular de curs	Lidia Cojocari, dr., conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Iurie Cibric, lector superior universitar Aliona Boțan, lector universitar
e-mail	lidia@mail.ru ; cibric67@mail.ru ;

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.02.O.009	-	I	I, II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Prezentul curs prezintă o parte integră a procesului instructiv educativ și vine să faciliteze însușirea cunoștințelor, deprinderilor practice și perfecționarea calităților manageriale ale studenților în vederea realizării măsurilor de protecție și intervenție privind protecția populației, valorilor culturale și bunurilor materiale în caz de calamități naturale, catastrofe și avarii cu caracter tehnogenic. Cursul se adresează studenților, în egală măsură, atât pentru comportamentul individual, cât mai ales pentru coordonarea eforturilor unor microgrupuri, în cazul instituirii unor situații excepționale. Cursul răspunde nevoii permanente de cunoaștere, de către studenți, a actelor normative care reglementează comportamentul acestora în caz de dezastre, relațiile cu instituțiile de profil ale statului, drepturile și obligațiile acestora rezultate din asemenea relații.</p> <p>Necesitatea acestui curs rezidă din faptul că în acest domeniu vast al protecției populației și valorilor materiale se utilizează noțiuni, concepte, principii și proceduri operaționale cu caracter de noutate, iar complexul material bibliografic, din țară și din străinătate, se impune a fi sistematizat și adaptat, în permanență, la dese noutăți survenite în realitatea economico-socială a țării.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> • Competențe gnosiologice: de căutare, de aplicare și analiză critică a informației din diferite surse, de utilizare a diferitor metode de structuralizare a informației primare și modificare a nucleului informațional, referitoare la securitatea vieții umane și bunurilor materiale, acțiunile și măsurile de protecție individuală și colectivă în situațiile ce pun în pericol viața umană. • Competențe de aplicare: de a aplica cunoștințele obținute în viața cotidiană, în activitatea profesională. • Competențe de analiză: de a evalua și analiza rezultatele obținute practice, care reflectă măsurile de acordare a primului ajutor sinestrașilor, criteriile de apreciere a situațiilor excepționale ce pun în pericol viața. • Competențe de comunicare: în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, inclusiv utilizând tehnologiile informaționale și de comunicare, în diverse contexte socio-culturale și profesionale.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> • Să descrie esența noțiunilor din sfera protecției civile, din domeniul legislației ce reglementează activitatea cetățenilor pe linia protecției civile. • Să identifice semnalele de înștiințare ale protecției Civile. • Să posede cunoștințe și deprinderi practice în domeniul organizării protecției populației, valorilor culturale și proprietății în caz de calamități, catastrofe și avarii. • Să propună măsuri de evitare a cauzelor declanșării situațiilor excepționale de genă naturală și antropogenă. • Să elucideze tactica principiilor de acțiune în condiții extreme. • Să demonstreze deprinderi practice de organizare și efectuare a acțiunilor de salvare – deblocare, de utilizare a

remediilor de protecție individuală și colectivă.

- Să conștientizeze necesitatea însușirii noțiunilor de prim ajutor medical, exersarea procedurilor de acordare a acestora, cunoașterea măsurilor ce se impun pentru pregătirea psihologică a populației.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile preuniversitare.

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Organizarea Protecției Civile.**
- **Tema 2. Dezastre – fenomene distructive, situații excepționale.**
- **Tema 3. Armele de nimicire în masă.**
- **Tema 4. Traumatismele în diferite situații excepționale și urgența medicală.**
- **Tema 5. Focarele epidemice și combaterea maladiilor infecțioase.**
- **Tema 6. Evitarea crimelor și criminalilor.**

Strategii de evaluare

Evaluare formativă se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea curentă I- lucrare scrisă

Evaluarea curentă II - lucrare orală

Evaluarea finală colocviu se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% din notă constituie rezultatul evaluării finale (lucrarea finală de examen), 60 % din notă constituie evaluările curente petrecute pe parcursul semestrului, prin verificări succesive (cel puțin o evaluare);

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bacalov Iu., Croitoru I. Protecția civilă: îndrumar instructiv-metodic pentru elevi și studenți. Chișinău: CEP USM, 2006.
2. Bejan O., Țurcan V. și alți. Cum să eviți crimele și criminali. Chișinău, 2002.
3. Protecția civilă: material didactic pentru studenți a instituțiilor de învățământ superior. Departamentul Situații Excepționale a Republicii Moldova. Chișinău, 2003.
4. Recomandări pentru populație în caz de situații excepționale. Departamentul Situațiilor excepționale a R. Moldova. Chișinău, 2002.
5. Смирнов А.Г. и др. Основы безопасности жизнедеятельности. Москва. 1997.
6. Цвилюк Г.Е. Школа безопасности, или как вести себя в экстремальной ситуации. М.: НПО Образование, 1997.

Opțională:

7. Бенияш В.В. Населению о гражданской обороне. Кишинёв, 1987.
8. Буназян А.И. Руководство по медслужбе ГО. Москва, 1983.
9. Гремоздова Г.Г. Бактериологическое оружие и защита от него. Москва, 1981.
10. Руденко А.П., Косов Ю.Н. Учебное пособие для проведения занятий по гражданской обороне с населением, не занятых в сферах производства и обслуживания. М. Энергоатомиздат, 1988.
11. Самигин С.И., Самигина О.П. и др. Школа выживания: Обеспечение безопасности жизнедеятельности. Д.: Феникс, 1996.
12. Чугасов А.А. Простейшие средства защиты. Москва, 1982.
13. Шелковский А.С. Женская школа самозащиты. К. Украина, 1983.

Denumirea programului de studii	Arta Plastică
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Geometria descriptivă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Arta Decorativă
Titular de curs	Alexandru Vatavu, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Alexandru Vatavu, dr., conf. univ.
e-mail	fapdcreanga@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.02.O.017	2	I	II	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Geometria descriptivă* include studierea formelor spațiale cu ajutorul metodelor grafice, care dă posibilitatea de a înțelege forma figurii spațiale, determinarea dimensiunilor și poziția reciprocă. Scopul cursului este elaborarea, cercetarea și fundamentarea metodelor de construire și citire a desenelor, cât și a procedeelelor de rezolvare a problemelor poziționale și metrice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea și cunoașterea metodelor fundamentale de proiectare;
- Aplicarea metodelor fundamentale de proiectare în activitatea practică;
- Să se formeze abilități practice în folosirea instrumentelor la îndeplinirea desenelor grafice;
- Aplicarea materialului teoretic la rezolvarea problemelor poziționale și metrice și la îndeplinirea lucrărilor grafice;
- Integrarea cunoștințelor geometrice în procesul de predare-învățare a desenului tehnic, artelor plastice și educației tehnologice în școală.

Finalități de studii

- Să se determine destinația socială și orientarea pedagogică a „geometriei descriptive”, și rolul ei în formarea și dezvoltarea culturii grafice și artistice;
- să cunoască obținerea și citirea desenelor în proiecții dreptunghiulare (punct, dreaptă, plan);
- să rezolve probleme poziționale și metrice;
- să cunoască metodele de transformare a proiecțiilor;
- să se familiarizeze cu studiul suprafețelor poliedrice și curbe, aplicarea lor practică, intersecția reciprocă a suprafețelor;
- să cunoască metodele de construire a desfășuratei suprafețelor poliedrice și curbe;
- să cunoască proiecțiile axonometrice. Obținerea și clasificarea lor. Proiecții axonometrice standardizate.
- Să se utilizeze rațional computerul la obținerea și studierea desenelor grafice și artistice.
- Să aplice studierea desenelor tehnice prin intermediul proiecțiilor axonometrice.

- Să aplice metodele de construire a desfășuratelor la modelarea formelor geometrice spațiale sau a unui ansamblu de corpuri geometrice.
- Să aplice construirea proiecțiilor punctului de intersecție al dreptei și planului, liniei de intersecție a două plane la secționarea suprafețelor poliedrice și curbe cu un plan.
- Să aplice metodele de transformare a proiecțiilor la determinarea mărimii adevărate a figurilor plane și rezolvarea problemelor poziționale și metrice.
- Să conștientizeze legătura interdisciplinară a „Geometriei descriptive” cu alte discipline.
- Să se determine coerența „Geometriei descriptive” cu alte discipline: desenul tehnic, perspectiva, geometria elementară, geometria proiectivă, desen, grafică, pictură, proiectarea artistică, etc.
- Să determine rolul și importanța cunoștințelor științifice geometrice în dezvoltarea culturii grafice și artistice;

Să conștientizeze aplicarea integrală a cunoștințelor geometrice la formarea și dezvoltarea imaginilor grafice și dezvoltării creativității artistice.

Precondiții

Studentii trebuie să cunoască studiul cursului elementar de geometrie plană, stereometria, studiul suprafețelor poliedrice și de rotație, proiecțiile paralele și centrale.

Unități de curs

Tema 1. Introducere.

Tema 2. Proiecții dreptunghiulare.

Tema 3. Poliedre.

Tema 4. Linii și suprafețe curbe.

Tema 5. Proiecții axonometrice.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă: se efectuează în formă de teste, lucrări de control, lucrări grafice, rezolvarea problemelor poziționale și metrice și elaborarea portofoliului cu lucrări grafice la conținutul disciplinei.

Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic.

- Analiza individuală și în grup a lucrărilor.
- Analiza gradului de integrare a ideii și a transunerii ei practice
- verificări pe parcurs și examen (*colocviu*).

Evaluarea finală constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală). Criteriile de evaluare la geometria descriptivă se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.

Bibliografie

Obligatorie:

1. A.Matei, V.Gaba, T.Tacu, „Geometria descriptivă”, București, 1982.
2. V.N.Vinogradov, „Geometria descriptivă”, Moscova, 1989.
3. A.I.Vatavu, „Geometria descriptivă în probleme și exerciții”, Chișinău, 1997.

Opțională:

4. I.Moncea, „Geometrie descriptivă și desen tehnic”, București, 1982.

Denumirea programului de studii	Arte plastice și design
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Educație Fizică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Educație Fizică
Titular de curs	C.Ciorbă, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	A.Anghel, I.Țapu, A.Lungu, M.Bodiu
e-mail	ciorbaconst@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.02.O.021	-	I	1-2	60	60	-

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile actuale, când marea majoritate din rândurile tineretului studentesc duc un mod de viață sedimentar, iar majoritatea timpului este efectuat în fața calculatoarelor, televizoarelor, la orele de curs și așa mai departe, starea fizică și funcțională a acestora este una destul de șubredă. Conform actelor normative, în cadrul instituțiilor de învățământ superior, cursurile de educație fizică sunt foarte limitate în numărul de ore (2 pe săptămână) și sunt prevăzute doar pentru anul întâi de studii, fapt ce duce la scăderea nivelului pregătirii fizice și funcționale a acestora.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare pedagogică, ori cursul de EDUCAȚIE FIZICĂ este unul important pentru cultivarea modului sănătos de viață a cetățeanului, care îl va promova în rândurile elevilor.

Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, capabile să facă față tuturor condițiilor de viață. Cursul are conexiune cu disciplinele de pedagogie, economie, biologie, fiziologie, psihologie unde componenta asanativă este una foarte importantă pentru viitoarele cadre didactice din Republica Moldova..

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoaștere

- Cunoașterea esenței celor mai importanți termeni și noțiuni din domeniul educației fizice;
- Familiarizarea studenților cu cele mai avansate metodologii în domeniul educației fizice universitare;
- Posedarea informației cu privire la practicarea independentă a exercițiului fizic;

Capacități

- Evidențierea cauzelor ce duc la scăderea nivelului pregătirii fizice în condițiile actuale;
- Însușirea metodicilor de practicare a exercițiului fizic în funcție de scopurile puse în fața sa;
- Însușirea metodelor de evaluare a nivelului pregătirii fizice generale;
- Însușirea metodelor de evaluare a nivelului pregătirii funcționale.

Atitudini

- A-și manifesta poziția față de practicarea exercițiului fizic în regimul zilei;
- Exprimarea poziției față de practicarea exercițiului fizic;
- Dezvoltarea viziunii moderne cu privire la formele de practicare a exercițiului fizic;
- Trezirea interesului față de modul sănătos de viață;

Finalități de studii

- Să cunoască cauzele ce determină nivelul pregătirii fizice;
- Să cunoască cauzele ce determină nivelul dezvoltării fizice;
- Să cunoască cauzele ce determină nivelul pregătirii funcționale;
- Să fie în stare să alcătuiască complexe de exerciții fizice pentru diferite grupuri de mușchi;
- Să cunoască modalitățile organizării practicării independente a exercițiului fizic;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului pregătirii motrice;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului dezvoltării fizice;
- Să cunoască metodele de autoevaluare a nivelului pregătirii funcționale;
- Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;
- Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Studentii trebuie să posede deprinderi de practicare independentă a exercițiului fizic, să fie în stare să selecteze complexe de mijloace fizice pentru organizarea și desfășurarea activităților motrice la lecțiile de educație fizică, la lecțiile independente, lucrul individual la domiciliu etc.

Studentii trebuie să posede deprinderi de practicare de evaluare a nivelului pregătirii fizice, nivelului dezvoltării fizice, precum și a nivelului pregătirii funcționale.

În cadrul orelor practice se va determina nivelul pregătirii teoretice și practice al studenților, iar la finele acestora se va evalua prin calificativul ”admis” – ”respins”.

Unități de curs

- TEMA 1. CARACTERISTICA SISTEMULUI NAȚIONAL DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT**
- TEMA 2. BASCHETUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE**
- TEMA 3. VOLEIUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE**
- TEMA 4. BADMINTONUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE**
- TEMA 5. ATLETISMUL ÎN SISTEMUL EDUCAȚIEI FIZICE UNIVERSITARE**
- TEMA 6. PREGĂTIREA FIZICĂ GENERALĂ**

Strategii de evaluare

- Se vor aplica următoarele strategii de evaluare: evaluarea nivelului pregătirii sportive (tehnic, tactic, motric, teoretic), evaluarea stării funcționale (pulsul, tensiunea arterială, proba Ruffier, Testul Sergent), evaluarea nivelului pregătirii practico-metodice (desfășurarea antrenamentelor sportive), evaluarea la concursuri sportive

Nr. ord.	Norme de control	Efectivul	Nota					
			10	9	8	7	6	5
1.	Alergarea de viteză, 100 m. sec	B	13,0	13,5	13,7	14,0	14,5	15,0
		F	16,0	16,5	17,0	17,5	18,0	18,5
2.	Alergarea de viteză 3x10 m. sec	B	7,4	7,5	7,6	7,8	7,9	8,0
		F	8,2	8,7	9,2	9,7	10,2	10,7
3.	Alergarea de rezistență 1000m.min, sec.	B	3,30	3,35	3,40	3,45	3,50	3,55
		F	2,00	2,05	2,10	2,15	2,18	2,20
4.	Aplecarea înainte din sezând, cm	B	16	15	14	12	11	10
		F	18	17	16	15	14	13

5.	Ridicarea trunc.. din culcat dorsal, 30 sec. nr. ori	B	29	28	27	26	25	4
		F	25	24	23	22	21	0
6.	Săritura în lungime de pe loc, cm	B	240	235	225	215	205	00
		F	185	180	75	70	165	60
7	Tracțiuni la bara fixă/ Flotări, nr. ori	B	15	14	13	12	11	10
		F	20	19	18	17	16	5

Bibliografia:

Obligatorie:

1. **Barbu C., Stoica M., Metodica predării exercițiilor de atletism în lecția de educație fizică, Ed. Printech, 2000, 265 p.**
2. **Ciorbă C.** Modelarea teoretică a conținutului învățământului superior de cultură fizică. Știința culturii fizice. Chișinău, 2006, nr.4, P. 5-13. ISSN 1841-1606.
3. **Ciorbă Constantin.** Teoria și metodică educației fizice. Chișinău, Valinex, 2016, 140 p

Opțională:

4. **Ciorbă C., Cucereavii O. Rotaru A.** Jocuri sportive (curs de lecții). Chișinău, "Valinex", 2007 - 152
5. **Fleancu J., Ciorbă C.** Baschet, îndrumar practico-metodic, *Cultura-Pitești, 2001, 290 p.*
6. **Conohova T., Richicinschi G.- Jocuri sportive – curs de bază. Chișinău 2007.**
7. **Roman, D., Rugină, Gh., - Metodica predării exercițiilor de atletism, Editura Fundației România de Mâine, București, 2001**
8. **Petrescu, T., Gheorghe, D., Sabău, E., - Atletism. Curs de bază, Editura Fundației România de Mâine, București, 2007, 236 p.**
9. **Marcu V.** Badminton, mijloc al educației fizice. București. Sport-turism, 1989.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.02.O.014	4	I	II	120	80	40

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului;
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

1. Tema 1. Prelegere. *Tehnica picturii vechilor maestri..*
1. Tema 2. Prelegere. *Procedee tehnice. Metoda cu glasiu. Metoda cu aplicarea stratului de acuarelă.*
2. Tema 3. Studiu practic *Natură statică realizată utilizând metoda cu glasiu..*
3. Tema 4. Studiu practic. *Natură statică realizată utilizând metoda cu aplicarea stratului de acuarelă.*

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

1. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
2. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
3. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
4. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Tehnicile picturii de șevalet
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	V. Fisticanu
Cadre didactice implicate	V. Fisticanu
e-mail	fisticanu.veaceslav@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.02.O.015	2	I	II	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Tehnicile picturii de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului;
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Repartizarea orelor de curs

Conținutul unităților de curs

- Tema 1. Prelegere. *Tehnica picturii Impasto a vechilor maeștri.*
- Tema 2. Prelegere. *Procedee tehnice. Tehnica Clasică Italiană*
- Tema 3. Studiu practic *Tehnica Clasică Italiană.*
- Tema 4. Studiu practic. *Natură statică* în metoda clasică *impasto.*

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Д. И. Киплик. Техника Живописи. 2002.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Istoria artelor
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	E. Brigalda, C. Gheorghiuță, R. Ursachi
Cadre didactice implicate	E. Brigalda, C. Gheorghiuță, R. Ursachi
e-mail	brigalda.eleonora@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.03.O.020	2	II	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina Istoria artelor este unul dintre cursurile fundamentale teoretice de bază în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul educației și creației artistico-plastice și se studiază în anii de studii I - IV la toate specialitățile Facultății „Arte Plastice și Design”. Acest curs oferă studenților reperele teoretice pentru studiul teoretic și practic al diferitor genuri, materiale tehnici de lucru, stiluri și limbaje de expresie caracteristice pentru fiecare specialitate în parte.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.
• Cunoașterea specificul evoluției artelor în perioada medievală din diferite țări, diferite stiluri.
• Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale și naționale.
• Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
• Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi apți: <ul style="list-style-type: none">
• să definească și să identifice caracteristicile generale ale artei medievale;
• să cunoască și să distingă perioadele și trăsăturile artei medievale;
• să perceapă și să distingă specificul evoluției arhitecturii, sculpturii, picturii și artelor decorative în perioada medievală;
• să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă medievală;
• să posede terminologia specifică istoriei și teoriei artelor.
• să recunoască opera de artă medievală;
• să aprecieze adecvat valorile artelor plastice; să aplice cunoștințele teoretică și aptitudinile practice în cadru altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.
Preconții
Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei, artelor plastice, compoziției, cromatologiei, bazelor artelor decorative, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice universale și naționale.
Unități de curs
Tema 1. Arta paleocreștină. Tema 2. Arta bizantină. Tema 3. Arta rusă veche. Tema 4. Arta romanică. Tema 5. Arta gotică.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Arta. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
2. *Arhitectura. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
3. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
4. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
5. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
6. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1967.
7. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II. București, Ed. Meridiane, 1976.
8. Гнедич, П. П., *Всеобщая история искусств*, Изд. ЭКСМО, Москва, 2013.

Opțională:

5. Charles, V., Manca, I., *30 de milenii de pictură*. Ed. Litera, București, 2013.
6. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
7. Mason, A., Spike, J. T., *Arta occidentală din Preistorie pînă în secolul al XI-lea*. Ed. Corint, București, 2010.
8. Гнедич, П. П., *История искусств с древнейших времен*, Москва, 2000.

Denumirea programului de studii	Limbi și Literaturi Străine, Arte Plastice și Design
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia educației
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Psihologie
Titular de curs	Popescu Maria
Cadre didactice implicate	-
e-mail	popescumar22@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.03.O.039	2	II	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

- Psihologia educației* este disciplina care pune începutul pregătirii psihopedagogice a profesorului, creându-i atât un cadru explicativ al fenomenelor observabile în actul educativ cât și premisele unei intervenții educative eficiente.
- Actualitatea constă în identificarea și investigarea cauzelor, dificultăților pe care le întâmpină elevii în procesul de studii, dar și găsirea pârguiilor de ordin psihologic prin care se eficientizează activitatea didactică, experimentarea celor mai eficiente metode și tehnici educaționale și didactice.
- Datele psihologiei educației sunt utile pentru evaluarea rezultatelor obținute în activitatea didactică și în recomandarea măsurilor necesare progresului educativ. Prin intermediul acestei discipline putem să orientăm și să adaptăm subiectul spre acele strategii care corespund fondului și potențialului său individual psihic și neuropsihic, întrucât toate procesele cerebrale care contribuie la învățare sunt dependente de sistemul nervos și psihic, implicit de gradul de interes și efortul voluntar depus de către subiect.
- Poziționarea logică a cursului în ciclul disciplinelor, conexiunile cu alte cursuri (legături pe vertical și orizontală).
  - Cursul face parte din cursurile fundamentale ale modului psihopedagogic;
  - este primul curs din modulul psihopedagogic, are tangențe cu psihologia generală, psihologia vârstelor, psihologia socială etc.
  - are la bază cultura și pregătirea generală a studentului, se sprijină pe disciplinele studiate în cadrul instituțiilor preuniversitare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei educației; de înțelegere a statutului epistemologic și a rolului psihologiei educației în pregătirea pentru cariera didactică.
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: de stimulare a unei atitudini responsabile, pozitive față de dezvoltarea profesională pentru cariera didactică; de stimulare a comportamentelor prosoziale, de relaționare constructivă cu diverși factori educaționali și de implicare activă în viața comunității.
- Competențe de analiză: evaluarea critică a situațiilor problematice/conflicte și a soluțiilor posibile în sistemul de învățământ actual; de a participa la dezbateri și a analiza probleme pedagogice.
- Competențe de dezvoltare profesională continuă: de promovare a relațiilor interpersonale centrate pe valori și principii democratice în activitatea didactică; de adoptare a unei atitudini inovative, receptive, deschise față de schimbare, optimizare și asigurarea calității în educație.

Finalități de studii

- Dezvoltarea competențelor de cunoaștere și înțelegere: să definească obiectul de studiu, importanța teoretică și practică, obiectivele disciplinei, legătura ei cu științele educației; să cunoască particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor; să cunoască și să înțeleagă aspectele caracteristice relației profesor-elev; să cunoască și să înțeleagă particularitățile clasei de elevi ca grup social și a relațiilor existente la acest nivel.
- Dezvoltarea competențelor de aplicare a cunoștințelor și a înțelegerii: să folosească metodele și tehnicile psihologice în investigarea și interpretarea fenomenului de eșec școlar din punctul de vedere al profesorului, elevului și părintelui; să identifice particularitățile specifice profesorului eficient; să identifice nivelul motivațional necesar elevului pentru o învățare eficientă; să interpreteze factorii facilitatori și frenatori ai creativității elevului; să identifice factorii perturbatori ai învățării școlare să manifeste atitudine de toleranță și respect față de diversitatea (religioasă, rasială, etc.) elevilor; să manifeste atitudini pozitive față de interesele, înclinațiile și aptitudinile elevilor, atitudine materializată în realizarea demersului didactic; crearea unui climat afectiv pozitiv (bazat pe încredere, acceptare, toleranță, dorință de învățare) în grupul de copii; să manifeste reacție de răspuns la nevoile de dezvoltare individuală a elevilor, prin promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice; să construiască fișa psihopedagogică a elevului; să utilizeze strategii de predare-învățare-evaluare care să stimuleze elevii în învățare, să îi ajute să se cunoască și să se autoevalueze, încurajând astfel progresul fiecăruia; să valorifice particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor în proiectarea și organizarea procesului instructiv-educativ; să valorifice în activitatea didactică teoria inteligențelor multiple.
- Dezvoltarea competențelor de analiză: să opereze analitic, sintetic și critic cu conținutul informațional din domeniul psihologiei educației; să opereze corect cu noțiunile din psihologia educației; să formuleze judecăți privind procesul de instruire și educație a elevilor; să analizeze rolul factorilor, crizelor, neoformațiunilor, perioadelor senzitive, situațiilor sociale, activității primordiale, zonei proxime etc. în cadrul procesului instructiv-educativ.
- Dezvoltarea competențelor de formare profesională continuă: să-și dezvolte abilități de relaționare /comunicare eficientă profesor-elev; să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul psihologiei educației; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură a psihologiei; să cunoască noile teorii ale învățării; să-și desăvârșască permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul psihologiei educației.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: *Psihologia generală, psihologia vârstelor.*
2. Condiții prealabile:
  - cunoașterea limbii de instruire la nivel de vorbitor adult;
  - operaționalizarea terminilor în domeniul: psihologiei generale, psihologia vârstelor;
  - formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un eseu, referat; de a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizare independentă a activității de învățare; de gestionare eficientă a timpului pentru realizarea lucrului individual etc.

Unități de curs

- Tema 1. Introducere evolutivă în psihologia educației.*
Tema 2. Psihologia învățării.
Tema 3. Principiile și legile învățării eficiente.
Tema 4. Psihologia procesului educațional.
Tema 5. Psihologia cadrului didactic.

Tema 6. Personalitatea elevului.

Tema 7. Nivele de abordare a personalității elevului.

Tema 8. Comunicarea asertivă.

Tema 9. Conflictul educațional

Strategii de evaluare

Prin examen scris ce se constituie din:

- Proba de evaluare curentă: test.
- Activități în cadrul seminarelor: prezentări orale și scrise; participări în dezbateri; analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate, informație suplimentară la subiect etc.

Proba de evaluare finală care se constituie din test docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Boncu Șt., Ceobanu C. Psihosociologie școlară. Ed. Polirom, Iași, 2013.
2. Cosmovici A., Iacob L. Psihologie școlară. Ed. Polirom, Iași, 1999.
3. Losîi E. Psihologia educației. Chișinău, Ed. CEP USM, 2014.
4. Golu P., Golu I. Psihologie educațională. Ed. Miron, București, 2003.
5. Pânișoară I.-O. Comunicarea eficientă. Ed. a III-a., Ed. Polirom, Iași, 2006.
6. Petrescu P. Psihologie și educație. Ed. Eurostampa, Timișoara, 2007.
7. Sălăvăstru D. Psihologia educației. Ed. Polirom, Iași, 2004.

Opțională:

1. Albu G. O psihologie a educației. Ed. Institutul European, Iași, 2005.
2. Crahay M. Psihologia educației. Ed. Trei, București, 2009.
3. Gavreliuc D., Gavreliuc A. Școală și schimbare socială. Editura Universității de Vest, 2012.
4. Negovan V. Introducere în psihologia educației. Ed. Universitară, București, 2005.
5. Stănescu M. Instruirea diferențiată a elevilor supradotați, Ed. Polirom, Iași, 2002.
6. Turcu F., Turcu A. Fundamente ale psihologiei școlare. Ed. a II-a, Ed. Educațional, București, 1999.

Denumirea programului de studii	Arte plastice și Design
Ciclul	Ciclul I, Licența
Denumirea cursului	<i>Proiectarea educațională</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Pedagogie/ Științe ale Educației
Titular de curs	Oboroceanu V. lector univ.,
Cadre didactice implicate	
e-mail	timusv@yahoo.fr

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.03.O.040	2	II	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *proiectarea educațională*, face parte din pachetul disciplinelor pedagogice obligatorii și este propus studenților anului II. Dimensiunea teoretică vizează cunoașterea conceptelor de bază, componentelor structural-sistemice și dinamice a teoriei generale a curriculumului, interpretarea schimbărilor promovate de reforma curriculară în învățământul național.

Dimensiunea practică vizează, pe de o parte, formarea competențelor de aplicare în activitatea didactică a unor demersuri de proiectare, realizare și evaluare a curriculumului educațional, pe de altă parte, integrarea conceptelor, principiilor și instrumentelor proprii teoriei și metodologiei curriculumului în sistemul valorilor profesionale ale studentului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- identificare tendințelor de dezvoltare a teoriei și practicii curriculare;
- relatarea despre realizările și problemele reformei curriculare din Republica Moldova;
- descrierea statutului epistemologic al teoriei și metodologiei curriculumului educațional;
- utilizarea instrumentarului curricular: programe analitice, ghiduri, materiale didactice;
- elaborarea/prognozarea finalităților educaționale;
- proiectarea componentelor etapei operaționale a curriculumului disciplinar opțional;
- evaluarea curriculumului educațional în concordanță cu cerințele formării profilului de competență pe diverse cicluri de școlarizare;
- clasificarea documentelor curriculare principale și auxiliare în baza cărora se desfășoară procesul educațional;

Finalități de studii

- să definească conceptul de curriculum;
- să identifice domeniile curriculare, tipurile și formele de curriculum;
- să determine componentele fundamentale ale curriculumului;
- să selecteze tipurile de modele structurale;
- să organizeze conținutul învățământului, dinamica și flexibilitatea conținutului învățământului;
- să identifice documentele curriculare fundamentale și auxiliare;
- să selecteze modelele de funcționare a curriculumului pedagogic universitar;
- să elaboreze strategii de instruire și de evaluare a performanțelor școlare;

- să definească proiectarea educațională, curriculară și să determine designul instrucțional al proiectării;
- să stabilească criteriile de evaluare a curriculumului educațional.

Precondiții

Disciplinile anterior absolvite: Fundamentele științelor educației; Didactica generală, Psihologia generală.

Unități de curs

- 1. Conceptul de curriculum educațional din perspectivă pedagogică.**
- 2. Domenii și forme ale curriculumului.**
- 3. Perspectiva procesuală de analiză a curriculumului educațional.**
- 4. Perspectiva structurală de analiză a curriculumului. Modele structurale curriculare.**
- 5. Componentele fundamentale ale curriculumului educațional.**
- 6. Proiectarea curriculară. Strategii de instruire.**
- 7. Evaluarea curriculumului educațional.**

Strategii de predare & învățare:

Prelegerea, explicația, dezbateră, studiul individual, portofoliul, proiectul, activități în grup, elaborarea și susținerea proiectului de tehnologie alternativă, consultarea surselor bibliografice de bază.

Strategii de evaluare

Evaluare I: Evaluarea cunoașterii/aplicării/integrării componentelor proiectării educaționale (test).

Evaluare 2. Elaborarea proiectului de curriculum disciplinar opțional.

Evaluare finală: examen oral.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bocoș M., Jucan D. Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor. Pitești: Paralela 45, 2008.
2. Cerghit I. Metode de onvryombnt. Ed. a IV-a, revăzută și adrugită. Iaci: Polirom, 2006.
3. Chiș V. Activitatea profesorului între curriculum și evaluare. Cluj-Napoca: PUC, 2001.
4. Crețu, C. Teoria curriculum-ului și conținuturile învățământului, Editura Universității „Al.I.Cuza” Iași, 2000
5. Crișan Al., Guțu Vl. Proiectarea curriculumului de bază – Ghid metodologic. Cimișlia: TipCim, 1997.
6. Cristea S. Conceptul de curriculum, în Dicționar de pedagogie, Grupul Editorial Litera, Chișinău, 2000.
7. Curriculum național modernizat, 2010. <http://www.edu.md>
8. Guțu Vl., Achiri I. „Evaluarea curriculumului școlar.” Ghid metodologic. Chișinău, 2009.
9. Guțu Vl. Curriculum educațional. Cercetare. Dezvoltare. Optimizare. Chișinău :USM, 2014, 229 p.
10. Negură I., Papuc L., Pâslaru Vl. Curriculum psihopedagogic universitar de bază. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2000. 174 p.
11. Oprea C. Strategii didactice interactive. Edit. Didactică și Pedagogică, București, 2009.
12. Papuc L. Epistemologia și praxiologia curriculumului pedagogic universitar.” Chișinău, Tipografia centrală 2005.
13. Pâslaru Vl., Papuc L. et al Construcție și dezvoltare curriculară. Cadru teoretic. Chișinău: Tipografia centrală, 2005. 176 p.

Opțională:

14. Albuiescu, M. Albuiescu G., Proiectarea, organizarea și desfășurarea lecției în Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane, I. Editura Polirom, Iași, 2000.
15. Bucun N., Musteață S., Guțu Vl. et.al. Bazele științifice ale dezvoltării învățământului în Moldova.

- Chișinău: Prometeu, 1997.
16. Goraș-Postică V. Metode bazate pe acțiune în calificarea profesională: experiențe din Germania. În: Didactica Pro, iunie 2012, Nr. 2-3, p. 43-48.
  17. Guțu VI. Priorități în procesul educațional din Republica Moldova: politici și management. În: Priorități actuale în procesul educațional. Materialele conferinței științifice internaționale din 3 decembrie 2010. Chișinău: CEP USM, 2010.
  18. Patrașcu Dm., Tehnologii educaționale, Ed. Tipografa Centrală, 2005
  19. Pâslaru VI., Papuc L., Negură I., Morărescu M., et.al., Construcție și dezvoltare curriculară, Cadru teoretic, Chișinău, 2005.
  20. Ungureanu, D. Educație și curriculum, Timișoara: Editura Eurostampa, 1999.

Denumirea programului de studii	DI, AD, GR, P, AP.
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	Teoria și metodologia instruirii educației plastice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte plastice și Design. Catedra: Studiul artelor, Grafica și Metodologia instruirii
Titular de curs	Mokan-Vozian Ludmila
Cadre didactice implicate	Mokan-Vozian Ludmila
e-mail	lvozian@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.03.O.041	4	II	III-IV	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Teoria și metodologia instruirii educației plastice” prevede studierea bazelor fundamentale ale instruirii artei plastice în vederea inițierii viitorilor profesori în procesul de predare-învățare-evaluare la nivelul treptelor școlare/universitare.

Scopul disciplinei „Teoria și metodologia instruirii educației plastice” constă în dezvoltarea competențelor cognitive, tehnice și estetice ale studenților, vizând cultivarea capacităților acestora în elaborarea proiectelor didactice conform conținuturilor curriculare, standardelor educaționale și particularităților de vârstă; aplicarea metodelor interactive în procesul didactic; elaborarea materialului didactic pentru lecții la un nivel artistic și tehnologic înalt; însușirea tipurilor și instrumentelor de evaluare și implementarea acestora în cadrul activităților didactice; etc..

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Identificarea problemelor teoretice și practice ale Educației Plastice;
- Definirea termenilor și conceptelor de bază ale cursului;
- Descrierea formelor și metodelor de organizare și realizare a procesului educațional la educația plastică la nivelul treptelor școlare/universitare;
- Distingerea tipurilor de materiale specifice artei plastice în contextul conținuturilor curriculare;
- Identificarea tehnologiei de lucru specifice pentru fiecare modul curricular;
- Descrierea tipurilor și metodelor de evaluare aplicate în cadrul educației plastice;
- Coordonarea activităților de educație plastică cu finalitățile și conținuturile curriculare;
- Utilizarea corectă în procesul de comunicare și predare terminologia specifică disciplinei;
- Proiectarea activităților de educație plastică;
- Valorificarea potențialului propriu și al elevilor în activitatea profesională.

Finalități de studii

- Să cunoască și să caracterizeze componentele principale ale curriculum-ului la educația tehnologică;
- Să argumenteze alegerea metodelor, procedeele și mijloacelor didactice pentru fiecare tip de lecție la arta plastică.

- Să aplice terminologia de specialitate în procesul de predare și de comunicare artistică;
- Să aplice metode și procedee de dezvoltare a creativității în vederea realizării obiectivelor educaționale;
- Să proiecteze diferite variante de lecție în corespundere cu tipul lecției și cerințele contemporane;
- Să proiecteze și să organizeze diferite activități extrașcolare în practica profesională.
- Să elaboreze criteriile de evaluare a lucrărilor plastice, instrumente de evaluare a cunoștințelor, capacităților și atitudinilor elevilor;

Precondiții

Cursul de Pedagogie generală și psihologie generală, practica pedagogică. Cunoștințe despre materiale și instrumente de artă, posedarea tehnicilor de artă, cunoașterea particularităților de vîrstă a elevilor, posibilitățile de exprimare plastică a elementelor de limbaj plastic. Cunoașterea curriculumului școlar la Educația plastică.

Unități de curs

1. Retrospectiva istorică a instruirii și educației artistico-plastice.
2. Metodologia educației artistico - plastice în învățământul preuniversitar.
3. Arta copilului. Premize psihologice care stau la baza educației plastice.
4. Studiul curriculum-ului școlar la educația plastică.
5. Proiectarea didactică de lungă durată a procesului educațional.
6. Proiectarea didactică de scurtă durată a procesului instructiv-educativ la educația plastică.
7. Specificul organizării și desfășurării activităților de educație plastică.
8. Strategii didactice specifice procesului de predare-învățare-evaluare în cadrul lecțiilor de educație plastică.
9. Metodologia desfășurării activității de percepere artistică.
10. Metodologia studiului elementelor de limbaj plastic.
11. Metodologia desfășurării activității decorativ –aplicate. Realizarea compoziției plastice.
12. Metodologia desfășurării activităților de modelaj și sculptură.
13. Evaluarea rezultatelor școlare la arta plastică.
14. Elaborarea criteriilor de evaluare a lucrărilor plastice ținînd cont de obiective, tema și subiectul lecției.
15. Mini-modelări de situații pedagogice.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă - se efectuează în formă de chestionare oral/scrisă (*elaborarea și susținerea proiectului de educație tehnologică*; elaborarea portofoliului de evaluare cu lucrări practice la conținutul disciplinei).

Evaluarea finală - este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Evaluarea finală la Teoria și Metodologia instruirii educației plastice constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală) și permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă implicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Daghi I. Compoziția decorativă frontală. Editura Prim, Chișinău, 2010.
2. Cotovițchi D., Hubenco T., Prisacaru L., Educația plastică. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru învățământul primar și gimnazial. Ed. Liceym, 2011.
3. Hubenco T. Arta plastică în clasele primare. Ghid metodologic. Chișinău, Ed. Prut Internațional, 2000.
4. Hubenco T., Metode de evaluare la Educația plastică. Ghid metodologic. Editura Epigraf, Chișinău, 2013.
5. Ionescu, M., Demersuri creative în predare și învățare, P.U.C., Cluj-Napoca, 2000.

6. Guțalov, L. Problematizarea – metodă eficientă de formare a competențelor / L. Guțalov, E. Fotescu // Revista Tehnocopia. – 2012. – Nr. 1(6). – P. 10-16.
7. Oprea C. Strategii didactice interactive. București: SPER, 2006.
8. Stoica A., Musteață S. Evaluarea rezultatelor școlare. Ghid metodic. Chișinău, Editura Lumina, 2001.
Opțională:
9. Ion Șușală, Culoarea cea de toate zilele, Editura „Lumina”, Chișinău, 1993.
10. Cristea S. Dicționar enciclopedic de pedagogie, Didactica PublishingHouse, București, 2015

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	PRACTICA MUZEISTICĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Moisei L.
Cadre didactice implicate	Moisei L., Brigalda E.
e-mail	moisei.ludmila@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.025	12	II	III	60	-	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Scopul principal al practicii muzeistice este de a familiariza pe studenți cu tezaurul artistic, concentrat în muzeele din Republica Moldova și de peste hotare; în ansambluri și monumente de arhitectură; cu structura și activitatea muzeelor; cu colecțiile muzeale, pentru a-i ajuta pe studenți să întrețină un dialog direct, semnificativ și constructiv cu opera de artă.

Practica muzeistică este prevăzută în semestrele III și IV, durează câte o săptămână (30+30 ore) și este apreciată prin notă.

Practica muzeistică este o componentă importantă a procesului de studii în instituțiile de învățământ superior cu profil artistic, orientată spre pregătirea viitorilor specialiști pentru activitatea profesională. În cadrul practicii muzeistice studenții vor însuși diverse modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul tonului și culorii, a unor forme aplicate pe un suport bidimensional (hârtie, carton, pânză etc.) în tehnici diferite (creion, tuș, cărbune, sanghină, acuarelă, guașă, ulei etc.).

Cursul include lecții practice, ce cuprind realizarea schițelor, studiilor și compozițiilor în condiții de plein-air, urmărind dezvoltarea la studenți a unei largi orientări spațiale, a competenței de a percepe natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei – în spațiu bidimensional.

Pe parcursul practicii studenții vor executa lucrări practice de diferite genuri: naturi statice, peisaje, portrete și compoziții tematice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- familiarizarea cu principiile reprezentării spațiului prin intermediul perspectivei lineare și aeriene în plein-air;
- formarea bazelor receptării artistice a peisajului;
- dezvoltarea orientării și gândirii spațiale la studenți;
- dezvoltarea memoriei vizuale, percepției holistice a naturii, luând în considerație starea tonală și cromatică generală;
- utilizarea cunoștințelor însușite și deprinderilor formate în cadrul practicii plein-air la alte cursuri teoretice și practice.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi apti:

- să cunoască mijloacele plastice, artistice de construire și organizare a spațiului plastic;
- să aplice în studii realizate în plein-air legitatea raporturilor proporționale, să compare culorile după ton, luminozitate, intensitate, menținând scara tonală și cromatică;
- să reprezinte natura în baza percepției inconstante a culorii determinate, a raporturilor de nuanțe reci-calde, dependente de iluminare, mediu, spațiu;
- să aplice variate tehnici de lucru (acuarelă, guașă, ulei etc.) și de reprezentare a imaginii picturale în crearea spațiului plastic;
- să-și perfecțeze și să-și completeze cunoștințele și abilitățile din domeniul culturii plastice prin acumularea de informații

și practică de lucru în condiții de plein-air;

- să perceapă natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei pe suprafața plastică – în spațiu bidimensional;
- să elaboreze soluții compoziționale expresive prin intermediul studiilor din natură;
- să-și dezvolte sentimentele estetice și atitudinea pozitivă față de valorile artei naționale și universale.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia.

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Studiarea structurii și activității unui muzeu de arte plastice, arheologie, etnografie din Republica Moldova și țările de peste hotare.**
Studiarea exponatelor muzeistice, a literaturii științifice și a izvoarelor informative (dicționare, enciclopedii, monografii). Executarea unui referat, volumul căruia trebuie să nu depășească 12-15 pagini. *Mijloace materiale:* planșe, reproduceri de artă, diapozitive, copii, schițe.
- **Tema 2. Studiarea creației pictorilor contemporani în cadrul atelierului de creație:**
- **Tema 3. Studiarea monumentelor de arhitectură în Republica Moldova**
- **Tema 4. Realizarea unei copii de pe originalul unei lucrări din Muzeul Național din Moldova.**

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea se va realiza în procesul lucrului, la finele fiecărei lucrări executate, la finele fiecărui modul (**evaluarea curentă**), precum și prin evaluarea portofoliului cu lucrări expus la vizionarea finală (**evaluarea finală**).

Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

1. Obligatorie:
2. Mogan-Vozian L. *Practica plein-air: Îndrumări metodice pentru realizarea lucrărilor de studiu în plein-air*. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Arte Plastice și Design, Catedra de Pictură. Chișinău: Tipografia UPS „I. Creangă”, 2013
3. Săndulescu-Verna C. *Materiale și tehnica picturii*. Timișoara: Marineasa, 2000
4. Базанова М.Д. *Пленэр*. Москва: Изобразительное искусство, 1994
5. Визер В.В. *Живописная грамота. Система цвета в изобразительном искусстве*. СПб.: Питер, 2006
6. Визер В.В. *Живописная грамота. Основы портрета*. СПб.: Питер, 2007
- Opțională:
7. Никулина О. Р. *Природа глазами художника*. Москва: Советский художник, 1982
8. Смирнов Г. Б., Унковский А. А. *Пленэр. Практика по изобразительному искусству*. Москва: Просвещение, 1981

N. B.! Studentii de la specialitatea *Grafică* aplică tehnica picturii în acuarelă pe parcursul tuturor anilor de studii.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A, E. Brigalda E. Samburic.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.022	6	II	III	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului;
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Unități de curs

2. Tema 1. Prelegere. *Tehnica picturii vechilor maestri în realizarea portretului.*
3. Tema 2. Prelegere. *Metoda flamandă și italiană în pictura de șevalet.*
4. Tema 3. Studiu practic. *Portret (bust) realizat utilizând metoda cu eboș.*
5. Tema 4. Studiu practic. *Portret (bust) realizat utilizând metoda cu eboș.*

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Arte Plastice, Arta Decorativă, Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A., Samburic E.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.023	4	II	III	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Compoziția de șevalet* urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe teoretice și aptitudini practice în domeniul compoziției. Crearea unor compoziții originale ca structură și interpretare necesită utilizarea cunoștințelor teoretice și folosirea conștientă și rațională a legităților, mijloacelor și principiilor compoziționale. Cursul are drept scop dezvoltarea capacităților creative, a imaginației.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Utilizarea diverselor structuri compoziționale;
- Studiarea interdependenței dintre structura compoziției și subiectul ei;
- Demonstrarea creativității în realizarea compozițiilor.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziții ;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;
- Să realizeze plastic reacția spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție;
- Să pună și să rezolve probleme conceptuale în elaborarea compozițiilor;
- Să elaboreze noi tehnici și tehnologii moderne în elaborarea compozițiilor;

Precondiții
Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziție.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. <i>Natură statică. Principii de organizare compozițională.</i> Tema 2. <i>Natură statică. Lucrul în material.</i>
Strategii de predare și învățare
Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului. Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.
Bibliografie
Obligatorie: <ol style="list-style-type: none">
1. Argintescu Amsa N. Expresivitate , Valoare și mesaj plastic. Editura Meridiane, București, 1973
2. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986
3. Barâșnicov A., Liamip I. Osnovâ compoziții. M., 1978.
4. Burke, Edmund. Despre sublim și frumos. Editura Meridiane, București, 1981. Opțională: <ol style="list-style-type: none">
5. Edina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000
6. Heinrich Liitezeler. Drumuri spre artă, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
7. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	PICTURĂ MONUMENTALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari C.
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari C.
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.024	4	II	III	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură monumentală* urmărește o inițiere amplă în pictura monumentală (definirea picturii monumentale, clasificarea picturii monumentale, mijloace materiale și tehnici, genuri și realizare); studiul mijloacelor plastice în raport cu legăturile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură); studierea tehnicilor și tehnologiilor picturii monumentale (frescă, vitraliu, mozaic, sgraffito) și elaborarea unor soluții originale de tratare a spațiului plastic prin aplicarea tehnicilor picturii monumentale.

Studentii vor asimila noi tehnici de lucru, adaptându-le la mijloacele materiale și tehnologiile contemporane în domeniu.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu noțiunea de „pictură monumentală”, „pictură murală”, „frescă”;
- Cunoașterea de către studenți a tehnicii și tehnologiei frescei;
- Cunoașterea de către studenți a metodelor și procedeele de reprezentare plastică în pictura murală (frescă);
- Aplicarea diverselor tehnici de lucru cu utilizarea mijloacelor materiale specifice în procesul realizării picturii murale (frescă);
- Aplicarea diverselor procedee de transfigurare plastică a formelor prin intermediul frescei;
- Realizarea copiei unui fragment de pictură murală (frescă).

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească noțiunile de „pictură monumentală”, „pictură murală” și „frescă”;
- să cunoască particularitățile picturii de șevalet, ale picturii monumentale și, în special, ale picturii murale;
- să cunoască tehnicile tradiționale de realizare ale frescei;
- să cunoască metode și procedee de lucru în tehnica frescei;
- să aplice diverse procedee de transformare și transfigurare plastică a formelor prin intermediul frescei;
- să organizeze spațiul plastic în baza legăturilor compoziționale;
- să realizeze copia unui fragment de pictură murală în tehnica frescei.

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul desenului și anatomiei plastice, picturii de șevalet, bazelor compoziției, istoriei artelor plastice.

Unități de curs

Semestrul III.

- Tema 1. **Pictura monumentală. Clasificarea picturii monumentale. Genurile picturii monumentale. Particularități ale picturii de șevalet și picturii monumentale**
- Tema 2. **Tehnici ale picturii monumentale. Fresca: istoria și evoluția.**
- Tema 3. **Tipuri de frescă. Mijloace materiale, metode și procedee tehnice.**
- Tema 4. **Lucrare practică: Copie de pictură murală – frescă.**

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a competențelor formate în cadrul disciplinei *Pictură monumentală* se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; abilității de transpunere în material a ideilor creative; cantității și calității variantelor de lucru executate. Evaluarea curentă este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului și constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală este determinată de prezentarea portofoliului cu lucrări și vizionarea lucrărilor la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Vizionarea include consulting între profesorii care activează la catedră, precum și analiza critică individuală și în grup a lucrărilor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Grebe A. *Vatican. Toate picturile și frescele vechilor maeștri*. București: Litera, 2014
2. Vinner A. *Materiale de pictură: Ulei, acuarelă, guașe, tempera și culori de clei/ Trad.: Valentina Turtureanu*. București: Casa centrală a creației populare, 1956
3. Виннер А. В. *Фресковая и темперная живопись*. Москва-Ленинград: Искусство, 1948
4. Манин Ю. А. *Техника монументальной живописи и технология живописных материалов*. Москва: Московская гос. художественно-промышленная акад. им. С. Г. Строганова, 2014
5. Цыганова Л. Р. *Отделочные материалы и композиции, применяемые в дизайне. Мозаика, фреска, витраж, сграффито: учебное пособие*. Волгоград: ВолгГАСУ, 2007

Opțională:

6. Данилов И. Е. *Итальянская монументальная живопись: Раннее Возрождение*. Москва: Искусство, 1970
7. Виннер А.В. *Материалы и техника монументально-декоративной живописи: Стенная, плафонная и декоративная живопись*. Москва: Искусство, 1953

Denumirea programului de studii	AP, APET, AD, DI, DV, ET
Ciclul	I Licenta
Denumirea cursului	Desenul
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor, Grafica și Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar, Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior Botnari Dumitru, doctor în pedagogie, conferențiar universitar Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.129	4	II	III	120	60	60

<p>Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii</p> <p>Cursul <i>Desen</i> include studierea bazelor fundamentale de reprezentare a formelor în spațiu, însușirea vocabularului vizual-plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și expresiv .</p> <p>Acest curs prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare în desen a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur în reprezentarea capului uman, studiul principiilor de transpunere a spațiului natural în cadrul plastic, cultivând și dezvoltând imaginația și sensibilitatea plastică.</p>
<p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului</p> <p>Aplicarea metodelor de redare a valenței expresive a capului cu ajutorul limbajului plastic specific desenului, modelarea formei prin intermediul liniei, clarobscurului, tentei și tonului.</p> <p>Formarea abilității de studiere și analiză a construcției capului uman.</p> <p>Formarea abilității de aplicare a legităților de reprezentare a capului uman.</p> <p>Studierea principiilor aplicării perspectivei liniare și spațiale în procesul de studiu capului.</p> <p>Studierea tehnicilor și tehnologiilor de lucru în portret, aplicând diverse materiale plastice.</p>
<p>Finalități de studii</p> <p>Sa aplice abilitățile de studiere și analiză a construcției capului uman, să determine continuitatea în activitatea practică a bazelor anatomiei plastice și desenul academic al capului uman.</p> <p>să aplice materialele didactice care demonstrează construcția capului uman;</p> <p>să enumere și să distingă etapele de reprezentare a unui studiu din natură;</p> <p>să cunoască metodele de redare a clarobscurului pe suprafața capului.</p> <p>să aplice legile perspectivei liniare și spațiale, metode de redare a clarobscurului;</p> <p>să autoevalueze obiectiv cunoștințele, abilitățile formate la desenul artistic;</p>
<p>Preconții</p> <p>Studentii trebuie să cunoască cele mai elementare legități și principii de reprezentare constructiv -anatomică a capului, metodele de reprezentare a clarobscurului, tehnica valorății în creion..</p>
<p>Unități de curs</p>

1. **Prelegere.** Desen din natură, reprezentarea capului uman după model viu.
2. **Studiu practic.** Desen anatomic după model din ghips.
3. **Studiu practic.** Desen constructiv-cap după model în vârstă.
4. **Studiu practic.** Cap feminin.
5. **Studiu practic.** Desen după model într-o interpretare creativă.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților audioriale și lucrului individual.

Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală.

Lucrările elaborate în cadrul cursului Desen sunt analizate și evaluate conform criteriilor de evaluare curentă însoțite de barem.

Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală.

Bibliografie

1. Drabant Andras, *Bazele desenului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
2. Koroknai Zsolt, *Tehnici de realizare a portretului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, *Desenul in arhitectura*, București 2010
4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986ю
9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	ISTORIA ARTELOR
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	E. Brigalda, C. Gheorghiuță, R. Ursachi
Cadre didactice implicate	E. Brigalda, C. Gheorghiuță, R. Ursachi
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.04.O.031	2	II	IV	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina Istoria artelor este unul dintre cursurile fundamentale teoretice de bază în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul educației și creației artistico-plastice și se studiază în anii de studii I - IV la toate specialitățile Facultății „Arte Plastice și Design”. Acest curs oferă studenților reperele teoretice pentru studiul teoretic și practic al diferitor genuri, materiale tehnici de lucru, stiluri și limbaje de expresie caracteristice pentru fiecare specialitate în parte.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.
- Cunoașterea specificul evoluției artelor în perioada Renașterii în Italia, Țările de Jos, Germania, Franța.
- Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale și naționale.
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească și să identifice caracteristicile generale ale artei Renașterii;
  - să cunoască și să distingă domeniile și genurile artelor plastice care s-au dezvoltat în această perioadă;
  - să perceapă și să distingă specificul evoluției arhitecturii, sculpturii, picturii și artelor decorative în perioada Renașterii;
  - să distingă trăsăturile caracteristice ale artei Renașterii în Italia, Țările de Jos, Germania, Franța;
  - să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă renescentistă;
  - să distingă maeștri și capodopere ale Renașterii;
  - să posede terminologia specifică istoriei și teoriei artelor.
  - să aprecieze adecvat valorile artelor plastice;
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.

Precondiții

Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei, artelor plastice, compoziției, cromatologiei, bazelor artelor decorative, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice universale și naționale.

Unități de curs

Tema 1. Arta Renașterii în Italia.

Tema 2. Arta Renașterii în Țările-de Jos.

Tema 3. Arta Renașterii în Germania.

Tema 4. Arta Renașterii în Franța.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Arta. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
2. *Arta. De la Apogeul Renașterii pînă la secolul al XVII-lea*, Ed. Litera, București, 2010
3. *Arhitectura. Din preistorie la Renașterea timpurie*, Ed. Litera, București, 2010.
4. *Arhitectura. De la Renaștere la secolul al XIX-lea*, Ed. Litera, București, 2010
5. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
6. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
7. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
8. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1967.
9. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II. București, Ed. Meridiane, 1976.
10. Гнедич, П. П., *Всеобщая история искусств*, Из. ЭКСМО, Москва, 2013.
11. Zuffi, S., *Pictura italiană*. Ed. Fundației culturale române, București, 1997.

Opțională:

1. Charles, V., Manca, I., *30 de milenii de pictură*. Ed. Litera, București, 2013.
2. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
3. Mason, A., Spike, J. T., *Arta occidentală din Preistorie pînă în secolul al XI-lea*. Ed. Corint, București, 2010.
4. Гнедич, П. П., *История искусств с древнейших времен*, Москва, 2000.

Denumirea programului de studii	Psihologia
Ciclul	I, Licență

Denumirea cursului	Psihologia creativității
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design
Titular de curs	Rodica Ursachi, doctor în studiul artelor
Cadre didactice implicate	Rodica Ursachi
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.04.O.056	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Psihologia Creativității oferă studenților posibilitatea cunoașterii proceselor, căilor și izvoarelor creativității. Informația oferită le va permite să se manifeste ei însuși creativ (în creația proprie), fapt ce-i va implica direct în dezvoltarea progresului societății sau să contribuie prin procesul de instruire la educarea unor noi generații de creatori.

Programul de studiu se axează pe cunoașterea aspectului istoric și pe diverse componente psihologice ale procesului de creație. În cadrul compartimentului, studenții vor face cunoștință cu conceptul de creativitate, cu tipurile de teorii ale creativității, formele creativității, fazele procesului creator, tipologia creatorilor, componentele sistemului creativ, factorii stimulativi și frenatori ai procesului de creație, metodele de investigare și tehnicile de stimulare a creativității. Totodată, se vor face referințe și la unele incursiuni istorice, ce țin de viața de creație a unor artiști (condițiile de trai, stare materială, poziție socială etc.), de tipul de temperament, trăsături de caracter ale acestora ș. a.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- Cunoașterea izvoarelor și fundamentelor creativității;
- Definirea componentelor procesului creator;
- Determinarea factorilor, metodelor și tehnicilor procesului creativ;

Competențe de aplicare:

- Identificarea diferitor metode și tehnici de stimulare și educație a creativității (metoda testelor, psihoterapiei, tehnica inversiei, empatiei ș. a.) și aplicarea lor în activitatea profesională și creativă proprie;
- Dezvoltarea gândirii artistice (gândirii divergente), a fanteziei, imaginației prin lucrări plastice realizate în diferite tehnici, prin ilustrarea operelor literare sau muzicale.

Competențe la nivel de integrare:

Argumentarea procesului de corelație interdisciplinară a psihologiei creativității cu diverse discipline de profil (psihologia generală, pedagogia, arta plastică ș. a.).

Formarea atitudinii estetice față de lumea înconjurătoare și de artă.

Suscitarea interesului pentru artă și pentru manifestarea creatoare proprie.

Finalități de studii

- Să cerceteze fenomenul artistic din unghiul de vedere al psihologiei creativității;
- Să aplice în activitatea artistică plastică gândirea artistică, fantezia, imaginația ș.a.;
- Să aplice metodele potrivite în procesul instructiv-creativ în funcție de vârstă, abilități, nivel de cunoaștere etc.;
- Să analizeze opera de artă din punctul de vedere al psihologiei creativității (determinarea tipului de gândire al artistului, tipului de temperament al lui etc.).
- Să utilizeze cunoștințele din diferite ramuri în activitatea artistică practică;
- Să elaboreze idei noi referitor la dezvoltarea creativității;
- Să realizeze diferite proiecte-modele de aplicare a cunoștințelor teoretice în practică.

Precondiții

Studentii trebuie să poseze anumite cunoștințe referitor la componentele procesului de creație, la izvoarele și formele creației artistico-plastice, la tipurile de imaginație și gândire artistică, la modalitățile dezvoltării memoriei vizuale ș. a.

Unități de curs

Tema 1. Identitatea creativității.

Tema 2. Tipurile de teorii ale creativității.

Tema 3. Ipostaze „exotice” ale creativității.

Tema 4. Fundamentele creativității

Tema 5. Componente înnăscute și dobândite în creativitate.

Tema 6. Fazele procesului creator.

Tema 7. Formele creativității.

Tema 8. Tipurile creatorilor și stilurile de creativitate.

Tema 9. Bazele anatomo-fiziologice ale creativității.

Tema10. Componentele sistemului creativ.

Tema11. Psihopedagogia creativității.

Tema12. Performanța umană.

Tema13. Educarea creativității.

Tema14. Fenomenul supradotării.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea finală este exprimată prin răspunsul oral al studenților la examen și constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Anicuța L., *Jocurile de creativitate*, Timișoara, 1997.
2. Lieury A., *Manual de psihologie generală*, ANTET, Oradea, 1998.
3. Murcescu M., *Antrenamentul creativității*, Ghid prof. București, 1997.
4. Roco M., *Creativitatea individuală și de grup*, Ed. Academiei RSR, București, 1979.
5. Roșca Al., *Creativitatea*, București, 1972.
6. Roșca Al., *Creativitatea generală și specifică*, București, Ed. Academiei, 1981.
7. Stănciulescu T. ș. a., *Tratat de creatologie*, Ed. „Performantica”, Iași, 1998.
8. Sternberg R., *Manual de creativitate*, Polirom, Iași, 2005.

Opțională:

9. *Creativitatea și mijloacele de stimulare a spiritului creator*, București, 1978.
10. Munteanu A., *Incursiuni în creatologie*, Ed. Augusta, Timișoara, 1994.
11. Lara I., *Creativitatea ca sursă umană*, Teza de doctorat. București, 1979.
12. Lucaci F., *Creație și umanitate*, Făclia, Timișoara, 1989.
13. Stănciulescu D., *Dinamica actului creator*, Iași, 1989.
14. Stănciulescu D., *Metode experimentale de stimulare a creativității*, Iași, 1993.
15. Stoica A., *Creativitatea elevilor*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1983.
16. Șchiopu U., *Psihologia artelor*, Editura Didactică și pedagogică, R. A., București, 1999.
17. Țopa L., *Creativitatea*, Ed. științifică și enciclopedică, București, 1980.

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	PRACTICA MUZEISTICĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Moisei L.
Cadre didactice implicate	Moisei L., Brigalda E.
e-mail	moisei.ludmila@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.038	2	II	IV	60	-	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Scopul principal al practicii muzeistice este de a familiariza pe studenți cu tezaurul artistic, concentrat în muzeele din Republica Moldova și de peste hotare; în ansambluri și monumente de arhitectură; cu structura și activitatea muzeelor; cu colecțiile muzeale, pentru a-i ajuta pe studenți să întrețină un dialog direct, semnificativ și constructiv cu opera de artă.

Practica muzeistică este prevăzută în semestrele III și IV, durează câte o săptămână (30+30 ore) și este apreciată prin notă.

Practica muzeistică este o componentă importantă a procesului de studii în instituțiile de învățământ superior cu profil artistic, orientată spre pregătirea viitorilor specialiști pentru activitatea profesională. În cadrul practicii muzeistice studenții vor însuși diverse modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul tonului și culorii, a unor forme aplicate pe un suport bidimensional (hârtie, carton, pânză etc.) în tehnici diferite (creion, tuș, cărbune, sanghină, acuarelă, guașă, ulei etc.).

Cursul include lecții practice, ce cuprind realizarea schițelor, studiilor și compozițiilor în condiții de plein-air, urmărind dezvoltarea la studenți a unei largi orientări spațiale, a competenței de a percepe natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei – în spațiu bidimensional.

Pe parcursul practicii studenții vor executa lucrări practice de diferite genuri: naturi statice, peisaje, portrete și compoziții tematice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- familiarizarea cu principiile reprezentării spațiului prin intermediul perspectivei lineare și aeriene în plein-air;
- formarea bazelor receptării artistice a peisajului;
- dezvoltarea orientării și gândirii spațiale la studenți;
- dezvoltarea memoriei vizuale, percepției holistice a naturii, luând în considerație starea tonală și cromatică generală;
- utilizarea cunoștințelor însușite și deprinderilor formate în cadrul practicii plein-air la alte cursuri teoretice și practice.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi apti:

- să cunoască mijloacele plastice, artistice de construire și organizare a spațiului plastic;
- să aplice în studii realizate în plein-air legitatea raporturilor proporționale, să compare culorile după ton, luminozitate, intensitate, menținând scara tonală și cromatică;
- să reprezinte natura în baza percepției inconstante a culorii determinate, a raporturilor de nuanțe reci-calde, dependente de iluminare, mediu, spațiu;
- să aplice variate tehnici de lucru (acuarelă, guașă, ulei etc.) și de reprezentare a imaginii picturale în crearea spațiului plastic;
- să-și perfecțeze și să-și completeze cunoștințele și abilitățile din domeniul culturii plastice prin acumularea de informații

<p>și practică de lucru în condiții de plein-air;</p> <ul style="list-style-type: none">
– să perceapă natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei pe suprafața plastică – în spațiu bidimensional;
– să elaboreze soluții compoziționale expresive prin intermediul studiilor din natură;
– să-și dezvolte sentimentele estetice și atitudinea pozitivă față de valorile artei naționale și universale.
Precondiții
Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia.
Conținutul unităților de curs
<ul style="list-style-type: none">
• Tema 1. Studiarea structurii și activității unui muzeu de arte plastice, arheologie, etnografie din Republica Moldova și țările de peste hotare. Studiarea exponatelor muzeistice, a literaturii științifice și a izvoarelor informative (dicționare, enciclopedii, monografii). Executarea unui referat, volumul căruia trebuie să nu depășească 12-15 pagini. <i>Mijloace materiale:</i> planșe, reproduceri de artă, diapozitive, copii, schițe.
• Tema 2. Studiarea creației pictorilor contemporani în cadrul atelierului de creație:
• Tema 3. Studiarea monumentelor de arhitectură în Republica Moldova
• Tema 4. Realizarea unei copii de pe originalul unei lucrări din Muzeul Național din Moldova.
Strategii de predare și învățare
Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.
Strategii de evaluare
Evaluarea se va realiza în procesul lucrului, la finele fiecărei lucrări executate, la finele fiecărui modul (evaluarea curentă), precum și prin evaluarea portofoliului cu lucrări expus la viziunea finală (evaluarea finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.
Bibliografie
Obligatorie: <ol style="list-style-type: none">
1. Mogan-Vozian L. <i>Practica plein-air: Îndrumări metodice pentru realizarea lucrărilor de studiu în plein-air.</i> Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Arte Plastice și Design, Catedra de Pictură. Chișinău: Tipografia UPS „I. Creangă”, 2013
2. Săndulescu-Verna C. <i>Materiale și tehnica picturii.</i> Timișoara: Marineasa, 2000
3. Базанова М.Д. <i>Пленэр.</i> Москва: Изобразительное искусство, 1994
4. Визер В.В. <i>Живописная грамота. Система цвета в изобразительном искусстве.</i> СПб.: Питер, 2006
5. Визер В.В. <i>Живописная грамота. Основы портрета.</i> СПб.: Питер, 2007 Opțională: <ol style="list-style-type: none">
15. Никулина О. Р. <i>Природа глазами художника.</i> Москва: Советский художник, 1982
16. Смирнов Г. Б., Унковский А. А. <i>Пленэр. Практика по изобразительному искусству.</i> Москва: Просвещение, 1981

N. B.! Studentii de la specialitatea *Grafică* aplică tehnica picturii în acuarelă pe parcursul tuturor anilor de studii.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Practicum la pictura acuarelă, curs opțional
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Fisticanu V.
Cadre didactice implicate	Fisticanu V.
e-mail	fisticanu.veaceslav@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.A.039	2	II	IV	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul <i>Practicum la pictura (acuarelă)</i> își propune să lărgescă cunoștințele privind tehnica și tehnologia picturii în acuarelă, să contunuie amplificat explorarea posibilităților acuarelei.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
▪ Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii de acuarelă;
▪ Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictură de acuarelă;
▪ Realizarea unor lucrări practice în acuarelă utilizând diverse procedee.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi apti: <ul style="list-style-type: none">
▪ Să cunoască diverse procedee tehnice de aplicare a acuarelei;
▪ Să stăpânească perfect desenul;
▪ Să cunoască legile acordurilor și armoniilor cromatice;
▪ Să construiască spațiul prin culoare și valoare.
Precondiții
Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de sevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în acuarelă.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Principiile de realizare plastică a temei. Studiarea metodelor de lucru. Tema 2. Experimentări plastice în acuarelă. Executarea de studii cromatice și acromatice. Tema 3. Executarea lucrării (format liber). Selectarea formatului. Executarea lucrării. Tema 4. Realizarea schițelor: variații compoziționale și cromatice. Realizarea picturii în material (format 400x 500mm).
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă a competențelor formate în cadrul cursului se efectuează în baza: lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilității și măiestriei de aplicare a limbajului plastic; gradului de investigare și cercetare; volumului și calității variantelor de lucru; (60% din nota finală), care

este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări (schițe, lucrări finale) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Алексеев К. «О колорите». Москва, 1974.
2. Лепикаш В. «Живопись акварелью». Москва, 1961.
3. Zaharia D.N.. Iașul vernisajelor. Iași, Cariatide, 1995.
4. Рязкин П. «Техника акварельной живописи». Москва, 1968.
5. Nose Parramon, G. Fresket. Pictura în acuarelă. Parramon Ediciones, Barcelona, 1988.

Opțională:

6. U. Bagnall, B. Bagnall, A. Hille. Pictura în acuarelă. România, Oradea, 1993.
7. Айзенбарт Б. «Полный курс акварели». Москва, 2000.

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	<i>Pictura pe sticlă / Arta vitraliului</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Ludmila Mokan-Vozian, dr., conf.
Cadre didactice implicate	Ludmila Mokan-Vozian, dr., conf.
e-mail	fapdcreanga@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.A.030	2	II	III, IV	120	60	60
S.04.A.042	2					

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul opțional *Arta vitraliului* urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor teoretice și gestionarea informației în domeniu; competențe praxiologice, ce cuprind capacitățile de aplicare/utilizare în practică a cunoștințelor teoretice achiziționate (utilizarea în practică a mijloacelor și tehnicii vitraliului, precum și aplicarea limbajului și principiilor de organizare a spațiului plastic); competențe de creare/integrare, ce se manifestă prin soluționarea situațiilor euristice, emiterea noilor soluții (tendința de elaborare a unor soluții originale de tratare a spațiului plastic) etc.

Cursul dat include o inițiere în pictura monumentală, în special, vitraliul artistic, studierea tehnicii și tehnologiei vitraliului, precum și realizarea lucrărilor artistice prin aplicarea tehnicii pseudo-vitraliului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu noțiunile de „pictură monumentală” și „vitraliu artistic”;
- Cunoașterea de către studenți a tehnicii și tehnologiei vitraliului clasic;
- Cunoașterea de către studenți a metodelor și procedeele de realizare a pseudo-vitraliului;
- Aplicarea limbajului stilistic propriu tehnicii vitraliului;
- Aplicarea diverselor procedee de transfigurare plastică a formelor prin intermediul tehnicii vitraliului;
- Crearea compozițiilor artistice originale ca structură și interpretare în tehnica pseudo-vitraliului.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească noțiunile de „pictură monumentală” și „vitraliu artistic”;
- să cunoască tehnicile tradiționale de realizare ale vitraliului clasic;
- să cunoască metode și procedee de lucru în imitația vitraliului;
- să aplice diverse procedee de transformare și transfigurare plastică a formelor prin intermediul tehnicii vitraliului;
- să aplice limbajul stilistic propriu tehnicii vitraliului;
- să organizeze spațiul plastic în baza legităților compoziționale;
- să creeze compoziții artistice originale ca structură și interpretare în tehnica pseudo-vitraliului;
- să organizeze corelarea formelor și spațiului prin intermediul vitraliului;
- să obțină structuri plastice noi cu posibilitatea integrării în domeniul designului.

Precondiții
Studentii trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de sevalet, desen, bazele compoziției, cromatologie, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice.
Conținutul unităților de curs
Semestrul III Tema 1. Introducere. Istoria și evoluția vitraliului. Geneza artei vitraliului. Evoluția vitraliului în sec. XII – XV. Tendințe ale artei vitraliului în perioada contemporană. Tema 2. Tehnologia vitraliului clasic. Tehnologia imitației vitraliului. Tipuri de vitraliu. După culoare: vitralii monocolor, bicolor, multicolor. După tehnica de executare: vitraliu sablat, mozaicat, fuzionat, pictat, gravat, sudat, fațetat, combinat. Tipuri de pseudo-vitraliu: cu contur turnat, cu peliculă (tehnologie engleză), aplicat. Mijloace materiale. Etape de realizare a vitraliului. Metode și procedee de realizare a pseudo-vitraliului. Avantaje și deficiențe ale tehnicii. Tema 3. Lucrare practică: Peisaj arhitectural (pseudo-vitraliu). Realizarea schițelor. Structuri compoziționale. Variații cromatice. Realizarea picturii în material (format 400x500 mm).
Semestrul IV Tema 4. Vitraliu: studiul rațional al formelor cu tendința spre abstractizare. Legități artistice. Principii compoziționale. Stilizarea abstractă. Tema 5. Lucrare practică: Decorarea unui obiect în tehnica pseudo-vitraliului. Tema liberă. Realizarea schițelor: variații compoziționale și cromatice. Realizarea picturii în material (format 500x 600mm).
Strategii de predare și învățare
Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării complete a sarcinilor prevăzute în programul de studii; calității ideilor și soluțiilor plastice; abilității de transpunere în material a ideii; volumului (calitativ și cantitativ) de lucru (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului. Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și vizionarea lucrărilor finale la sfârșitul fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.
Bibliografie
Obligatorie: 1. Bodea D. <i>Vitralii</i> . Cluj: Galaxia Gutenberg, 2011 2. Giurescu D., Buzatu Gh., Scurtu I. <i>Vitralii. Lumini și umbre</i> . București: Paco, 2012

3. Teshuva J. B. *Tiffany*. Taschen: TiffanyART, 2011
4. Wrigley L., Gerstein M. *The Complete Stained Glass Course: How to Master Every Major Glass Work Technique, with Thirteen Stunning Projects to Create*. Edison, N.J. : Chartwell Books, 1996
5. Иванова Е. *Художественное стекло и витраж*. М.: Металлургиздат, 2014
6. Цыганова Л. *Отделочные материалы и композиции, применяемые в дизайне. Мозаика, фреска, витраж, сграффито: учебное пособие*. Федеральное агентство по образованию, Волгоградский гос. архитектурно-строит. ун-т. Волгоград: ВолгГАСУ, 2007

Opțională:

1. Peter C. E. *Vitraliu – „ciob de sticlă și lumină”* / Revista Armonii Culturale. Adjud, Vrancea, RO/ Anul V, 2015
2. Pitz-Thissen H. *Imitații de vitralii Tiffany - Idei creative*. București: Casa, 2013
3. Лясковская О. *Французская готика: Архитектура. Скульптура. Витраж. XII-XIV вв.* Москва: Искусство, 1973

Denumirea programului de studii	P, GR, AP; AD, APET, DV, DI
Ciclul	I licență
Denumirea cursului	Anatomia plastică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice si Design/ Studiul Artelor, Grafica si Metodologia instruirii
Titular de curs	Malcoci Vitalie, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Malcoci Vitalie, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar
e-mail	vitaliemalcoci@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.145	2	II	IV	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

La disciplina Anatomia plastică se realizează studii la nivel teoretic și practic în domeniul anatomiei artistice. În cadrul acestui curs accentul se pune pe necesitatea acumulării unor cunoștințe și deprinderi prin activitate practică a studentului. Cursul are drept scop promovarea artistică a studentului și dezvoltarea deprinderilor și abilităților obținute în procesul studiului. Obiectivele tematice a cursului sunt necesare pentru a oferi studentului posibilități de autoformare în domeniul specialității sale. Fiind unul dintre cursurile de bază, Anatomia plastică prevede integrarea sa cu următoarele discipline: desenul, pictura, compoziția, sculptura ș. a.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Utilizarea corectă a concentrării atenției studenților asupra construcției corpului uman;
- Elaborarea abilităților în modelajul mușchilor corpului uman;
- Individualizarea aspectului expresivității scheletului omenesc;
- Valorificarea și manifestarea aptitudinilor în procesul creativității.

Finalități de studii

- Să stabilească importanța acestei discipline în învățământul pedagogic și în special a pictorului pedagog;
- Să cunoască aparatul epistemologic (terminologic) al disciplinei;
- Să determine continuitatea în activitatea practică a bazelor anatomiei plastice și desenul academic al figurii umane;
- Să aplice materialele didactice care demonstrează construcția corpului uman și a sistemului muscular;
- Să aplice creativitatea bazei constructive, forma mușchilor și particularitățile în desenul academic;
- Să cunoască metodele de bază a studierii legilor construcției corpului omenesc;
- Să cunoască particularitățile specifice a figurii umane după sex.

Precondiții

Anatomia plastică prevede integrarea sa cu următoarele discipline: desenul, pictura, compoziția, sculptura ș. a. Disciplina Anatomia plastică favorizează integrarea cunoștințelor și deprinderilor în activitatea artistică a studenților. Studenții trebuie să cunoască cele mai elementare legități și principii de reprezentare a corpului uman, metodele de aplicare a clarobscurului, tehnica valorății în creion, să posede un limbaj plastic și gust estetic

specific profilului, să exploreze posibilitățile limbajului plastic și a mijloacelor de expresii plastice.

Conținutul unităților de curs

Tema I. Prelegere. Anatomia membrelor inferioare.

Studiu practic. Schițe ale piciorului și articulației genunchiului.

Studiu practic. Desenul membrului inferior.

Tema 2. Prelegere. Mușchii membrelor inferioare.

Studiu practic. Schițe ale mușchilor coapsei și gambei.

Studiu practic. Desenul mușchilor piciorului.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă Evaluarea curentă se efectuează în formă de lucrări grafice (desene, schițe, crochiuri) și elaborarea portofoliului cu lucrări practice la conținutul disciplinei.

Evaluarea finală Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Această notă cuprinde nota de la lucrările grafice, activitățile practice, individuale, elaborarea portofoliului și nota de la examen.

Evaluarea finală la desen permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă implicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale.

Criteriile de evaluare la anatomia plastică se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.

Evaluarea finală constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

- Barceai A. “Anatomia picturilor”, Budapesta 1957.
- Frigyes K. Bazele anatomiei artistice. Oradea, Editura Casa, 2013.
- Ghitescu G. Anatomia plastic, Volumul I, Constructia Corpului. Iași, Ed. “ Polirom”, 2010.
- Ghitescu G. Anatomia plastic, Volumul II, Forma corpului in pozitia statica si dinamica. Iași, Ed. “ Polirom”, 2010.
- Ghitescu G. Anatomia plastic, Volumul III, Morfologia plastica , Expresivitatea. Iași, Ed. “ Polirom”, 2010.
- Pavlov G. M. , Pavlov V. N. Anatomia plastica, Coiz M. 1954.
- Rabinovici M. T. “Anatomia plastica si reprezentarea figurii umane in baza acesteia”, M. 1982

Facultativă:

- Bames G. Figura umana nuda, Dresden, 1982.
- Баммес Г. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.
- Tiberiu Liviu Vlad. Adevărul anatomic și valoarea sa estetică (anatomia artistică a omului), Iași, Editura Artes, 2001.

Denumirea programului de studii	AP, APET, AD, ET, DI, DV, Gr, P
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	Desenul
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor, Grafica și Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior Botnari Dumitru, doctor în pedagogie, conferențiar universitar Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.145	4	II	IV	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de față prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare a unui portret: a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur, a metodelor de valorație tonală.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Studierea particularităților, metodelor și legităților de bază în reprezentarea portretului.
Aplicarea legităților de construcție a capului uman.
Determinarea particularităților portretistice și schimbarea lor o dată cu vârsta;
Cunoașterea particularităților specifice a portretului după sex.
Aplicarea tehnicilor și tehnologiilor de lucru în diverse materiale plastice.

Finalități de studii

să utilizeze cunoștințele anatomiei plastice;
să determine continuitatea bazelor anatomiei plastice și desenului portretului academic;
să aplice materialele didactice care demonstrează construcția craniului și a sistemului muscular facial;
să aplice baza constructivă, forma mușchilor feței și particularitățile lor în desenul academic;
să enumere și să distingă etapele de reprezentare a portretului și a portretului cu mâini;
să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice;
să autoevalueze obiectiv cunoștințele, abilitățile la desenul artistic.

Precondiții

Studentii trebuie să cunoască cele mai elementare legități și principii de reprezentare a capului uman, anatomia plastic a capului, metodele de reprezentare a clarobscurului, tehnica valorației în creion.

Unități de curs

1. **Prelegere.** Particularitățile portretului în desen.
2. **Studiu practic.** Desen constructiv-cap masculin în racursiu.
3. **Studiu practic.** Desen-cap cu centură humerică.
4. **Studiu practic.** Portret cu mâini.
5. **Studiu practic.** Desen-portret cu mâini într-o interpretare creativă.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților audioriale și lucrului individual.

Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală

Bibliografie

1. Drabant Andras, *Bazele desenului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
2. Koroknai Zsolt, *Tehnici de realizare a portretului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, *Desenul in arhitectura*, București 2010
4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986
9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.034	6	II	IV	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

1. Tema 1. Prelegere. **Tehnica picturii impresioniste, neoimpresioniste și postimpresioniste.** Scopul: Procedeele picturale, numit „divisionism” sau „pointilism”. Raționalizarea experienței instantanee și subiective a impresionistilor.
2. Tema 2. Studiu practic. **Portret cu mâini realizată utilizând metoda impresioniste, neoimpresionistă și postimpresionistă.** Scopul: Aplicând teoria melanjului optic și constituind din mici tușe de tonuri divizate se redă înfățișarea și atitudinile celui portretizat. Materiale: Ulei, pânză, carton. Format – 45x60 cm.
3. Tema 3. Studiu practic. **Portret (copie) din arta universală, națională.** Scopul: însușirea practică a tehnicii picturii în ulei a vechilor maeștri ai penelului. Materiale: Ulei, pânză, carton. Format – 45x60 cm.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrurile în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

5. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
6. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Compoziția de șevalet
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.035	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Compoziție de șevalet își propune să aprofundeze atât cunoștințele teoretice în domeniul respectiv, cât și aptitudinile privind realizarea mesajului artistic cu ajutorul mijloacelor de expresie specifice picturii, să familiarizeze studenții cu diverse structuri și scheme compoziționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: să cunoască principiile compoziționale, mijloacele de expresie plastic și tehnicile clasice de exprimare în pictură; Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictură;
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea percepției vizuale, a experienței, a expresiei în domeniul picturii de șevalet, formarea și dezvoltarea la studenți a limbajului plastic, formarea practică a unor deprinderi vizuale perceptiv;
- Competențe de analiză: descoperirea de către studenți a propriilor afinități, aspirații și valori compoziționale și coloristice;
- Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea capacității de a comunica, inclusiv prin folosirea limbajului plastic: sconcept, formă, culoare.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziție;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;

- Să realizeze prin mijloacele expresiei plastice relația spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziția de șevalet.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. *Tehnica picturii moderne, expresionismul (forma și culoarea).*

Tema 2. *Compoziție simplă—portret cu mâini (studiu în suprafețe /tușe mari de culori).* Studiul compoziției figurative— portret cu mâini, redarea chipului psihologic prin intermediul raporturilor expresive ale culorilor. Închegarea și armonizarea spațiului plastic. Tehnica ulei, pânză.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
2. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.
3. Rudolf Arheim. Arta și percepția vizuală. Psihologia văzului creator. Editura Meridiane, București, 1979.
4. Volcov N.N. Compoziția v jivopisi. M., 1977.

Opțională:

5. Șorohov E.V. Osnovă compoziții. M., Prosveșcenie, 1979.
6. Read, Herbert. Semnificația artei. Editura Meridiane, București, 1969.
7. Dina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000.
8. Muzeul Național de Artă (str. 31 August).
9. Complexul Expozițional C. Brâncuși (str. Șt. Cel Mare)
10. Muzeul Etnografic (str. Kogălniceanu)
11. Muzeul de Istorie (str. 31 August)

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Pictura monumentală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari Cristina
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari Cristina
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.036	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură monumentală* urmărește o inițiere amplă în pictura monumentală (definirea picturii monumentale, clasificarea picturii monumentale, mijloace materiale și tehnici, genuri și realizare); studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură); studierea tehnicilor și tehnologiilor picturii monumentale (frescă, vitraliu, mozaic, sgraffito) și elaborarea unor soluții originale de tratare a spațiului plastic prin aplicarea tehnicilor picturii monumentale.

Studentii vor asimila noi tehnici de lucru, adaptându-le la mijloacele materiale și tehnologiile contemporane în domeniu.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu noțiunea de „vitraliu artistic”;
- Cunoașterea de către studenți a tehnicii și tehnologiei vitraliului clasic;
- Cunoașterea de către studenți a metodelor și procedeelelor de realizare a pseudo-vitraliului;
- Aplicarea limbajului stilistic propriu tehnicii vitraliului;
- Aplicarea diverselor procedee de transfigurare plastică a formelor prin intermediul tehnicii vitraliului;
- Crearea compozițiilor artistice originale ca structură și interpretare în tehnica pseudo-vitraliului.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească noțiunea de „vitraliu artistic”;
- să cunoască evoluția istorică a artei vitraliului;
- să cunoască tehnicile tradiționale de realizare ale vitraliului clasic;
- să cunoască metode și procedee de lucru în imitația vitraliului;
- să aplice diverse procedee de transformare și transfigurare plastică a formelor prin intermediul tehnicii vitraliului;
- să aplice limbajul stilistic propriu tehnicii vitraliului;
- să organizeze spațiul plastic în baza legităților compoziționale;
- să creeze compoziții artistice originale ca structură și interpretare în tehnica pseudo-vitraliului.

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul desenului și anatomiei plastice, picturii de șevalet, bazelor compoziției, istoriei artelor plastice.

Conținutul unităților de curs

Semestrul IV

Tema 1. **Introducere. Istoria și evoluția vitraliului.** Geneza artei vitraliului. Evoluția vitraliului în sec. XII – XV. Tendințe ale artei vitraliului în perioada contemporană.

Tema 2. **Tehnologia vitraliului clasic. Tehnologia imitației vitraliului. Tipuri de vitraliu.** După culoare: vitralii monocolor, bicolor, multicolor. După tehnica de executare: vitraliu sablat, mozaicat, fuzionat, pictat, gravat, sudat, fațetat, combinat. **Tipuri de pseudo-vitraliu:** cu contur turnat, cu peliculă (tehnologie engleză), aplicat. Mijloace materiale. Etape de realizare a vitraliului. Metode și procedee de realizare a pseudo-vitraliului. Avantaje și deficiențe ale tehnicii.

Tema 3. **Lucrare practică: Peisaj arhitectural** (pseudo-vitraliu). Realizarea schițelor. Structuri compoziționale. Variații cromatice. Realizarea picturii în material (format 400x500 mm).

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);

Metodele intuitive (observația, demonstrația);

Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a competențelor formate în cadrul disciplinei *Pictură monumentală* se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; abilității de transpunere în material a ideilor creative; cantității și calității variantelor de lucru executate. Evaluarea curentă este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului și constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală este determinată de prezentarea portofoliului cu lucrări și vizionarea lucrărilor la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Vizionarea include consulting între profesorii care activează la catedră, precum și analiza critică individuală și în grup a lucrărilor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bodea D. *Vitralii*. Cluj: Galaxia Gutenberg, 2011
2. Giurescu D., Buzatu Gh., Scurtu I. *Vitralii. Lumini și umbre*. București: Paco, 2012
3. Teshuva J. B. *Tiffany*. Taschen: TiffanyART, 2011
4. Wrigley L., Gerstein M. *The Complete Stained Glass Course: How to Master Every Major Glass Work Technique, with Thirteen Stunning Projects to Create*. Edison, N.J. : Chartwell Books, 1996
5. Иванова Е. *Художественное стекло и витраж*. М.: Metallurgizdat, 2014
6. Новоселова О. *Художественное стекло и витраж*. М.: Metallurgizdat, 2005
7. Цыганова Л. *Отделочные материалы и композиции, применяемые в дизайне. Мозаика, фреска, витраж, сграффито: учебное пособие*. Федеральное агентство по образованию, Волгоградский гос. архитектурно-строит. ун-т. Волгоград: ВолгГАСУ, 2007

Opțională:

1. Peter C. E. *Vitraliu – „ciob de sticlă și lumină”*/ Revista Armonii Culturale. Adjud, Vrancea, RO/ Anul V, 2015
2. Pitz-Thissen H. *Imitații de vitralii Tiffany - Idei creative*. București: Casa, 2013
3. Лясковская О. *Французская готика: Архитектура. Скульптура. Витраж. XII-XIV вв.* Москва: Искусство, 1973

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	PRACTICA PLEIN-AIR
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Babiuc Stanislav
Cadre didactice implicate	Babiuc Stanislav
e-mail	babiuc.stanislav@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.037	2	II	IV	60	-	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica plein-air este o componentă importantă a procesului de studii în instituțiile de învățământ superior cu profil artistic, orientată spre pregătirea viitorilor specialiști pentru activitatea profesională. Această disciplină de specialitate se studiază pe parcursul a șase semestre (anii de studii: I-III) ale planului de învățământ universitar superior și presupune redarea iluminării în aer liber, spațialității și perspectivei aeriene, reprezentarea formelor reale, nuanțelor de culoare, observate direct în natură. Lucrul în plein-air contribuie la formarea gustului artistic și dezvoltă imaginația, competența de analiză conștientă a formelor văzute și traducerea impresiilor vizuale în formă plastică.

În cadrul *Practicii plein-air* studenții vor însuși diverse modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul tonului și culorii, a unor forme aplicate pe un suport bidimensional (hârtie, carton, pânză etc.) în tehnici diferite (creion, tuș, cărbune, sanghină, acuarelă, guașă, ulei etc.).

Cursul include lecții practice, ce cuprind realizarea schițelor, studiilor și compozițiilor în condiții de plein-air, urmărind dezvoltarea la studenți a unei largi orientări spațiale, a competenței de a percepe natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei – în spațiu bidimensional.

Pe parcursul practicii plein-air studenții vor executa lucrări practice de diferite genuri: naturi statice, peisaje, portrete și compoziții tematice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- familiarizarea cu principiile reprezentării spațiului prin intermediul perspectivei lineare și aeriene în plein-air;
- formarea bazelor receptării artistice a peisajului;
- dezvoltarea orientării și gândirii spațiale la studenți;
- dezvoltarea memoriei vizuale, percepției holistice a naturii, luând în considerație starea tonală și cromatică generală;
- utilizarea cunoștințelor însușite și deprinderilor formate în cadrul practicii plein-air la alte cursuri teoretice și practice.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi apți:

- să cunoască mijloacele plastice, artistice de construire și organizare a spațiului plastic;
- să aplice în studii realizate în plein-air legitatea raporturilor proporționale, să compare culorile după ton, luminozitate, intensitate, menținând scara tonală și cromatică;
- să reprezinte natura în baza percepției inconstante a culorii determinate, a raporturilor de nuanțe reci-calde, dependente de iluminare, mediu, spațiu;
- să aplice variate tehnici de lucru (acuarelă, guașă, ulei etc.) și de reprezentare a imaginii picturale în crearea spațiului plastic;
- să-și perfecțeze și să-și completeze cunoștințele și abilitățile din domeniul culturii plastice prin acumularea de informații și practică de lucru în condiții de plein-air;

- să perceapă natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei pe suprafața plastică – în spațiu bidimensional;
- să elaboreze soluții compoziționale expresive prin intermediul studiilor din natură;
- să-și dezvolte sentimentele estetice și atitudinea pozitivă față de valorile artei naționale și universale.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia.

Conținutul unităților de curs

Anul II

- Tema 1. *Studiu practic. Serie de studii de scurtă durată cu redarea diferitor stări ale naturii. Studii de motive (după natură, memorie, imaginație).* Studiarea particularităților de aplicare a metodei comparației simultane la determinarea raporturilor tonale și cromatice în studiul de peisaj; formarea deprinderilor de lucru în tehnica uleiului. *Mijloace materiale:* hârtie, carton, pânză – format A₃, guașă, ulei.
- Tema 2. *Studiu practic. Studii după memorie a unor motive din natură.* Studiarea particularităților de aplicare a metodei comparației simultane la determinarea raporturilor tonale și cromatice în studiul de peisaj; formarea deprinderilor de lucru în tehnica uleiului. *Mijloace materiale:* hârtie, carton, pânză – format A₃, guașă, ulei.
- Tema 3. *Studiu practic. Stări ale naturii ale unuia și aceluiași motiv (dimineața, ziua, seara etc.).* Formarea deprinderilor de observație a iluminării peisajului. *Mijloace materiale:* hârtie, carton, pânză – format A₃, guașă, ulei.
- Tema 4. *Studiu practic. Reprezentarea omului în aer liber. Schițe și studii de portret de scurtă și lungă durată.*
- Formarea deprinderilor de reprezentare a omului în plein-air. *Mijloace materiale:* hârtie, carton, pânză – format A₃, A₂, guașă, ulei.
- Tema 5. *Studiu practic. Schițe și studii de motive arhitecturale ce țin de diferite perioade, stiluri arhitecturale și de arta națională (motive ornamentale, decor în lemn, piatră).* Dezvoltarea gustului estetic în procesul studierii arhitecturii naționale. *Mijloace materiale:* hârtie, carton, pânză – format A₃, guașă, ulei, materiale grafice/ moi.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea se va realiza în procesul lucrului, la finele fiecărei lucrări executate, la finele fiecărui modul (**evaluarea curentă**), precum și prin evaluarea portofoliului cu lucrări expus la viziunea finală (**evaluarea finală**).

Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Mokan-Vozian L. *Practica plein-air: Îndrumări metodice pentru realizarea lucrărilor de studiu în plein-air.* Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Arte Plastice și Design, Catedra de Pictură. Chișinău: Tipografia UPS „I. Creangă”, 2013
2. Săndulescu-Verna C. *Materiale și tehnica picturii.* Timișoara: Marineasa, 2000
3. Базанова М.Д. *Пленэр.* Москва: Изобразительное искусство, 1994
4. Визер В.В. *Живописная грамота. Основы портрета.* СПб.: Питер, 2007

Opțională:

5. Никулина О. Р. *Природа глазами художника*. Москва: Советский художник, 1982
6. Смирнов Г. Б., Унковский А. А. *Пленэр. Практика по изобразительному искусству*. Москва: Просвещение, 1981

N. B.! Studenții de la specialitatea *Grafică* aplică tehnica picturii în acuarelă pe parcursul tuturor anilor de studii.

Denumirea programului de studii				Arte plastice și desing.		
Ciclul				Licență		
Denumirea cursului				Științe economice		
Facultatea/catedra responsabilă de curs				CATEDRA ȘTIINȚE FILOSOFICE ȘI ECONOMICE		
Titular de curs				Grosu Mihail , dr., conf. univ.		
Cadre didactice implicate				Grosu Mihail , dr., conf. univ.		
e-mail				grosump@yahoo.com		
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.04.A.044	3	II	IV	90	45	45
Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii						
<p>Bazându-ne pe competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. din anul I, cursul de „Educația economică” contribuie la formarea multilaterală a personalității, la formarea competențelor capitalului uman ce va da posibilitate de o integrare mai amplă a viitorului specialist în viața socială, iar ca pedagog - să poată realiza și educația economică a elevilor. În acest curs studenții vor învăța cum să identifice termenii, conceptele, metodologia și instrumentele de evaluare a cunoștințelor și abilităților în domeniul educației economice.</p>						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
<p><i>Competențe cognitive:</i> de căutare și analiză critică a informației din diferite surse referitoare la formele, funcțiile și metodele principale ale educației economice și gândirii economice, la tehnicile de evaluare a competențelor specifice la educație economică; <i>Competențe de învățare:</i> de formare a obiectivelor cognitive de cunoaștere a sistemului nevoilor umane, intereselor economice, resurselor și bunurilor economice, a formelor de proprietate în economia de piață, de formare a competențelor capitalului uman; <i>Competențe de analiză:</i> de a înțelege nevoia de educație în contextul economiei de piață, de analiză a concurenței și libertății economice, a rolului și importanței sistemului de prețuri în formarea competențelor specifice în educația economică; <i>Competențe de aplicare:</i> de a aplica abilitățile antreprenoriale, manageriale și de marketing, în obținerea structurii minimale a costului de producție în scopul maximalizării profitului; de a aplica cunoștințele economice dobândite în activitatea personală de pedagog școlar și în viața cotidiană. <i>Competențe de comunicare:</i> comunicare în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și scris, inclusiv utilizând tehnologiile informației și de comunicare.</p>						
Finalități de studii						
<p>Finalități de studii realizate la finele cursului:</p> <p>Să explice esența finanțelor publice, a formelor de impozite directe plătite din venit în bugetul de stat, a impozitelor indirecte, a principiilor formării bugetului de stat.</p> <p>Să alcătuiască bugetul unei familii, a veniturilor și cheltuielilor bugetului familiei;</p> <p>Să colecteze un portofoliu cu exemple concrete de educație economică pe care le vor putea utiliza la practica pedagogică, psihologică, a asistenței sociale.</p> <p>Să fie capabili să lămurească deosebiriile dintre salariul nominal și salariul real, remunerarea forței de muncă pe unitatea de timp și acord, sistemele acestor două forme de remunerare, specificul remunerării în sistemul bugetar, sursele veniturilor familiale, indicatorii nivelului de trai.</p> <p>Să listeze diferite tipuri de dezvoltări economice: dezvoltare durabilă, dezvoltare prin creștere economică intensivă și extensivă, dezvoltare economică și ciclicitate.</p> <p>Să explice esența educației economice în contextul globalizării, formării UE, integrării economice și</p>						

socierii RM la UE.

Să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele, formulele și concepțiile economice necesare formării educației, gândirii și culturii economice active a studenților în perioada contemporană de dezvoltare a economiei de piață.

Precondiții

Formarea competenței de educație economică presupune cunoașterea bazelor elementare de economie obținute la cursurile economice la nivel de liceu și colegii. Lipsa acestor cunoștințe elementare la o parte de studenți va cere o lămurire suplimentară a noțiunilor economice din partea profesorului.

De asemenea o condiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc.

Conținutul unităților de curs

TEMA 1. Educație economică și contemporanitatea. Obiectul și metoda educației economice și gândirii economice

TEMA 2. Educația economică și sistemul necesităților și intereselor economice

TEMA 3. Educația prin forme de organizare și desfășurare a activității economice

TEMA 4. Nevoia de educație economică în contextul tranziției la economia de piață. Tipurile pieței contemporane

TEMA 5. Liberalismul economic, Keynesismul, Economia mixtă, proprietatea, privatizarea

TEMA 6. Educația și capitalul uman. Investiția în capital uman. Formele de capital

TEMA 7. Educația economică, antreprenorială și managerială

TEMA 8. Costurile de producție și costurile oportunității educație. Prețul și sistemul lui. Eficiența economică

TEMA 9. Educația economică prin formele de venit, nivelul de viață, calitatea vieții, bunăstarea poporului

TEMA 10. Piața hârtiilor de valoare, sistemul creditar și bancar

TEMA 11. Educația economică versus Inflației și piața forței de muncă. Bursa muncii

TEMA 12. Dezvoltarea durabilă versus creșterii economice și ciclicității

TEMA 13. Educația, bunurile publice și finanțele publice. Statul ca actor economic

Tema 14. Educația economică în contextul globalizării. Uniunea Europeană. Integrare economică. Asocierea RM la EU

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competențelor de educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de unele condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studii de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Becker, G.S. Capital uman, București, 1997
2. Becker, G.S. Comportament uman. O abordare economică. București, 1994.
3. Maria Liana Lacatus, Învățământul preuniversitar și educația economică. București, 2009.
4. Tașmandi, A., Popescu C., Costea C., Badea L., Stanciu M., Educație economică din perspectiva implementării vieții umane. București, 2010.
5. Samuelson P.ș.a. Economics, București, 2000.
6. Grosu M. Economie politică, Chișinău, 2001.

Opțională:

1. Albușescu I., Albușescu, M., Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Elemente de didactică aplicată, Editura „Polirom”, Iași, 2000.
2. Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș-Postică V. ș.a., Formare de competențe prin strategii didactice interactive, CEPro Didactica, Chișinău, 2008.
3. Competența acțional-strategică. Coord. Goraș-Postică Viorica, Chișinău: CE Pro Didactica, 2012.
4. Cerghit I., Metode de învățământ. Ediția a III-a, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997.
5. Lisievici P., Evaluarea în învățământ. Teorie practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002.
6. Negreț-Dobridor I., Pânișoară O., Știința învățării. De la teorie la practică. Iași: Editura „Polirom”, 2005.
7. Radu Ion T., Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
8. Bîrcă Alic, Managementul Resurselor Umane, Chișinău: ASEM, 2005.
9. Ușurel Lucia, balaban Ecaterina. Iabanji Iulia, Taxe și impozite pentru întreprinderile mici și mijlocii. Chișinău: Proiectul ACED/USAID, 2012.

Denumirea programului de studii	AP,AD, P, Gr., DI, DV, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Etnografie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	L. Moisei
Cadre didactice implicate	L. Moisei
e-mail	moisei.ludmila@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.05.O. 043	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv face parte din disciplinele fundamentale și urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale etnografiei, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Etnografie* și gestionarea informației în domeniu; competențe praxiologice, ce cuprind capacitățile de aplicare/utilizare în practica artistică și pedagogică a cunoștințelor teoretice achiziționate în cadrul cursului de *Etnografie*; competențe de creare/integrare, care stabilesc conexiunea între cunoștințele teoretice referitoare la arta populară, ornamentica tradițională, cromatica tradițională și abilitățile praxiologice, tipice genului de activitate creativă pedagogică și artistico-plastică.

Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale domeniului (etnologie); istoria, semantica și clasificarea ornamentelor(ornamentică); diferite domenii ale creației populare, meșteșuguri(artă populară: arhitectura populară, portul tradițional, covorul tradițional, ceramica populară, prelucrarea lemnului).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii populare în general și al creației populare materiale în particular.
- Familiarizarea cu fundamentele științifice ale domeniului.
- Familiarizarea cu repertoriul motivelor ornamentale din arta populară românească.
- Deosebirea ornamentelor din punct de vedere morfologic, structural, semantic, istoric.
- Aplicarea ornamenticii, cromaticii, tehnicilor tradiționale în realizarea lucrărilor practice la obiectele de specialitate.
- Promovarea dragostei, respectului pentru tradițiile naționale.
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- Să definească și să identifice obiectul de studiu al etnografiei;
- să distingă izvoarele cercetărilor etnografice și metodele specifice de cercetare;
- să cunoască clasificarea ornamentelor din arta populară;
- să conștientizeze familiile mari de motive ornamentale și semantica lor;
- să identifice ceea ce este tradițional, de valoare, autentic în artizanatul contemporan și ceea ce este fals, împrumutat, pseudo-tradițional, kitsch;

- să posede terminologia specifică artei populare;
- să aprecieze adecvat valorile artei populare și ale culturii tradiționale;
- să aplice cunoștințele teoretică și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică;
- să realizeze o cercetare etnografică individuală.

Preconții

Studentii trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei, istoriei artelor, compoziției decorative, bazelor artei decorative, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice și artei populare.

Conținutul unităților de curs

Semestrul V

Tema 1. Etnografia ca știință. Obiectul și scopul cercetărilor etnografice.

Tema 2. Familii mari de motive ornamentale.

Tema 3. Clasificarea ornamentelor.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire); Metodele intuitive (observația, demonstrația); Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Butură, V., *Etnografia poporului român*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
2. Buzilă, V., *Covoare basarabene*, Institutul Cultural Român, București, 2013.
3. Buzilă V. *Arta tradițională din Republica Moldova*. Chișinău: Cartier, 2019.
4. Moisei Ludmila. *Ornamentul – fenomen artistico-estetic*. Chișinău: Pontos 2017.
5. Colectiv de autori. *Arta populară românească*, București, 1969.
6. Dunăre, N., *Ornamentica tradițională comparată*, București, 1982.
7. Gheorghită, C., *Valențele arhitecturii populare*, suport de curs la Etnografie, UPS ”Ion Creangă”, Chișinău, 2016.
8. Malcoci V., *Decorul în lemn din arhitectura populară moldovenească*, Ed. Cartea Moldovei, Chișinău, 2006.
9. Petrescu P., *Motive decorative celebre*, Ed. Meridiane, București, 1971.
10. Roșu, G., *Ceramica tradițională din România*, Ed. Alcar Edimpex, București, 2012.
11. Stoica, G., Postolachi, E., *De la fibră la covor*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1998.
12. Șaranuța S., *Ornamente populare moldovenești*, Ed. Timpul, Chișinău, 1984.
13. Zelenciuc V., Postolachi E., *Covorul moldovenesc*, Chișinău, Ed. Timpul, 1990.

Opțională:

1. Prut C., *Calea rătăcită*, Ed. Meridiane, București, 1991.
2. Pavel, E., *Studii de etnologie românească*, Princeps Edit, Iași, 2006

3. Stoica, G., *Covoare românești de patrimoniu*, București, 2009.

Denumirea programului de studii	AP,AD, P, Gr., DI, DV, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	ISTORIA ARTELOR
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	C. Gheorghită, R. Ursachi
Cadre didactice implicate	C. Gheorghită, R. Ursachi
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.05.O. 062	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale istoriei artelor, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Istoria artelor*. Cursul dat permite tinerei generații să-și lărgescă orizontul cultural prin posibilitatea urmării traseului artistic universal de la începuturi până în prezent. În cadrul cursului *Istoria artelor* studenții vor forma competențe complexe bazate pe conexiunea între cunoștințele teoretice referitoare la apariția și evoluția artelor plastice, dezvoltarea artelor în diferite perioade istorice, limbajul artistico-plastic, mijloacele materiale, plastice și artistice de exprimare în artele plastice și abilitățile praxiologice tipice genului de activitate creativă pedagogică și artistico-plastică. Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale istoriei și teoriei artelor; istoria și specificul domeniilor tradiționale ale artelor plastice (grafica, pictura, sculptura, artele decorative, arhitectura) de la origini până în prezent; evoluția stilurilor artistice în arta universală; reprezentanții de vază și opera lor; curente și sinteze în arta modernă, specificul limbajului plastic clasic și modern.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.

- Cunoașterea specificului evoluției artelor în diferite perioade istorice, diferite țări.
- Cunoașterea particularităților diferitor stiluri și aria lor de răspândire.

Competențe de aplicare:

- Identificarea premiselor și condițiilor apariției stilului baroc.
- Determinarea trăsăturilor stilistice ale barocului și aplicarea cunoștințelor obținute în cadrul cursului în activitatea profesională.

Competențe la nivel de integrare:

- Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale și naționale.
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.

- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apți:

- să definească și să identifice trăsăturile de bază ale stilului baroc.;
- să cunoască și să distingă domeniile și genurile artelor plastice în care s-a reflectat intens stilul baroc
- să distingă mijloacele artistice, plastice, caracteristice fiecărui artist;
- să perceapă și să distingă specificul evoluției stilului baroc în diferite țări.
- să distingă trăsăturile caracteristice stilurilor artistice din sec. XVII;
- să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă;
- să posede terminologia specifică;
- să înțeleagă și să aplice în creația proprie legitățile de bază ale artei clasice și moderne.
- să aprecieze adecvat valorile artelor plastice;
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadru altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe în domeniul istoriei universale, mitologiei, filosofiei, artelor plastice, compoziției, cromatologiei, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturii artistice.

Unitățile de curs

Tema 1. Arta italiană din sec. XVII. Stilul baroc.

Tema 2. Arta olandeză din sec. XVII.

Tema 3. Arta flamandă din sec. XVII.

Tema 4. Arta spaniolă din sec. XVII. Artă și religie.

Tema 5. Arta franceză din sec. XVII. Principii clasiciste în artă.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrurile în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, eseurilor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Borden D., *Arhitectura – o istorie vizuală*, Ed. Litera Internațional, București, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
4. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
5. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I., Ed. Didactică și Pedagogică, București 1967.
6. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II., Ed. Meridiane, București 1976.
7. Voitec-Dordea M., *Renaștere, baroc și rococo în arhitectura universală*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1994.

Opțională:

8. Argintescu A., *Vermeer. Un mare poet al realismului olandez*, București, 1967.
9. Balthes C., *Pictura flamandă și olandeză*, Muz., Brukental, 2004.
10. Burckhardt J., *Universul lui Rubens*, Ed. Meridiane, București, 1978.
11. Castria Francesca, *Pictura barocă „Două secole de minunați în pragul picturii moderne”*, Ed. Fundația Culturală Română, București, 1999.
12. Chisvasi S., *Natura statică*, Ed. Aquila, 2008.
13. *Enciclopedia picturii flamande și olandeze*, Ed. Meridiane, București, 1978.
14. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
15. Kernbach V., *Dicționar de mitologie generală*, Ed. Albatros, București, 1995.
16. Lazarev V., *Vechi maeștri europeni*, Ed. Meridiane, București, 1977.
17. Philippot P., *Pictura flamandă și Renașterea italiană*, Ed. Meridiane, București, 1975.
18. Plietzsch Ed., *Pictori olandezi și flamanzi din secolul al XVII-lea*, București, 1978.
19. Prut C., *Dicționar de artă modernă*. București, Ed. Albatros, 1982.
20. Rozenberg J., *Rembrandt, viața și opera*, Ed. Meridiane, București, 1976.
21. Sterling Ch., *Natura moartă. Din antichitate până în zilele noastre*, București, 1970.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licența
Denumirea cursului	ARTA ABSTRACTĂ, CURS OPȚIONAL
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pactice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.052	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul „ <i>Arta abstractă</i> ” își propune să lărgescă cunoștințele studenților în utilizarea limbajului plastic în tradiția vizuală modernă prin procesul creării compozițiilor nonfigurative.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Să poată controla lanțul modificărilor care schimbă regimurile scopice ale imaginilor clasice prin studierea imaginilor, obiectelor semne într-un mod care să demonstreze legăturile pe care acestea le au cu alte imagini sau prototipuri. Elaborarea unor compoziții nonfigurative.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi apti: • Să poată analiza piese de artă contemporană. • Să cunoască diversele procedee tehnologice de lucru cu materialele de pictură; Să poată judeca o imagine, o instalație sau un obiect prin alte imagini – instalații; • Să poată într-un fel cât mai coerent să folosească procedeele, necesare pentru orchestrarea unei compoziții; • Să înțaleagă de ce imaginile inspiră atîta pasiune.
Precondiții
Cursul urmărește corelația cu celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale principiilor compoziționale. Totodată însușirea procedeelor compoziționale în ansamblu; echilibrul, ritmul, structura maselor, continuitatea ansamblurilor și a.m.d.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Arta abstractă în contextul și evoluția artelor vizuale moderne. Istoria nonfigurativului în arta

plastică contemporană.

Tema 2. Tehnologiile și materialele de pictură. Reevaluarea tehnologiilor și materialelor de lucru în pictură abstractă.

Tema 3. Determinarea motivelor și alegerea subiectelor pentru lucru. Realizarea numărului necesar de studii pentru definirea subiectului.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);

Metodele intuitive (observația, demonstrația);

Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a competențelor formate în cadrul cursului se efectuează în baza: lucrărilor practice prevăzute în program; soluționarea și realizarea conceptului individual; amplificarea posibilităților în mînuirea și aplicarea limbajului plastic; gradului de investigare și cercetare; volumului și calității variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea lucrărilor (schițe, lucrări finisate) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza retrospectivă individuală și în colectiv a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Franz Marc. Însemnări., Editura meridiane. București, 1981
2. Heinrich Lutzeler., Drumuri spre artă. Editura meridiane. București, 1986

Opțională:

1. Elie Faure., Arta modernă. Editura meridiane. București, 1988
2. Joseph Kosuth, Conceptual art (New York: E. P. Dutton, 1972)
3. Gianni Vattimo La Fine della Modernità (Garzanti Editore, 1985)

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	STUDIUL PICTURII CLASICE, CURS OPȚIONAL
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.053	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Practicum la pictură (copie clasică), își propune să lărgască cunoștințele privind tehnica și tehnologia picturii clasice, să contnuie amplificat explorarea posibilităților picturii.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii clasice;
• Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictura clasică;
• Realizarea unei copii de peisaj marin din clasică universală.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi ați: <ul style="list-style-type: none">
• Să cunoască diverse procedee tehnice de lucru asupra unei copii;
• Să stăpânească perfect desenul;
• Să cunoască legile acordurilor și armoniilor cromatice;
• Să construiască spațiul prin culoare și valoare.
Preconții
Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura clasică.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Studiarea tehnicii picturii clasice. Evoluția portretului cu mâini ca gen. maeștrii exponenți ai diferitot perioade și curente în genul respective. Tema 2. Portretul cu mâini ca gen. Studii. Selecționarea unei opere clasice pentru realizarea copiei. Probe. Tema 3. Realizarea unei copii clasice. Prepararea suportului pentru realizarea unei copii (șasiul, pânza, grunduirea). Transferul desenului copiei alese pe suportul de bază. Precizarea desenului. Tonul general al lucrării.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a competențelor formate în cadrul cursului se efectuează în baza: lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilității și măiestriei de aplicare a limbajului plastic; gradului de investigare și cercetare; volumului și calității variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări (schițe, lucrări finale) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

- Guerico Antonio. Gericault, Milano, 1983.
- Layr R., Courbet et son influence a l'etranger, Paris, 1911.
- Lem F.H. Realisme de Gericault – Le Pintre, 1962.
- Rosntal Leon, Les mîtres d l'art, Paris, 1905.
- Золотов Ю. К. Пуссен, Искусство, Москва, 1988.

Opțională:

- Тургин В.С., Теодор Жарико. – М, Изобразительное искусство, 1982

Denumirea programului de studii	GR, P
Ciclul	I licență
Denumirea cursului	Desenul
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor, Grafica și Metodologia instruirii
Titular de curs	Elaborat: Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar, Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior Botnari Dumitru, doctor în pedagogie, conferențiar universitar Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.O.165	4	III	V	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Desen* include studierea bazelor fundamentale de reprezentare a formelor în spațiu, însușirea vocabularului vizual-plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și expresiv .

Acest curs prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare în desen a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur.

Disciplina vizează studiul principiilor de transpunere a spațiului natural în cadrul plastic a figurii umane, cultivând și dezvoltând spiritual de analiză și interpretare plastică, sensibilitatea plastică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în desen;

Studierea constructiv analitică a detaliilor figurii umane în desen;

Aplicarea metodelor de redare a figurii umane în desen;

Studierea principiilor aplicării perspectivei liniare și spațiale în procesul de studiu al desenului.

Aplicarea mijloace plastice în reprezentarea figurii.

Cultivarea viziuni originale în folosirea elemente de limbaj artistic-plastic și mijloacelor de expresie tradiționale și moderne.

Finalități de studii

- să cunoască diverse procedee tehnice de lucru la desen;
- să stăpânească compoziția în format;
- să cunoască legile acordurilor și armoniilor tonale;
- să construiască spațiul prin linie și ton;
- să argumenteze importanța mijloacelor plastice de expresie în desen;
- să enumere și să distingă etapele de reprezentare a desenului;
- să cunoască legitățile de reprezentare a formelor pe suprafață;
- să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice;

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe din anatomia plastică, metode de reprezentare a clarobscurului, tehnica valorății în creion.

Conținutul unităților de curs

1. Prelegere. Legitățile de bază în construcția figurii umane.
2. Studiu practic. Membrele superioare și inferioare după model din ghips.
3. Studiu practic. Desen de figură după un model din ghips (ecoreșeu).

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților audioriale și lucrului individual.

Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală.

Bibliografie

- Drabant Andras, *Bazele desenului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
- Koroknai Zsolt, *Tehnici de realizare a portretului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
- Liviu Stoica, Rasvan Dobos, *Desenul in arhitectura*, București 2010
- Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
- Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
- Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
- Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
- Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986ю
- Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
- Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A., Babiuc S.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.O.047	4	III	V	120	80	40

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei

universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

13. Tema 1. Prelegere. ***Fovismul și expresionismul în pictura modernă***. Scopul: imaginea omului în pictura sec. XVII-XVIII. Expresia omului în pictura sec. XIX - începutul sec. XX.
14. Tema 2. Studiu practic. ***Tors nud realizat într-o concepție modernă***. Scopul: realizarea figurii umane într-o concepție modernă. Păstrarea integrității expresiei vizuale. Materiale: Ulei, pânză, carton. Format – 45x60 cm.
15. Tema 3. Studiu practic. ***Tors nud (copie din arta universală, națională)***. Scopul: Însușirea practică a tehnicii picturii în ulei a vechilor maeștri ai penelului. Materiale: Ulei, pânză, carton. Format – 45x60 cm.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
Metodele intuitive (observația, demonstrația);
Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.O.048	4	III	V	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Compoziție de șevalet își propune să aprofundeze atât cunoștințele teoretice în domeniul respectiv, cât și aptitudinile privind realizarea mesajului artistic cu ajutorul mijloacelor de expresie specifice picturii, să familiarizeze studenții cu diverse structuri și scheme compoziționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: să cunoască principiile compoziționale, mijloacele de expresie plastic și tehnicile clasice de exprimare în pictură; Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictură;
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea percepției vizuale, a experienței, a expresiei în domeniul picturii de șevalet, formarea și dezvoltarea la studenți a limbajului plastic, formarea practică a unor deprinderi vizuale perceptiv;
- Competențe de analiză: descoperirea de către studenți a propriilor afinități, aspirații și valori compoziționale și coloristice;
- Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea capacității de a comunica, inclusiv prin folosirea limbajului plastic: sconcept, formă, culoare.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziție;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;

- Să realizeze prin mijloacele expresiei plastice relația spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziția de șevalet.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. *Studiul compoziției figurative. Modernism și postmodernism.*

Tema 2. *Compoziție cu tema: „Studiere și reinterpretare compozițională a unei opere din creația a unui artist cunoscut, la alegere” (gen Picasso după Velasquez).* Studiul compoziției figurative contemporane. Păstrând schema compozițională a operei selectate, de retransformat cromatica și formele la solicitarea studentului, de realizat un concept nou al ideii selectate – concept, formă, culoare. Închegarea și armonizarea spațiului plastic. Tehnica ulei, pânză.

Strategii de predare și învățare

Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);

Metodele intuitive (observația, demonstrația);

Metodele practice (lucrul în grup și individual); Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
2. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.
3. Rudolf Arheim. Arta și percepția vizuală. Psihologia văzului creator. Editura Meridiane, București, 1979.
4. Volcov N.N. Compoziția v jivopisi. M., 1977.
5. Read, Herbert. Semnificația artei. Editura Meridiane, București, 1969.
6. Dina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000.
7. Muzeul Național de Artă (str. 31 August).
8. Complexul Expozițional C. Brâncuși (str. Șt. Cel Mare)
9. Muzeul de Istorie (str. 31 August)

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIE MONUMENTALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari Cristina
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari Cristina
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.O.049	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Compoziție monumentală* urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, praxiologice, de creare/integrare, ultimele reprezentând competențe complexe care stabilesc conexiunea între cunoștințele teoretice, abilitățile praxiologice, tipice activității artistice, fiind competențe integratoare ce se manifestă prin soluționarea situațiilor euristice la nivel artistic, crearea unui raport armonios între toate componentele unei compoziții și elaborarea unor modalități originale de tratare-realizare a compoziției monumentale).

Cursul dat include o inițiere în istoria și teoria compoziției monumentale (evoluția, legități plastice, conținut și structuri compoziționale) și studierea principiilor de organizare a compoziției monumentale figurative și nonfigurative cu aplicarea ulterioară a acestora în lucrările practice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu noțiunea de „compoziție monumentală”;
- Cunoașterea de către studenți a tehnicii și tehnologiei picturii în tempera;
- Aplicarea diverselor tehnici de lucru cu utilizarea mijloacelor materiale specifice în procesul realizării compoziției monumentale (temperă);
- Realizarea unei compoziții figurative în tehnica picturii în temperă.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi ați:

- să definească noțiunea de „compoziție monumentală”;
- să cunoască tehnici ale picturii monumental-decorative;
- să cunoască metode și procedee de lucru în tehnica picturii în temperă;
- să aplice diverse tehnici de lucru cu utilizarea mijloacelor materiale specifice în procesul realizării compoziției monumentale (temperă);
- să organizeze spațiul plastic în baza legităților compoziționale monumentale;
- să realizeze o compoziție figurativă în tehnica picturii în tempera.

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul desenului și anatomiei plastice, picturii de șevalet și monumentale, bazelor compoziției, istoriei artelor plastice.

Conținutul unităților de curs

Semestrul V

- Tema 1. **Compoziție monumentală. Dezvoltarea compoziției monumentale în arta universală.** Particularități ale compoziției monumentale în perioada antichității, evului mediu, renașterii. Dezvoltarea compoziției monumentale în perioada modernă și contemporană.
- Tema 2. **Tehnici ale picturii monumental-decorative.** Fresca. Encaustica. Pictura în tempera. Pictura cu culori minerale. Pictura cu adezivi epoxidici. Pictura cu compuși PVC (polivinilcloridici). **Pictura în tempera.** Tipuri de culori de temperă. Particularități. Suporturi pentru pictura în temperă. Maruflajul.
- Tema 3. **Lucrare practică: Compoziție figurativă.** Realizarea schițelor. Pregătirea suportului. Executarea cartonului. Realizarea desenului. Realizarea picturii în material – tehnica picturii în tempera.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrurile în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a competențelor formate în cadrul disciplinei *Compoziție monumentală* se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; abilității de transpunere în material a ideilor creative; cantității și calității variantelor de lucru executate. Evaluarea curentă este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului și constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală este determinată de prezentarea portofoliului cu lucrări și vizionarea lucrărilor la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Vizionarea include consulting între profesorii care activează la catedră, precum și analiza critică individuală și în grup a lucrărilor.

Bibliografie

Obligatorie:

- Bartoș M. J. *Compoziția în pictură*. Iași: Polirom, 2009
- Sava V. *Tehnicile artistice între tradiție și modernitate*. Iași: Artes, 2009
- Truica I. *Arta compoziției*. București: Polirom, 2011
- Vinner A. *Materiale de pictură: Ulei, acuarelă, guașe, tempera și culori de clei*/ Trad.: Valentina Turtureanu. București: Casa centrală a creației populare, 1956
- Виннер А. В. *Фресковая и темперная живопись*. Москва-Ленинград: Искусство, 1948

Opțională:

- Greceanu O. *Compoziția murală. Legile și tehnica ei*. București: Idaco, 2010
- Sandulescu-Verna C. *Materialele și tehnica picturii*. Timișoara: Marineasa, 2000

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	PICTURĂ MONUMENTALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari Cristina
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari Cristina
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.O.049	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură monumentală* urmărește o inițiere amplă în pictura monumentală (definirea picturii monumentale, clasificarea picturii monumentale, mijloace materiale și tehnici, genuri și realizare); studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură); studierea tehnicilor și tehnologiilor picturii monumentale (frescă, vitraliu, mozaic, sgraffito) și elaborarea unor soluții originale de tratare a spațiului plastic prin aplicarea tehnicilor picturii monumentale.

Studentii vor asimila noi tehnici de lucru, adaptându-le la mijloacele materiale și tehnologiile contemporane în domeniu.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu noțiunea de „mozaic artistic”;
- Cunoașterea de către studenți a tehnicii și tehnologiei mozaicului clasic;
- Cunoașterea de către studenți a metodelor și procedeele de realizare a mozaicului;
- Aplicarea limbajului stilistic propriu tehnicii mozaicului;
- Aplicarea diverselor procedee de transfigurare plastică a formelor prin intermediul tehnicii mozaicului;
- Crearea compozițiilor artistice originale ca structură și interpretare în tehnica mozaicului.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească noțiunea de „mozaic artistic”;
- să cunoască istoricul picturii în mozaic;
- să cunoască direcțiile și influențele stilistice în arta mozaicului;
- să cunoască tehnicile tradiționale de realizare ale mozaicului clasic;
- să cunoască metode și procedee de lucru în mozaicul contemporan;
- să aplice diverse procedee de transformare și transfigurare plastică a formelor prin intermediul tehnicii mozaicului;
- să aplice limbajul stilistic propriu tehnicii mozaicului;
- să organizeze spațiul plastic în baza legităților compoziționale;
- să creeze compoziții artistice originale ca structură și interpretare în tehnica mozaicului.

Precondiții

Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul desenului și anatomiei plastice, picturii de șevalet, bazelor compoziției, istoriei artelor plastice.

Conținutul unităților de curs

Semestrul V.

- Tema 1. **Arta mozaicului: originea și evoluția sa istorică.** Invenție și dezvoltare. Mozaicul în lumea antică, în creștinătate, în timpurile moderne, în contemporaneitate.
- Tema 2. **Direcții și influențe stilistice în arta mozaicului.** Mozaicul bizantin. Mozaicul islamic. Mozaicul Art Nouveau.
- Tema 3. **Tehnologia realizării mozaicului. Materiale și procedee tehnice aplicate în arta mozaicului.**
Tipuri de mozaic în funcție de amplasare: pavimental, parietal.
Tipuri de mozaic în funcție de forma și distribuția tesseraelor: opus vermiculatum, opus tessellatum, opus sectile, opus palladianum.
Procedee de executare a mozaicului: așezare directă, așezare inversă.
Etapile de realizare a mozaicului:
– prepararea mortarului de ciment de legătură și a mortarului de mozaic;
– trasarea panourilor de turnare a pavimentului de mozaic;
– turnarea mortarului de ciment de legătură și a mortarului de mozaic;
– formarea rosturilor în pavimentul de mozaic;
– finisarea suprafeței pavimentului de mozaic.
- Tema 4. **Imaginea omului în pictura de mozaic. Lucrare practică: Portret în tehnica mozaic.** Realizarea schițelor. Structuri compoziționale. Variații cromatice. Realizarea picturii în material (format 400x500 mm).

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrurile în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a competențelor formate în cadrul disciplinei *Pictură monumentală* se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; abilității de transpunere în material a ideilor creative; cantității și calității variantelor de lucru executate. Evaluarea curentă este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului și constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală este determinată de prezentarea portofoliului cu lucrări și vizionarea lucrărilor la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Vizionarea include consulting între profesorii care activează la catedră, precum și analiza critică individuală și în grup a lucrărilor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Cheek M. *Mosaic Craft*. London: Anova Books, 2007
2. Goodwin E.M. *Illustrated Encyclopedia Of Mosaic*. London: Anova Books, 2003
3. Hunkin T. *Modern Mosaic*. London: Anova Books, 2003
4. Talgam R. *Mosaics of faith: floors of Pagans, Jews, Samaritans, Christians, and Muslims in the Holy Land*. Jerusalem: Yad Ben-Zvi press; University Park, Pa: The Pennsylvania State univ. press, cop. 2014
5. Демус О. *Мозаики византийских храмов: Принципы монумент. искусства Византии*. М.: Индрик, 2001
6. Жаренова Э. *Мозаичная икона*. Москва: [б. и.], 2012

7. Каптерева Т. П. *Римская мозаика. Африка*. Москва: Белый город, 2008
  8. Лазарев В. Н. *Древнерусские мозаики и фрески, XI-XV вв.* М.: Искусство, 1973
  9. Ларионов А. И. *Искусство античной напольной мозаики*. Санкт-Петербург: Изд-во им. Н. И. Новикова, 2014
  10. Чаварриа Х. *Мозаика: простой и ясный рассказ о технике и искусстве мозаики* / [пер. с исп.: Приморская К. В.]. Москва: Художественно-пед. изд-во, 2007
- Opțională:
1. Бэрд Х. *Мозаика: лучшие идеи* [пер. с англ. Ирины Крупичевой]. Москва: Эксмо, 2008
  2. Доннелли С. *Стильная мозаика: 20 оригинальных проектов для вашего дома и сада*. Москва: Астрель: Кладезь, 2013
  3. Дьеркс Л. *Мозаика своими руками: Материалы, инструменты, техника и базовые композиции* / [Пер. с англ. Е. Зайцевой]. М.: ЭКСМО-пресс, 2000

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	PRACTICA PLEIN-AIR
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Fisticanu V.
Cadre didactice implicate	Fisticanu V.
e-mail	fisticanu.veaceslav@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.O.050	2	III	V	60	-	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica plein-air este o componentă importantă a procesului de studii în instituțiile de învățământ superior cu profil artistic, orientată spre pregătirea viitorilor specialiști pentru activitatea profesională. Această disciplină de specialitate se studiază pe parcursul a șase semestre (anii de studii: I-III) ale planului de învățământ universitar superior și presupune redarea iluminării în aer liber, spațialității și perspectivei aeriene, reprezentarea formelor reale, nuanțelor de culoare, observate direct în natură. Lucrul în plein-air contribuie la formarea gustului artistic și dezvoltă imaginația, competența de analiză conștientă a formelor văzute și traducerea impresiilor vizuale în formă plastică.

În cadrul *Practicii plein-air* studenții vor însuși diverse modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul tonului și culorii, a unor forme aplicate pe un suport bidimensional (hârtie, carton, pânză etc.) în tehnici diferite (creion, tuș, cărbune, sanghină, acuarelă, guașă, ulei etc.).

Cursul include lecții practice, ce cuprind realizarea schițelor, studiilor și compozițiilor în condiții de plein-air, urmărind dezvoltarea la studenți a unei largi orientări spațiale, a competenței de a percepe natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei – în spațiu bidimensional.

Pe parcursul practicii plein-air studenții vor executa lucrări practice de diferite genuri: naturi statice, peisaje, portrete și compoziții tematice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- familiarizarea cu principiile reprezentării spațiului prin intermediul perspectivei lineare și aeriene în plein-air;
- formarea bazelor receptării artistice a peisajului;
- dezvoltarea orientării și gândirii spațiale la studenți;
- dezvoltarea memoriei vizuale, percepției holistice a naturii, luând în considerație starea tonală și cromatică generală;
- utilizarea cunoștințelor însușite și deprinderilor formate în cadrul practicii plein-air la alte cursuri teoretice și practice.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi apti:

- să cunoască mijloacele plastice, artistice de construire și organizare a spațiului plastic;
- să aplice în studii realizate în plein-air legitatea raporturilor proporționale, să compare culorile după ton, luminozitate, intensitate, menținând scara tonală și cromatică;
- să reprezinte natura în baza percepției inconstante a culorii determinate, a raporturilor de nuanțe reci-calde, dependente de iluminare, mediu, spațiu;
- să aplice variate tehnici de lucru (acuarelă, guașă, ulei etc.) și de reprezentare a imaginii picturale în crearea spațiului plastic;
- să-și perfecțeze și să-și completeze cunoștințele și abilitățile din domeniul culturii plastice prin acumularea de

informații și practică de lucru în condiții de plein-air;

- să perceapă natura în spațiu tridimensional, iar imaginea ei pe suprafața plastică – în spațiu bidimensional;
- să elaboreze soluții compoziționale expresive prin intermediul studiilor din natură;
- să-și dezvolte sentimentele estetice și atitudinea pozitivă față de valorile artei naționale și universale.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia.

Conținutul unităților de curs

Anul III

- Tema 1. *Studiu practic. Studii de scurtă durată a diferitor tipuri de peisaj (rural, urban etc.) în diverse condiții de iluminare.* Dezvăluirea atmosferei în peisaj prin evidențierea particularităților motivului. *Mijloace materiale:* carton, pânză – format A₃, ulei.
- Tema 2. *Studiu practic. Studiu tematic din natură.* Respectarea legităților compoziționale în dezvăluirea caracteristicilor spațiului; dezvoltarea independenței în alegerea motivului, subiectului, punctului de privire. *Mijloace materiale:* carton, pânză – format A₃, ulei.
- Tema 3. *Studiu practic. Studii de exterior cu o pronunțată perspectivă lineară și aeriană.* Studiarea corelației dintre perspectiva lineară și cromatică în reprezentarea arhitecturii; evidențierea calităților estetice ale motivului arhitectural. *Mijloace materiale:* hârtie, carton, pânză – format A₃, A₂, acuarelă, guaș, ulei.
- Tema 4. *Studiu practic. Studii tematice de scurtă durată a figurilor în mișcare.* Studiarea metodelor și procedeele de reprezentare a mișcării în pictură. *Mijloace materiale:* carton, pânză – format A₃, ulei.
- Tema 5. *Studiu practic. Schițe și studii de lungă durată a figurii omului (diferite mișcări, vârste etc.).* Reprezentarea din natură, după memorie și imaginație a scenelor din realitatea înconjurătoare. *Mijloace materiale:* carton, pânză – format A₂, ulei, materiale grafice/ moi.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrurile în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea se va realiza în procesul lucrului, la finele fiecărei lucrări executate, la finele fiecărui modul (evaluarea curentă), precum și prin evaluarea portofoliului cu lucrări expus la vizionarea finală (evaluarea finală).

Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Mogan-Vozian L. *Practica plein-air: Îndrumări metodice pentru realizarea lucrărilor de studiu în plein-air.* Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Arte Plastice și Design, Catedra de Pictură. Chișinău: Tipografia UPS „I. Creangă”, 2013
2. Săndulescu-Verna C. *Materiale și tehnica picturii.* Timișoara: Marineasa, 2000
3. Базанова М.Д. *Пленэр.* Москва: Изобразительное искусство, 1994

Opțională:

4. Никулина О. Р. *Природа глазами художника*. Москва: Советский художник, 1982
5. Смирнов Г. Б., Унковский А. А. *Пленэр. Практика по изобразительному искусству*. Москва: Просвещение, 1981

N. B.! Studenții de la specialitatea *Grafică* aplică tehnica picturii în acuarelă pe parcursul tuturor anilor de studii.

Denumirea programului de studii	Psihologia
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	PSIHOLOGIA FORMEI ȘI CULORII
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design
Titular de curs	Rodica Ursachi, doctor în studiul artelor
Cadre didactice implicate	Rodica Ursachi
e-mail	fapdcreanga@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.05.O.044	2	III	V	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în contextul programului de studii al specialităților studiate prin corespunderea cerințelor profilului artistic al facultății. Cursul familiarizează studenții cu trăsăturile specifice ale culorilor, cu aspectele culorii în artă, cu funcțiile ei psihoafective și semnificative, cu diferențierile funcționalității estetice ale culorii în arta populară și cea cultă, cu factorii socioculturali care determină prevalarea culorii în artă, modă etc. Scopul cursului este de a iniția studenții de la specialitățile cu profil artistic în bazele cromatologiei, de a-i învăța să-și valorifice eficient potențialul creativ propriu și al viitorilor discipoli.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere

- Cunoașterea funcțiilor psihoafective ale culorii și formei;
- Interpretarea funcțiilor semnificative ale formei;
- Distingerea diferențierilor funcționalității estetice ale formei în arta populară și cea cultă (realistă, abstractă, decorativă etc.).

La nivel de aplicare

- Analizarea factorilor socioculturali care determină prevalarea culorii în artă, modă etc.;
- Compararea efectului asociativ al formei și culorii.
- Analizarea asociațiilor cromatice-formale în funcție de mentalitatea și tradițiile poporului, de educația și înclinațiile estetice individuale.
- Sintetizarea diverselor tipuri de forme (calde, reci) cu culoare;

La nivel de integrare

- Aplicarea cunoștințelor în domeniul formei și culorii în lucru practic la disciplinele de profil;
- Cercetarea tipului de temperament, emotivitate și caracter propriu și al colegilor în funcție de preferințele liniare și a formelor;

Realizarea lucrărilor practice (schițe, proiecte) în care să rezolve situații și sarcini cu problema interesată

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi capabili:

- Să sintetizeze diverse tipuri de forme (calde, reci) cu culoare;
- Să aplice cunoștințele în domeniul formei și culorii în lucrul practic la disciplinele de profil (design interior, design vestimentar ș. a.);
- Să deosebească tipul de temperament, emotivitate și caracter propriu și al colegilor în funcție de preferințele formal-liniare;
- Să realizeze lucrări practice (schițe, proiecte) în care să rezolve situații și sarcini cu problema interesată. Să analizeze asociațiile cromatico-formale în funcție de mentalitatea și tradițiile poporului, de educația și înclinațiile estetice individuale.

Precondiții

Studenții trebuie să posede anumite cunoștințe referitor la noțiunea de culoare și formă, la diversitatea tipurilor de forme și de amestec de culoare. Să cunoască componenta istorică și fizică a cercetării culorii. Să dezvolte percepția vizuală proprie prin deslușirea diverselor forme, nuanțe coloristice. Să recurgă la diverse asociații de idei, analizând variate forme din natură. Să analizeze cauza psihologică a preferinței anumitor forme (calde, reci).

Unități de curs

Tema 1. Noțiuni generale despre formă și culoare.

Tema 2. Teoria gestaltistă sau configuraționistă.

Tema 3. Tipuri de forme.

Tema 4. Raporturi și clasificări ale formei.

Tema 5. Parametri conotaționali ai formelor.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare în cadrul disciplinei se efectuează în baza cunoștințelor expuse la seminare, atestări, lucrări de creație etc.

Evaluarea finală constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Antal A., Mureșan P., *Culoare, armonie, confort*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1983.
2. Chevalier J., Cheerbrant A., *Dicționar de simboluri*, 3 vol., Ed. Artemis, București, 1995.
3. Gohe M., Dicu A., *Culoare și comportament*, Ed. Scrisul românesc, Craiova, 1974.
4. Mureșan P., *Culoarea în viața noastră*, Ed. Ceres, București, 1988.
5. Șușală I., *Culoarea cea de toate zilele*, Ed. Lumina, Chișinău, 1993.

Opțională:

6. Архейм Р., *Искусство и визуальное восприятие*, Прогресс, Москва, 1974.
7. Владимиров А., Осипов Н., *Магия цвета*, Москва, 1965.
8. Грегори Р., *Разумный глаз*, Москва, 1972.
9. Ефимов А., *Колористика города*, Стройиздат, Москва, 1990.
10. Миннарт М., *Свет и цвет в природе*, Наука, Москва, 1969.
11. Цойгер Г., *Учение о цвете*, Москва, 1971.

Denumirea programului de studii	Facultățile: Filologie, Istorie și Geografie, Arte plastice și design, Limbi și literaturi străine, Psihologie și psihopedagogie, Științe ale educației
Ciclul	<i>Licență</i>
Denumirea cursului	Științe politice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Științe filosofice și economice
Titular de curs	L. Noroc, dr. conf.
Cadre didactice implicate	Dr. B. Țârdea, dr. conf. S. Balan
e-mail	larisa.noroc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.05.O.064	3	III	V	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>În condițiile democratizării regimului politic din Republica Moldova, accesul cetățenilor în viața politică, dar și orientarea umanitară a învățământului, cursul este important pentru a extinde cunoștințele studentului în domeniul politic și dezvoltarea aptitudinilor noi de formare profesională. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare socio-umanistică, or cursul de Politologie este unul important pentru cultivarea politică a cetățeanului și educația civică a cadrului didactic, care va promova valorile democratice în rândurile elevilor. Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, cu inițiativă, capabile să se implice conștient în viața politică în calitate de subiecți ai societății civile. Cursul are conexiune cu disciplinele de istorie, geografie, filosofie, psihologie, pedagogie, economie, unde componenta politică este importantă pentru studierea în ansamblu a sistemelor politice a unui stat.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cunoaștere Cunoașterea esenței celor mai importanți termeni specifici științei politice; Familiarizarea tinerei generații cu valori politice general-umane; Posedarea informației cu privire la principiile de clasificare a structurilor politice;</p> <p>Capacități Evidențierea cauzelor care generează constituirea regimurilor politice, formelor de guvernare, structurilor politice; Înșușirea calităților analitice privind activitatea componentelor vieții politice; Structurarea discursului public; Iscușinței de a opera cu terminologia politică și a argumenta pozițiile personale conceptuale;</p> <p>Atitudini A-și manifesta poziția față de regimurile politice din diferite state; Exprimarea poziției civice față de procesele politice din țară; Dezvoltarea viziunii moderne cu privire la procesele politice internaționale;</p> <p>Trezirea interesului științific față de viața politică;</p>
Finalități de studii

Să reliefeze cauzele ce determină evoluțiile politice din lume;
Să stabilească raporturi dintre politică, cultură, mentalitate socială;
Să delimiteze și să efectueze clasificarea structurilor politice;
Să analizeze după principiul obiectivității regimurile politice, formele de guvernare;
Să evidențieze avantajele și dezavantajele funcționării structurilor politice;
Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;

Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Studentii trebuie să posede deprinderi de muncă intelectuală precum: analiza critică a unor texte cu caracter istoric/politic, discursuri; înțelegerea ideilor și valorilor democratice/ nedemocratice); argumentarea opiniilor, părerilor; schițarea programelor alternative de conducere, organizarea independentă a activității de învățare etc. În cadrul prelegerilor și seminarelor se va determina nivelul de pregătire teoretico-metodologic, axiologic al studenților și în baza căruia se vor dezvolta cunoștințe și priceperi noi.

Unități de curs

Tema 1. Obiectul de studiu, metoda și funcțiile politologiei

Tema 2. Etapele evoluției gândirii politice

Tema 4. Puterea politică și mecanismul realizării ei

Tema 5. Sistemul politic și regimul politic

Tema 7. Partidele politice și sistemele de partid

Tema 8. Liderismul politic și elita politică

Tema 9. Cultura politică și socializarea politică

Tema 10. Alegerile și sistemele electorale

Tema 11. Politica națională și relațiile interetnice

Tema 12. Politica mondială și relațiile internaționale

Strategii de evaluare

- Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, efectuarea studiului de caz, eseuri, referate, portofolii, răspunsuri la seminariile etc.
(60% din nota finală).
- Evaluarea finală este exprimată prin răspunsul studenților oral sau scris la examene, sau prin organizarea de teste, lucrări de control etc.
(40% din nota finală).

Bibliografie

1. Obligatorie:
2. Țârdea B., Noroc L., Politologie. Curs de prelegeri. Chișinău, 2008.
3. Voiculescu M., Tratat de politologie, Ed. Universitară, București, 2002.
4. Cristian Preda. Introducere în știința politică. Colleyium. Polirom, 2013.
5. Teresa Fischer. Știința politică. Probleme, concepte, teorii. Polirom, 2007.
6. Valeriu Moșneaga, Gheorghe Rusnac, Politologie. Chișinău, CEP. USM, 2008.
7. Cornea Sergiu., Introducere în politologie. Cahul, USC, 2008.
8. Enciu N., Politologie: Curs universitar.. Chișinău, Civitas, 2005.
9. Пугачев В., Соловьев А. Введение в политологию. Москва, 2003.
- Opțională:
10. Iiescu Ana-Paul, Socaciu Emanuil-Mihail, Fundamentele gândirii politice moderne. Iași, Polirom, 1999.
11. Manual de știință politică. Ed. Robert E. Goodin, Hans-Dietei Klingemen. Iași, Polirom, 2005.
12. Сака В., Политическая наука в Молдове тематическое и инструментальное измерение. Кишинэу, CEPUSM, 2004.
13. Гаджиев К.С., Политология. Москва: Логос, 2004.
14. Пушкарев Г.В., Политология. Москва, 2002.

Denumirea programului de studii	Științe ale educației, LLTS, Filologie, Istorie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Etica profesională
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Pedagogie, Catedra Științe ale Educației
Titular de curs	Țărnă Ecaterina, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Țărnă Ecaterina, dr., conf. univ.
e-mail	ec.tarna @gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.05.O.061	2	3	5	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Etica profesională studiază particularitățile moralei, valorile și normele morale, calitățile morale ale profesionistului contemporan, conduita lui, atitudinea față de profesia sa, față de elevi, față de părinții elevilor, față de colegii lui și față de sine ca pedagog social. Această disciplină constituie o punte între domeniile pedagogiei, eticii, filosofiei și psihologiei, între sfera privată și cea publică a experienței profesionale. Cursul respectiv este necesar studenților pentru dezvoltarea personală și profesională. Având în vedere ansamblul pregătirii metodologice, cursul are ca scop fundamentarea abilităților și deprinderilor practice pentru: formarea atitudinii respectuoase față de elevul cu CES, deprinderea de conduită în corespundere cu normele etice, formarea capacităților empatice și a tactului pedagogic, deprinderea de a-și controla emoțiile, formarea și dezvoltarea capacității de a analiza comportamentul prin prisma normelor specifice deontologiei pedagogice, capacitatea de a dezvolta un climat favorabil activității profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- conștientizarea conceptelor de bază specifice eticii pedagogice;
- analiza și interpretarea comportamentului moral versus amoral, imoral;
- formarea capacităților empatice și a tactului pedagogic;
- identificarea și estimarea codurilor etice implicate în activitatea cotidiană și profesională;
- aplicarea codului etic în cadrul conflictelor interpersonale și organizaționale;
- asumarea responsabilității de a elabora și implementa programe speciale de conduită etică;
- adaptarea paradigmatelor etice teoretico-filosofice în activitățile practice educative;
- dezvoltarea spiritului de inițiativă în activitatea de învățare și de cercetare;
- dezvoltarea abilităților de a gestiona situațiile de stres și frustrare, de exprimare într-un mod constructiv, de a distinge între dimensiunile personale și profesionale.
- promovarea responsabilităților incluse în procesul educațional și responsabilitatea de a menține normele etice profesionale;
- conștientizarea necesității de autocontrol, de valorificarea la maximum a proceselor și patternurilor de autodezvoltare.

Finalități de studii

Finalități de studii realizate la finele cursului:

La nivel de cunoaștere:

- Să definească conceptele de „etică”, „morală”, „comportament”, „deontologie”.
- Să identifice, prin prisma principiilor etice, factorii ce favorizează comportamentul etic.
- Să profileze valențele formative și rolul categoriilor etice în procesul educativ.
- Să stabilească raportul dintre dimensiunea morală a personalității profesorului și dimensiunea morală a personalității elevului

La nivel de aplicare

- Să utilizeze cunoștințele teoretice în domeniul aplicativ și să demonstreze abilitățile de management al informației (capacitatea de a extrage, a analiza și a produce informații).
- Să determine dimensiunile comportament moral în raport cu cel amoral, imoral.
- Să demonstreze creativitate în elaborarea proiectelor de soluționare a dilemelor etice.
- Să utilizeze principiile eticii pedagogice în activitatea profesională.

La nivel de integrare

- Să estimeze importanța eticii pedagogice pentru favorizarea climatului pozitiv în școală
- Să demonstreze competență și ajutor practic în proiectarea principiilor etice profesionale
- Să decidă asupra procesului de rezolvare a conflictelor, a normelor sociale și a relațiilor interpersonale în mediul educativ.
- Să elaboreze aprecieri bazate pe cunoașterea problematicii sociale și etice care apar în procesul educativ.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe generale despre etică și comportament, să dezvolte deprinderi de empatie și tact pedagogic, să identifice și să interpreteze diverse metode de autoeducație morală, să manifeste atitudine pozitivă pentru prevenirea și rezolvarea conflictului prin aplicarea normelor etice, să aprecieze rolul eticii în formarea și dezvoltarea competențelor profesionale.

Unități de curs

- Tema 1. Etica – etimologia, definiții și delimitări conceptuale**
- Tema 2. Perspectiva integrării valorilor etice în activitatea profesională**
- Tema 3. Principiile și categoriile eticii pedagogice**
- Tema 4. Interdependența cultură emoțională și deontologie pedagogică**
- Tema 5. Valorile morale fundamentale și comportamentul etic profesional**
- Tema 6. Normele sociale, autoeducația și responsabilitatea profesională**
- Tema 7. Evaluarea și soluționarea dilemelor etice în educație**
- Tema 8. Personalitatea și autoritatea profesională**
- Tema 9. Dimensiuni etice ale comunicării în mediul educațional**
- Tema 10. Tactul pedagogic ca formă de funcționare a moralei**

Strategii de evaluare

Calitatea participării studenților: discuții, dezbateri, răspunsuri orale, elaborarea și susținerea prezentărilor, consultarea surselor bibliografice de bază, totalizând și cele două probe obligatorii (proiectul de dezvoltare personală, portofoliu). În scopul formării competențelor de domeniu prezența la curs este obligatorie. Studenții sunt responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor în cazul absențelor motivate și nemotivate. Activitățile solicitate studenților pentru evaluarea pe parcurs intră obligatoriu în nota finală. Portofoliul (proiectele, referatele, testele etc.) predate după termenul fixat nu se iau în considerare. Rezultatele evaluării curente constituie - 60% din cota notei finale. Evaluarea finală – examen oral. Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Capcelea V. Etica. Chișinău: Arc, 2003.
2. Chiriac V. Etica și eficiența profesională. București: All, 2005
3. Copoeru I., Szabo N. Etica și cultura profesională. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2008
4. Grigoraș I, Probleme de etică. Curs universitar. Editura Universității “Al.I.Cuza “ Iași, 1999
5. Mândăcanu V., Etica pedagogică praxiologică. Editura: Pontos; Chișinău, 2010. 588 p.
6. Mândăcanu V., Profesorul-maestru. Editura: Pontos; Chișinău, 2009. 628p.
7. Miroiu M., Blebea G., Introducere în etica profesională. București: Ed. Trei, , 2001
8. Singer P. Tratat de etică. Iași: Polirom, 2006

Opțională:

9. Sîrbu T. Etica și virtuți morale. Iași: Ed. Societății Academice, 2005
10. Șustag Z., Ignat C. Modalități alternative de soluționare a conflictelor. București: Ed. Universitară 2008
11. Williams B., Moralitatea .O introducere în etică. Traducere de V.Mureșan, Editura Punct, București, 2002
12. www.edu.md

Denumirea programului de studii	AP,AD, P, Gr., DI, DV, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	ETNOGRAFIE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	L. Moisei
Cadre didactice implicate	L. Moisei
e-mail	moisei.ludmila@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.06.O. 055	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Etnografie face parte din disciplinele fundamentale și urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale etnografiei, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Etnografie* și gestionarea informației în domeniu; competențe praxiologice, ce cuprind capacitățile de aplicare/utilizare în practica artistică și pedagogică a cunoștințelor teoretice achiziționate în cadrul cursului de *Etnografie*; competențe de creare/integrare, care stabilesc conexiunea între cunoștințele teoretice referitoare la arta populară, ornamentica tradițională, cromatica tradițională și abilitățile praxiologice, tipice genului de activitate creativă pedagogică și artistico-plastică.

Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale domeniului (etnologie); istoria, semantica și clasificarea ornamentelor (ornamentică); diferite domenii ale creației populare, meșteșuguri (artă populară: arhitectura populară, portul tradițional, covorul tradițional, ceramica populară, prelucrarea lemnului).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii populare în general și al creației populare materiale în particular.
- Familiarizarea cu repertoriul motivelor ornamentale din arta populară românească.
- Cunoașterea domeniilor artei populare: arhitectura populară, portul tradițional, covorul tradițional, ceramica populară, prelucrarea lemnului și alte meșteșuguri.
- Aplicarea ornamenticii, cromaticii, tehnicilor tradiționale în realizarea lucrărilor practice la obiectele de specialitate.
- Promovarea dragostei, respectului pentru tradițiile naționale.
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi ați:

- să recunoască și să descrie domeniile artei populare: arhitectura populară, costumele tradiționale, țesăturile tradiționale, ceramica populară și alte meșteșuguri;
- să identifice ceea ce este tradițional, de valoare, autentic în artizanatul contemporan și ceea ce este fals, împrumutat, pseudo-tradițional, kitsch;
- să posede terminologia specifică artei populare;
- să aprecieze adecvat valorile artei populare și ale culturii tradiționale;
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu cât și în practica

pedagogică;

- să realizeze o cercetare etnografică individuală.

Precondiții

Studentii trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei, istoriei artelor, compoziției decorative, bazelor artei decorative, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice și artei populare.

Unități de curs

Semestrul VI

Tema 4. Arhitectura populară ca exponent al culturii.

Tema 5. Vestimentația ca fenomen de cultură. Portul popular.

Tema 6. Prelucrarea fibrelor textile. Arta țesutului și a broderiei.

Tema 7. Ceramica populară.

Tema 8. Prelucrarea artistică a lemnului și alte meșteșuguri din industria casnică.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

1. Obligatorie:
2. Butură, V., *Etnografia poporului român*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
3. Buzilă, V., *Covoare basarabene*, Institutul Cultural Român, București, 2013.
4. Buzilă V. *Arta tradițională din Republica Moldova*. Chișinău: Cartier, 2019.
5. Moisei Ludmila. *Ornamentul – fenomen artistico-estetic*. Chișinău: Pontos 2017.
6. Colectiv de autori. *Arta populară românească*, București, 1969.
7. Dunăre, N., *Ornamentica tradițională comparată*, București, 1982.
8. Gheorghiuță, C., *Valențele arhitecturii populare*, suport de curs la Etnografie, UPS ”Ion Creangă”, Chișinău, 2016.
9. Malcoci V., *Decorul în lemn din arhitectura populară moldovenească*, Ed. Cartea Moldovei, Chișinău, 2006.
10. Petrescu P., *Motive decorative celebre*, Ed. Meridiane, București, 1971.
11. Roșu, G., *Ceramica tradițională din România*, Ed. Alcar Edimpex, București, 2012.
12. Stoica, G., Postolachi, E., *De la fibră la covor*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1998.
13. Șaranuța S., *Ornamente populare moldovenești*, Ed. Timpul, Chișinău, 1984.
14. Zelenciuc V., Postolachi E., *Covorul moldovenesc*, Chișinău, Ed. Timpul, 1990.

Opțională:

15. Prut C., *Calea răătăcită*, Ed. Meridiane, București, 1991.

16. Pavel, E., *Studii de etnologie românească*, Princeps Edit, Iași, 2006
17. Stoica, G., *Covoare românești de patrimoniu*, București, 2009.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	ISTORIA ARTEI NAȚIONALE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
Cadre didactice implicate	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.06.O. 055	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale istoriei artelor, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Istoria artelor naționale*. Cursul dat permite tinerei generații să-și lărgescă orizontul cultural prin posibilitatea urmării traseului artistic universal de la origini până în prezent. În cadrul cursului *Istoria artelor naționale* studenții se familiarizează cu valorile poporului românesc, cu izvoarele spirituale, istoria și cultura lui. Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale istoriei și teoriei artelor; istoria și specificul domeniilor tradiționale ale artelor plastice (grafica, pictura, sculptura, artele decorative, arhitectura). Cursul presupune o corelație cu alte discipline adiacente ce va permite prin comparație să se determine evoluția stilurilor artistice în arta universală și cea națională; căile de influență, specificul și caracterul artei naționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- Identificarea valorilor culturii naționale, în general și al artelor plastice, în particular.
- Cunoașterea particularităților etnice și condițiilor de dezvoltare a culturii materiale și spirituale a poporului din arealul românesc.
- Cunoașterea specificului evoluției artelor în diferite perioade istorice.
- Cunoașterea principalelor culturi arheologice, particularitățile și aria lor de răspândire.
- Cunoașterea particularităților colonizării grecești și romane și consecințele ei.

Competențe de aplicare:

- Înțelegerea și aplicarea în activitatea creativă proprie a trăsăturilor și limbajului plastic specific artei din perioadele supuse examinării.
- Distingerea particularităților civilizației și artei geto-dacice în raport cu influențele externe (grecești, romane).

Competențe la nivel de integrare:

- Distingerea elementelor specifice artei scitice, grecești și romane în cultura geto-dacilor și implementarea acestor cunoștințe în activitatea profesională.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească și să identifice obiectul de studiu al istoriei artelor naționale;
- să perceapă și să distingă specificul evoluției artelor plastice naționale în diferite perioade istorice;
- să distingă trăsăturile caracteristice ale artei diferitor popoare din arealul carpato-dunărean;
- să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic al decorului ornamental de pe vasele de ceramică din perioada neolitică;
- să posede terminologia specifică;
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.
- Să promoveze în școală, în societate gustul estetic dragostea pentru frumos, respectul pentru arta națională.

Preconții

Studenții trebuie să posede cunoștințe în domeniul istoriei poporului român, mitologiei, filosofiei, artelor plastice, compoziției, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturii naționale.

Unități de curs

Tema 1. Artă preistorică în arealul românesc. Noțiuni generale. Culturile neolitice în spațiul carpato-dunărean-pontic.

Tema 2. Particularitățile culturii Tripolie-Cucuteni.

Tema 3. Artă în epoca bronzului și a fierului.

Tema 4. Specificul artei sciților.

Tema 5. Artă antică în spațiul carpato-dunărean-pontic. Artă grecilor în orașele colonii de pe malul Mării Negre.

Tema 6. Artă romană în Dacia.

Tema 7. Artă geto-dacilor. Arhitectura. Ceramica.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Botez-Crainic A., *Istoria artei naționale*, vol. 4. București, Ed. Didactico și pedagogică, 2001.
2. Barbas E., *Evoluția picturii de gen din Republica Moldova Chișinău*, Știința, 2002
3. Drăguț V., Florea V., *Pictura românească în imagini*. București, Meridiane, 1976.
4. Dergaciov V., *Culturi din epoca bronzului în Moldova*, Chișinău, 1994.
5. Drăguț V., *Istoria artei românești. Artă modernă și contemporană*. Buc., Meridiane, 1991.

6. Florea V., *Istoria artei românești*. Chișinău, Hiperion , 1991.
7. Florea V., *Istoria artei românești*, Ed. Litera Internațional, București, 2007.
8. Gramatopol M., *Arta romană în România*, București, 2000.
9. Larina O., *Culturi din epoca neolitică*, Chișinău, 1994.
10. Levițki O., *Culturile Hallstatului timpuriu și mijlociu în Moldova*, Chișinău, 1994.

Opțională:

11. Antonescu D., *Introducere în arhitectura dacilor*, Ed. Tehnică, București, 1988.
12. Cosma E., *Figurinele antropomorfe din epoca neolitică*, București, 1995.
13. Crișan H., *Spiritualitatea geto-dacilor*, București, 1988.
14. Gramatopol M., *Arta monedelor geto-dacice*, Ed. Meridiane, București, 1997.
15. Dumitrescu V., *Arta preistorică în România*, București, 1976.
16. Dumitrescu V., *Arta culturii Cucuteni*, Ed. Meridiane, București, 1979.
17. Dumitrescu V., *Arta neolitică în România*, București, 1968.
18. Pârvan V., *Getica*, Ed. Universitas, Chișinău, 1993.
19. Postică Gh., *Civilizația veche românească din Moldova*, Chișinău, 1995.
20. Sorochin V., *Civilizațiile eneolitice din Moldova*, Chișinău, 1994.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Istoria artei universale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
Cadre didactice implicate	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.06.O. 055	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale istoriei artelor, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Istoria artelor*. Cursul dat permite tinerei generații să-și lărgescă orizontul cultural prin posibilitatea urmării traseului artistic universal de la începuturi până în prezent. În cadrul cursului *Istoria artelor* studenții vor forma competențe complexe bazate pe conexiunea între cunoștințele teoretice referitoare la apariția și evoluția artelor plastice, dezvoltarea artelor în diferite perioade istorice, limbajul artistico-plastic, mijloacele materiale, plastice și artistice de exprimare în artele plastice și abilitățile praxiologice tipice genului de activitate creativă pedagogică și artistico-plastică. Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale istoriei și teoriei artelor; istoria și specificul domeniilor tradiționale ale artelor plastice (grafica, pictura, sculptura, artele decorative, arhitectura) de la origini până în prezent; evoluția stilurilor artistice în arta universală; reprezentanții de vază și opera lor; curente și sinteze în arta modernă, specificul limbajului plastic clasic și modern.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.
- Cunoașterea specificului evoluției artelor în diferite perioade istorice, diferite țări.
- Cunoașterea particularităților diferitor stiluri și aria lor de răspândire.

Competențe de aplicare:

- Identificarea premiselor și condițiilor apariției stilului rococo și recunoașterea elementelor specifice în decorul arhitectural.
- Determinarea particularităților stilului rococo și aplicarea cunoștințelor obținute în cadrul cursului în activitatea profesională (design, arhitectură ș. a.).

Competențe la nivel de integrare:

- Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale.

- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească și să identifice trăsăturile de bază ale stilului rococo.
- să cunoască și să distingă domeniile și genurile artelor plastice în care s-a reflectat intens stilul rococo;
- să distingă mijloacele artistice, plastice și materiale, caracteristice fiecărui artist care a activat în perioada respectivă;
- să perceapă și să distingă specificul evoluției stilului rococo în diferite țări.
- să distingă trăsăturile caracteristice stilurilor artistice din sec. XVIII;
- să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă;
- să posede terminologia specifică;
- să înțeleagă și să aplice în creația proprie legitățile de bază ale artei clasice și moderne.
- să aprecieze adecvat valorile artelor plastice;
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe în domeniul istoriei universale, mitologiei, filosofiei, artelor plastice, compoziției, cromatologiei, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturii artistice.

Unități de curs

Tema 1. Arta franceză din sec. XVIII. Stilul rococo.

Tema 2. Arta italiană din sec. XVIII.

Tema 3. Arta engleză din sec. XVIII.

Tema 4. Arta rusă din sec. XVIII.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, eseurilor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului. **Evaluarea finală** este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Borden D., *Arhitectura – o istorie vizuală*, Ed. Litera Internațional, București, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. II-III. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.

3. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
  4. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
  5. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I., Ed. Didactică și Pedagogică, București 1967.
  6. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II, Ed. Meridiane, București 1976.
  7. Voitec-Dordea M., *Renaștere, baroc și rococo în arhitectura universală*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1994.
- Opțională:
8. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
  9. Kernbach V., *Dicționar de mitologie generală*, Ed. Albatros, București, 1995.
  10. Lazarev V., *Vechi maeștri europeni*, Ed. Meridiane, București 1977.

Denumirea programului de studii	AP,ET
Ciclul	Ciclul I
Denumirea cursului	Practica pedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design/Studiul Artelor, Grafică și Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Gobjila, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Gobjila, lector superior
e-mail	ana.gobjila7@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
	12	III	6	360	180	180

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica pedagogică II constituie o parte componentă a procesului instructiv-educativ, care asigură corelația dintre pregătirea teoretică a viitoarelor cadre și activitatea lor practică la instituțiile preuniversitare, fiind totodată și veriga principală de finalizare a pregătirii profesionale a pedagogului.

Obiectivul principal al practicii pedagogice este pregătirea studentului pentru îndeplinirea funcției de profesor de educația tehnologică și educație plastică, metodist, învățător, educator.

Practica pedagogică se efectuează în instituțiile preuniversitare de aplicație indicate într-un ordin special de către Direcția Generală a Învățământului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Abilitatea de a conspecta, de a observa și de a analiza lecții;
- Formarea abilității de a utiliza manualul, materialul bibliografic, didactic, mijloacele tehnice informaționale,
- Formarea capacității de a repartiza corect materialul din programe la lecții,
- Formarea priceperii de a elabora proiecte didactice, de a fixa obiectivele și tipul lecției, de a organiza și sistematiza conținutul, de a alege metodele, procedeele, mijloacele adecvate);
- capacitatea de a susține lecții de educație tehnologică (de a forma timpul la diferite etape ale lecției, de a dirija procesul de formare a noțiunilor, de însușire a cunoștințelor: clar, logic, sistematic, prin antrenarea elevilor în activitate, de a face concluzii, de a pregăti scheme sintetice ale conținutului lecției, de a utiliza eficient diferite metode de instruire activă, de a formula clar și concis întrebările și de a corecta, aprecia răspunsurile elevilor, de a verifica și evalua cunoștințele, priceperile și deprinderile elevilor, de a activa elevii, de a stimula capacitățile intelectuale și afective, de a crea o atmosferă plăcută, mobilizatoare, interesantă, atractivă în timpul lecției, de a convinge, emoționa și educa elevii);
- Capacitatea de a face analiza lecției conform cerințelor actuale;
- Utilizarea metodelor formative de evaluare și autoevaluare a lecțiilor

- Capacitatea de a se autoaprecia just și de a aprecia activitatea colegilor;

Finalități de studii

- să cunoască și să utilizeze metodică predării temelor concrete ale cursurilor de arta plastică și educație tehnologică;
- să aplice metodele de instruire în cursul școlar de educație tehnologică și arta plastică;
- să cunoască criteriile de estimare, modalitățile de intervenție psihopedagogică.
- să știe cum învață elevii și să construiască experiențe de învățare;
  - să se adapteze la variate stiluri educaționale;
  - să comunice eficient atât cu grupul, cât și cu elevii, separat;
  - să se adapteze la roluri diverse;

Precondiții

Cunoștințe de bază despre materialele cursului preuniversitar de educație tehnologică;
Studentii trebuie să cunoască principiile generale ale metodicii și didactica predării educației tehnologice, cunoașterea psihologiei vârstelor.

Unități de curs

1. Proiectarea, predarea și evaluarea a cel puțin 2 lecții la disciplina arta plastică și 1 lecție la educație tehnologică;
2. Proiectarea, predarea și evaluarea unei ore de dirigenție.
3. Analiza rezultatelor obținute- comentarii personale

Strategii de evaluare

La aprecierea studentului-practicant se va ține cont de nota metodistului și de nota lucrătorului instituției de aplicație.

Practica pedagogică II se notează cu note de la 10 – 1, nota minimă de promovare fiind 5 (cinci). Studentul care nu obține media minimă 5 (cinci) la practica pedagogică, va reface lecțiile de probă și lecția finală în semestrul următor celui în care s-a efectuat practica pedagogică.

Evaluarea se bazează pe: Media notelor obținute la lecția de probă; Nota lecției finale; Elaborarea caietului de practică pedagogică și a materialelor didactice. Nota finală se constituie din următoarele componente:

- 20% - Caietului de practică pedagogică compus din planificări, fișe de analiză, planuri de lecție, evaluare.
- 40% - Media notelor obținute la lecțiile de probă.
- 40% - Materialele didactice și analitice.

Aprecierea prezentării publice a rezultatelor la consiliul pedagogic al instituției.

Aprecierea de către conducătorii metodiști ai practicii, a documentelor și prezentării raportului de conferință de totalitate.

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Regulamentul cu privire la organizarea și efectuarea practicii pedagogice*, UPS “I.Creangă”, Chișinău, 2015.
2. Trofailă L. *Practica pedagogică / Ghid metodic pentru profesori și studenți*, UPS “I.Creangă”, Chișinău, 2003.

Opțională:

3. *Ghidul studentului. Facultatea de informatică și tehnologii informaționale*, Universitatea pedagogică de stat „Ion Creangă”, Specialități și specializări: Informatică și Limba Engleză, Informatică și Matematică, Matematică și Informatică, Informatică, Coord. Cușca V., Editura UPS „Ion Creangă”, Chișinău, 2006.
4. Hubenco T., Prisacaru L., *Educația plastică. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru învățământul primar și gimnazial*. Ed.Liceym, 2011.
5. Hubenco T. *Arta plastică în clasele primare. Ghid metodologic*. Chișinău, Ed. Prut Internațional, 2000.
6. Hubenco T., *Metode de evaluare la Educația plastică. Ghid metodologic*. Editura Epigraf, Chișinău, 2013.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	ARTA ABSTRACTĂ, CURS OPȚIONAL
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.A.064	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul „ <i>Arta abstractă</i> ” își propune să lărgescă cunoștințele studenților în utilizarea limbajului plastic în tradiția vizuală modernă prin procesul creării compozițiilor nonfigurative.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Să poată controla lanțul modificărilor care schimbă regimurile scopice ale imaginilor clasice prin studierea imaginilor, obiectelor semne într-un mod care să demonstreze legăturile pe care acestea le au cu alte imagini sau prototipuri. Elaborarea unei compoziții nonfigurative
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi ați: <ul style="list-style-type: none">
▪ Să cunoască diversele procedee tehnologice de lucru cu materialele de pictură;
▪ Să poată judeca o imagine, o instalație sau un obiect prin alte imagini – instalații;
• Să poată prezenta imagini, obiecte semne și să demonstreze legăturile pe care acestea le au cu alte imagini sau prototipuri;
• Să poată într-un fel cât mai coerent să folosească procedeele, necesare pentru orchestrarea unei compoziții;
Precondiții
Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în acuarelă.
Conținutul unităților de curs
<ul style="list-style-type: none">
➤ Tema 1. Principiile de realizare plastică a temei. Studiarea metodelor de lucru.
➤ Tema 2. Procesul căutărilor plastice. Executarea de studii cromatice și acromatice.
➤ Tema 3. Executarea lucrării. Formatul la alegere. Selectarea formatului. Executarea lucrării
➤ Tema 2. Elaborarea schițelor: căutări compoziționale alegerea structurii adecvate.

➤ Realizarea lucrării în material. Formatul la alegere.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a competențelor formate în cadrul cursului se efectuează în baza: lucrărilor practice prevăzute în program; soluționarea și realizarea conceptului individual; amplificarea posibilităților în mînuirea și aplicarea limbajului plastic; gradului de investigare și cercetare; volumului și calității variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea lucrărilor (schițe, lucrări finisate) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza retrospectivă individuală și în colectiv a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Franz Marc. Însemnări., Editura meridiene. București, 1981
2. Heinrich Lutzeler., Drumuri spre artă. Editura meridiene. București, 1986...
3. Elie Faure., Arta modernă. Editura meridiene. București, 1988

Opțională:

1. Elie Faure., Arta modernă. Editura meridiene. București, 1988
2. Joseph Kosuth, Conceptual art (New York: E. P. Dutton, 1972)

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	STUDIUL PICTURII CLASICE, CURS OPȚIONAL
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi A.
Cadre didactice implicate	Alavațchi A.
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.A.065	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Practicum la pictură (copie clasică), își propune să lărgescă cunoștințele privind tehnica și tehnologia picturii clasice, să contnuie amplificat explorarea posibilităților picturii.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
▪ Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii clasice;
▪ Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictura clasică;
▪ Realizarea unei copii de peisaj marin din clasică universală.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi apti: <ul style="list-style-type: none">
• Să cunoască diverse procedee tehnice de lucru asupra unei copii;
• Să stăpânească perfect desenul;
• Să cunoască legile acordurilor și armoniilor cromatice;
• Să construiască spațiul prin culoare și valoare.
Precondiții
Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura clasică.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Gama cromatică a lucrării. Probe de lucru. Tema 2. Lucrul asupra detaliilor copiei alese. Studiarea aplicării și pensulațiilor autorului operei. Straturile de glasiuri aplicate. Tema 3. Generalizarea și finalizarea lucrării. Glasiul final și selectarea încadramentului lucrării.
Strategii de predare și învățare
<ul style="list-style-type: none">
- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări (schițe, lucrări finale) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Guerico Antonio. Gericault, Milano, 1983.
2. Layr R., Courbet et son influence a l'etranger, Paris, 1911.
3. Lem F.H. Realisme de Gericault – Le Pintre, 1962.
4. Rosntal Leon, Les mîtres d l'art, Paris, 1905.
5. Золотов Ю. К. Пуссен, Искусство, Москва, 1988.

Opțională:

6. Тургин В.С., Теодор Жарико. – М, Изобразительное искусство, 1982

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA RELIGIOASĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pactice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari C.
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari C.
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.O.061	4	III	VI	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina „*Pictura religioasă*” este o componentă a modulului Pictura, care are drept scop cunoașterea diverselor tehnici de reprezentare a imaginii în pictura religioasă; cunoașterea și aplicarea tehnologiilor clasice și moderne utilizate în pictura religioasă; cunoașterea creației artiștilor plastici în domeniu din pictura universală și națională. Pe parcursul studiilor studenții vor efectua lucrări de diferite genuri: icoane, scene biblice etc. Interdisciplinaritatea – pictura, desenul, bazele compoziției, cromatologia, istoria artelor universale, istoria artei naționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii clasice;
- Studierea diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura religioasă
- Realizarea unei copii de icoane din clasică universală.
- Cunoașterea creației artiștilor plastici din pictura universală și națională.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru specifice pentru pictura religioasă;
- Să aplice diverse tehnologii clasice și moderne de realizare a unei icoane;
- Să folosească cunoștințele primite în creația proprie;
- Să realizeze plastic principiile teoretice și practice în pictura religioasă;
- Să elaboreze noi idei, soluții în realizarea unei picturi religioase.

Precondiții

Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Sudiu practic. Pictura bizantină. Pregătirea suportului de lemn.** Metodele de prelucrare. Felurile de cleiuri, procentajul folosit la asamblarea suportului. Felurile de îmbinări, coada rândunicăi. Materiale: lemn, clei.
- **Tema 2. Sudiu practic. Pregătirea cleiului, acoperirea pe straturi a suportului de lemn.** Materiale: lemn,

clei de oase, clei de pește, jilatină.

- **Tema 3. Pregătirea și folosirea pe straturi a grunului.** Materiale: cretă, clei, lemn.
- **Tema 4. Trecerea desenului pe suport și modelarea lucrării.** Materiale: cisonul lucrării, cărbune.
- **Tema 5. Modelarea detaliilor și introducerea inscripțiilor.** Materiale: temperă, vopsea de ulei.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Munca studenților este evaluată individual și în baza:

- realizărilor complete a temelor prevăzute în programa analitică;
- abilității tehnologice de transpunere în material;
- gradul de investigare, cercetare, auto instruire;
- frecvența în atelier.

Metode de evaluare:

- analiza individuală și în grup a lucrărilor;
- vizionări (expoziții) cu caracter metodic, semestrial și anual;
- verificări pe parcurs și examen (colocviu) final.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Tudor Mitrovic, *Bazele Iconografiei*, București, 2015
2. Tudor Stăvilă, *Icoana Basarabeană*, Chișinău, 2011
3. Georgios Kordis, *Ritmul în pictura bizantină*, București, 2008
4. Constantine Cavaros, *Ghid de iconografie Bizantină*, București, 2005
5. Efremov Alexandru, *Icoane Românești*, București, 2002
6. I.D. Ștefănescu, *Iconografia artei Bizantine*, București, 1973
7. Berdinski H. *Clei i sleivanie drevesinî*. Kiev, 1965.
8. Geta Merculescu-Popescu, *Icoane românești*, București, Roil Campani, 1996.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alexandru Alavațchi
Cadre didactice implicate	Alexandru Alavațchi
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.O.059	4	III	VI	120	80	40

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

13. Tema 1. Prelegere. ***Figurativul în arta vechilor maestri***. Scopul: Imaginea omului în pictura antică. Imaginea omului în pictura Evului Mediu și în Renaștere.
14. Tema 2. Studiu practic. ***Figura îmbrăcată utilizând metoda eboș***. Scopul: Realizarea figurii umane utilizând metoda cu eboș. Corelarea figurii umane cu fondalul. Materiale: ulei, carton, pânză. Format – 60x80 cm.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Trucă I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Compoziția de șevalet
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.O.060	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Compoziție de șevalet își propune să aprofundeze atât cunoștințele teoretice în domeniul respectiv, cât și aptitudinile privind realizarea mesajului artistic cu ajutorul mijloacelor de expresie specifice picturii, să familiarizeze studenții cu diverse structuri și scheme compoziționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: să cunoască principiile compoziționale, mijloacele de expresie plastic și tehnicile clasice de exprimare în pictură; Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictură;
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea percepției vizuale, a experienței, a expresiei în domeniul picturii de șevalet, formarea și dezvoltarea la studenți a limbajului plastic, formarea practică a unor deprinderi vizuale perceptiv;
- Competențe de analiză: descoperirea de către studenți a propriilor afinități, aspirații și valori compoziționale și coloristice;
- Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea capacității de a comunica, inclusiv prin folosirea limbajului plastic: sconcept, formă, culoare.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziție;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;
- Să realizeze prin mijloacele expresiei plastice relația spațiu – formă - culoare;

- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziția de șevalet.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. *Studiul compoziției conceptuale, simbolisti și suprarealiști.*

Tema 2. *Compoziția conceptuală în baza unui simbol arhaic. Studiul compozițiilor conceptuale (anii 60, arta americană) și contemporane (europeană).* Având la bază un simbol arhaic selectat, dezvoltând tehnicile mixte și de autor, ulei, pânză etc., păstrând o anumită gamă cromatică (cald sau rece) de realizat o compoziție conceptuală (minimalistă), punctul de pornire: concept, formă, culoare. Închegarea și armonizarea spațiului plastic.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
2. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.
3. Rudolf Arheim. Arta și percepția vizuală. Psihologia văzului creator. Editura Meridiane, București, 1979.
4. Volcov N.N. Compoziția v jivopisi. M., 1977.

Opțională:

5. Șorohov E.V. Osnovă compoziții. M., Prosveșcenie, 1979.
6. Read, Herbert. Semnificația artei. Editura Meridiane, București, 1969.
7. Dina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000.
8. Muzeul Național de Artă (str. 31 August).
9. Complexul Expozițional C. Brâncuși (str. Șt. Cel Mare)

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Practica DE RESTAURARE A PICTURII
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari C.
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari C.
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.O.062	2	III	VI	60	-	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul <i>Restaurarea picturii</i> are drept scop de a-i iniția pe studenți în istoria și tehnologia restaurării picturii. Cursul va completa cunoștințele generale și de specialitate referitoare la pictura de șevalet, tehnicile picturii, materialele și instrumentele de lucru, formând și dezvoltând competențe de restaurare și conservare a unor opere de artă, în special de pictură. Activitățile practice presupun examinarea vizuală și fotografică a stării materialului de restaurare; fixarea procedurilor și etapelor de restaurare; restaurarea și conservarea unor opere de artă.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> • Distingerea calităților materialelor utilizate în pictura de restaurare; • Cunoașterea diverselor tehnici de restaurare a imaginii în pictură; • Utilizarea diverselor materiale și tehnici de lucru în pictura de restaurare; • Însușirea tehnologiei clasice și modernă utilizată în pictura de restaurare.
Finalități de studii
<p>La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să aplice diverse tehnologii clasice și moderne în pictura de restaurare; • Să aplice limbajul plastic adecvat; • Să utilizeze practic principiile de restaurare a unei opere de artă; • Să folosească metodele de conservare a unei opere de artă; • Să elaboreze noi idei, soluții în realizarea practică a picturii de restaurare.
Precondiții
<p>Studenții trebuie să posede cunoștințe teoretice din cadrul cursului de istoria artelor, compoziție, cromatologie și abilități practice de lucru în tehnicile tradiționale ale picturii în ulei. Cursul va viza corelația între discipline fundamentale și de specialitate în domeniul picturii de șevalet, în scopul extinderii ariei de investigație și de recuperare a operelor de artă ce necesită lucrări de restaurare.</p>
Conținutul unităților de curs
<p>Tema 1. Inițiere în istoria picturii de restaurare. Problemele gestionării și restaurării operelor. Apariția picturii de șevalet. Dezvoltarea ulterioară a picturii universale. Istoria dezvoltării științei de restaurare. Începuturile arheologiei clasice și trezirea interesului pentru cultura</p>

națională. Incepături ale conservării și restaurării operelor. Primele legi referitoare la ocrotirea monumentelor, supravegherea colecțiilor de pictură

Tema 2. Tehnica și tehnologia restaurării picturii. Istoria tehnologiei picturii medievale. Materiale și mijloacele tehnice utilizate în diverse epoci și școli naționale.

Renașterea tehnologiei picturii de șevalet de epocă.

Supravegherea sistematică și calificată a colecției de pictură – aplicarea măsurilor de profilaxie și restaurare pentru salvarea operelor afectate.

Atelierul de restaurare, utilajul, încăperile atelierului: spațiul pentru restaurarea tehnică, spațiul pentru restaurarea artistică, secția pentru aplicarea stratului de protecție.

Regimul de temperatură și umiditate, iluminarea.

Scule și dispozitive: frigider, aparat cu raze Roentgen, aparat de fotografiat, microscop, cuțite, bisturiuri, pensule, fiere de călcat, șasiuri.

Materiale: diverse tipuri de clei, uleiuri, dizolvanți, lacuri, spirt, amiac, hârtie de țigară, filtre de hârtie.

Tema 3. Metodele de conservare a picturii. Degradarea bazei, grundului, a stratului cromatic, verniului.

Tipurile de degradare a operelor de șevalet.

Degradarea bazei: pânză, lemn, carton, placaj.

Factorii degradărilor: “îmbătrânirea” materialelor, încălcarea normelor de păstrare, încălcarea tehnologiei de către pictor sau restaurator.

Degradarea bazei. Pânza. Pierderea durtății și elasticității.

Cauzele îmbătrânirii rapide a pânzei.

Scorojirea pânzei, caracterul divers al scorojirilor și cauzele apariției lor.

Alte tipuri de deformări: deformări provocate de șasiu, deformări mecanice, ondulații, adâncituri, fracturi, rupturi, tăieturi, pierderi ale pânzei.

Murdărirea părții inferioare a pânzei.

Deformările provocate de restaurare neprofesionalistă.

Baza de lemn. Degradările provocate de defectele inițiale ale materialului.

Defectele prelucrării lemnului.

Dezvoltarea miceliilor și bacteriilor.

Afectarea lemnului de cari și pierderea durității mecanice a lemnului.

Defectele mecanice: adâncituri, zgârieturi, fisuri, ștersături, încălcarea formatului de autor/inițial/. Restaurarea greșită.

Carton, hârtie. Ondularea în rezultatul sensibilității la umiditate.

Afecțiuni mecanice: rupturi, frânturi, găuri, pierderi, zgârieturi.

Stratificarea cartonului, fragilitatea hârtiei.

Urme ale restaurărilor anterioare, murdărirea stratului inferior al hârtiei.

Apariția miceliilor și bacteriilor.

Baza de metal. Ondularea mecanică, adâncituri, colțuri îndoite, pierderi și găuri.

Oxidarea corpului și corodarea metalului.

Placajul. Ondularea, stratificarea, apariția fisurilor neînsemnate.

Afecțiuni mecanice: ciobituri, adâncituri, găuri mecanice, mucegai.

Degradarea grundului, a stratului cromatic, verniului.

Decorticare, pierderea elasticității, schimbarea proprietăților în urma îmbătrânirii natural, în rezultatul greșelilor tehnologice.

Formarea fisurilor. Craclurile: inițiale, tardive /de vârsta/ și mecanice.

Schimbarea volumului în condițiile oscilațiilor de temperatură și umiditate.

Influența caracterului și componenței grundului asupra conservării lui.

Afecțiuni mecanice.

Craclurile grundului și stratului chromatic în cazurile defectelor inițiale ale bazei și provocate de schimbările condițiilor atmosferice.

Craclurile și deversitatea lor condiționate de componența, modalitatea aplicării vopselelor sau de grosimea stratului cromatic.

Umflăturile stratului cromatic, pierderi, decorticarea, exfolierea, zgârieturi, găuri, arsuri, diverse tipuri de murdăriri, restaurare necalificată. Ștersături, degradarea glasiurilor.

Inscripțiile, tonările fără grund, turtirea picturii păstoase.

Pierderea elasticității, cracluri, decorticare, întunecare, pierderea transparenței.

Zgârieturi, influența umidității și temperaturilor sporite.

Murdării ale suprafețelor.

Dispozitive: frigider, aparat cu raze Roentgen, aparat de fotografiat microscop, cutite, bisturiuri, pensule, fiere de calcat, sasiuri.

Materiale: diverse tipuri de clri, uleuri, disolvanti, lacuri, spirt, amiac, hartie de tigara, filter de hartie.

Tema 4. Examenarea vizuală și fotografica a stării materialului de restaurare.

Examinarea simplă: examinarea vizuală, fotofixarea.

Examinarea preliminară a stării șasiului, grundului, stratului chromatic și verniu.

Examinarea prin iluminare cu lampa de masă. Iluminarea direct și oblică.

Utilizarea lupei simple și binoculare, a microscopului și aparatului cu raze infraroșii și ultraviolet.

Examinarea complexă- macro și micro filmare, analiza cu raze Roentgen pentru a identifica afecțiuni interne, stratul timpuriu de pictură.

Identificarea componenței pigmentului.

Tema 5. Fixarea procedurilor și etapelor de restaurare. Tratatament preventiv.

Complexul de măsuri pentru de pastrare operelor de toate influențele negative ale mediului înconjurător.

Complexul de măsuri pentru păstrarea operelor de influențele negative ale mediului înconjurător.

Întreprinderea măsurilor de restaurare a operelor cu defecte.

Respectarea strictă a condițiilor de păstrare.

Prelucrarea profilactică operei.

Desprăfuirea suprafețelor operei.

Conservarea porțiunilor deteriorate prin intermediul lipiciului profilactic.

Consolidarea stratului cromatic și grundului.

Defectele șasiului și corectarea lor.

Deformarea pânzei drept urmare a procesului de deformare a șasiului.

Excluderea curbării pânzei. Intinderea repetată a pânzei pe sasiu.

Înlăturarea deformării pânzei.

Cauzele apariției deformațiilor: încălcarea normelor de păstrare, afecțiuni mecanice, influențe negative ale mediului. Deformări mecanice

Deformări locale și generale.

Lichidarea deformațiilor prin diverse metode.

Deformările apărute în rezultatul rupturilor pânzei și lichidarea lor.

Tema 6. Dezinfecția operei. Combaterea microorganismelor.

Curățirea părții dorsale a pânzei.

Afectarea operelor cu mucegai și metodele de combaterea a lui.

Infectarea șasiului și a bazei de lemn a operei cu insecte și metodele de combaterea a lor.

Stratificarea pânzei dublate, afânarea și degradarea grundului, desprinderea grundului de bază, pierderile

drept rezultat al afecțiunilor cu miceliu.

Înlăturarea mucegaiului prin metoda mecanică.

Dezinfectarea operei. Înlăturarea cauzelor apariției mucegaiului.

Afectarea șasiurilor și bazei de lemn cu insecte și microorganisme.

Combaterea microorganismelor.

Prelucrarea operelor afectate de microorganisme.

Tema7. Restaurarea marginilor tabloului. Metodele de prelucrare a rupturilor.

Deformările apărute în rezultatul rupturilor pânzei și lichidarea lor.

Restaurarea marginilor, completarea rupturilor prin diverse metode.

Restaurarea rupturilor cu completarea breșelor.

Procesul de prepararea cleiurilor.

Pregătirea pânzei și a cleiului de dublarea marginilor.

Prepararea componentului din smoală și ceară pentru dublarea marginilor.

Metoda de dublare prin smoală și ceară. Alte metode de dublare.

Materiale: aparat de fotografiat, frigider, clei de peste, miere, antiseptic, hirtie de țigara, filtre de hirtie, pinza.

Tema8 . Consolidarea stratului cromatic și grundului.

Consolidarea stratului cromatic cu aplicarea diverselor metode.

Lipiciul profilactic și înlăturarea lui.

Prepararea cleiului.

Consolidarea stratului cromatic cu aplicarea cleiului de peste.

Consolidarea picturii cu cracluri dure.

Consolidarea stratului și legăturii cu grundul.

Consolidarea grundului și a stratului cromatic degradat.

Metode diverse de consolidare a grundului degradat.

Cazuri aparte de consolidare a grundului.

Consolidarea grundului modelat și în relief, metoda laterală de consolidare a grundului.

Consolidarea stratului cromatic. Prepararea grundului.

Metoda consolidare prin smoala de ceară.

Materiale: aparat de fotografiat, frigider, clei de peste, antiseptic, miere, dizolvanti, alcool, amiac, hirtie de țigara, filtre de hirtie.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui

semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Горин, И.П., Черкасова З.В., Реставрация произведений станковой масляной живописи, Искусство, Москва, 1977.
2. Гренберг, Ю.И., Технология станковой живописи, Изобразительное искусство, Москва, 1982.
3. Гренберг, Ю.И., Технология, исследование и хранение произведений станковой и настенной живописи, Изобразительное искусство, Москва, 1987.
4. Филатов, В.В., Реставрация станковой темперной живописи, Изобразительное искусств, Москва, 1986.
5. Наумова, М.В. Реставрация икон. ВХНРЦ М. 1993
6. Селищева, И., Тихомирова И.М.. Реставрация станковой масляной живописи. ВХНРЦ М. 1976

Opțională:

7. Havel Marc. Tehnica tabloului. Ediția Meridiane, București, 1980.
8. Kiplik, D.I. Materiale colorante ale picturii. Editura de Stat pentru Literatură și Artă. București, 1952.
9. Бердинский, Х., Клей и склеивание древесины, Киев, 1965.
10. Бергер, Э., История развития масляной живописи, Москва, Издательство Академии Художеств, 1961.
11. Грабарь, И., Вопросы реставрации и консервации произведений живописи, Издательство Академии Художеств, 1961.
12. Лукас, А. В., Перевод станковой живописи на новое основание, ВХНРЦ, М., 1963.

Denumirea programului de studii	AP,ET,APET,DV,DI,GR, P
Ciclul	I licență
Denumirea cursului	Desenul
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor,Grafica si Metodologia instruirii
Titular de curs	Elaborat: Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar, Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior, Botnari Dumitru, doctor in pedagogie, conferențiar universitar Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.O.058	4	III	VI	60	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de față include studiul plasticii formei și mijloacele de expresie în reprezentarea figurii umane
Acest curs prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare în desen a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur.

Disciplina vizează studiul principiilor de transpunere a spațiului natural în cadrul plastic, cultivând și dezvoltând imaginația și sensibilitatea plastică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Studierea formei plastice și mijloacelor de expresie în reprezentarea figurii umane.

Analiza proporțiilor și construcției formelor figurii umane.

Studierea siluetei formei, a mijloacelor tehnice și procedeele tehnologice în reprezentarea figurii. Studiarea scheletul și sistemul muscular, principiilor constructive de reprezentare a figurii în „contraposto”.

Aplicarea metodelor de redare a valenței expresive cu ajutorul limbajului plastic specific desenului, modelarea formei prin intermediul liniei, clarobscurului, tentei și tonului.

Finalități de studii

să utilizeze principiile specifice tehnicilor desenului în realizarea lucrării practice;

să cunoască proporțiile și construcția anatomico-plastică a figurii umane

să cunoască metodele și procedeele de reprezentare constructivă a formelor;

să determine tehnologiile realizării, conținutul și principiile de creare a unei opere de artă

să aplice etapele tehnologice în realizarea operelor artistice;

să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice;

să aplice legile perspectivei liniare și spațiale, metode de redare a clarobscurului;

să cunoască diverse procedee tehnice de lucru la desen.

Precondiții

Studentii trebuie să cunoască anatomia plastic în reprezentarea figurii, legitățile de reprezentare a imaginii pe suprafață.

Unități de curs

1. Prelegere. Plastica formei și mijloacele de expresie în reprezentarea figurii umane.
2. Studiu practic. Semifigură cu mâini.
3. Prelegere. Statica, dinamica și expresivitatea figurii desenul de studiu.
4. Studiu practic. Figură- nud în poziție „contraposto”.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților auditoriale și lucrului individual.

Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală.

Lucrările elaborate în cadrul cursului Desen sunt analizate și evaluate conform criteriilor de evaluare curentă însoțite de barem.

Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală.

Bibliografie

1. Drabant Andras, *Bazele desenului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
2. Koroknai Zsolt, *Tehnici de realizare a portretului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, *Desenul in arhitectura*, București 2010
4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986ю
9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	Arte plastice
Ciclul	I
Denumirea cursului	FILOSOFIA CULTURII
Facultatea/catedra responsabilă de curs	CATEDRA ȘTIINȚE FILOSOFICE ȘI POLITICE
Titular de curs	Buzinschi Elena, doctor în pedagogie, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	N.Sedâkin, doctor în filosofie, lector universitar
e-mail	nutel@list.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.06.A.077	3	III	VI	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Criza valorilor lumii contemporane cere implementarea noilor modele de gândire și de acțiune a omului, de care depinde asigurarea viitorului umanității.

Prin urmare, cursul **Filosofia culturii** va contribui la formarea unor repere teoretice și analize aplicative pentru înțelegerea universului cultural contemporan, aflat în conexiune profundă cu sistemul mediatic; la familiarizarea studenților cu unele abordări de ordin conceptual și metodologic, care sunt completate cu analiza unor fenomene și tendințe ale culturii contemporane; la înțelegerea fenomenului cultural, proces specific uman al făuririi valorilor spirituale și materiale; va oferi studenților instrumente de cercetare pentru orientarea în universul atât de divers al manifestărilor culturale de azi.

Cursul Filosofia culturii are conexiune directă cu disciplinele din programele de studiu, precum Istoria, Istoria artelor, Istoria culturii, Științe filosofice, Culturologia etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoștințe:

Cunoașterea, însușirea și utilizarea conceptelor, metodelor, tehnicilor și instrumentelor de bază ale Filosofiei culturii;

înțelegerea și formarea concepției despre cultură și valori a viitorului specialist pedagog, dezvoltarea sistemului valoric al studenților, în scopul pregătirii lui metodologice și spirituale;

identificare și analiza unor fenomene și tendințe ale culturii contemporane;

formarea și dezvoltarea capacității de cercetare, analiză, sinteză și reflecție.

Capacități:

Aprecierea corespunzătoare a acțiunilor, evenimentelor, relațiilor sociale sau interumane conform unor criterii valorice superioare;

identificarea unor fenomene și tendințe ale culturii contemporane;

aplicarea cunoștințelor obținute în activitatea didactică, viața profesională și cea personală;

posibilitatea de a se raporta corect și eficient la realitate;

posedarea limbajului filosofic și capacitatea de a întreține un dialog, discuții, dezbateri; deținerea

competențelor lingvistice;

analizarea schimbării paradigmatelor culturale în secolul XX și în contextul globalizării actuale (cu accent pe schimbările din știință, artă, filosofie etc.);

Întreținerea comunicării în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și scris, inclusiv utilizând tehnologiile informaționale și de comunicare.

Atitudini:

Manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific;
exprimarea aptitudinilor de analiză și estimare a fenomenelor și tendințelor culturii contemporane;
valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice;
promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice.

Finalități de studii

Să înțeleagă conexiunea dintre Filosofia culturii și disciplinele de specialitate: pedagogie, psihologie, istorie, filologie ș.a.

Să opereze liber cu noțiunile, conceptele, categoriile metodele, tehnicile și instrumentele de bază necesare formării gândirii și culturii.

Să fie capabili să analizeze unele fenomene și tendințe ale culturii contemporane.

Să fie apti să facă o apreciere corespunzătoare a acțiunilor, evenimentelor, relațiilor sociale sau interumane conform unor criterii valorice superioare.

Să dispună de o viziune constructivă, realistă de analiză, sinteză și reflecție a vieții contemporane.

Să aplice cunoștințele și competențele acumulate în scopul dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

- Discipline anterior studiate: Istoria, Istoria artelor, Istoria culturii, Științe filosofice, Culturologia etc.

- Formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, eseu; a participa la discuții asupra diferitor concepte, doctrine și orientări din istoria culturii și a culturii contemporane; a căuta și rezuma sursele bibliografice; de organizare independentă a activității de învățare.

Unități de curs

Tema 1. Filosofia culturii – domeniu de referință al gândirii contemporane

Tema 2. Cultura: definiții și sensuri. Abordări clasice și contemporane ale conceptului de cultură

Tema 3. Valoarea – concept fundamental al filosofiei culturii

Tema 4. Cultură și civilizație. Distincții și interferențe

Tema 5. Cultura și condiția umană

Tema 6. Cultură și comunicare. Limbaje și sisteme de valori

Tema 7: Artă și civilizație. Estetic și funcțional în civilizația contemporană

Tema 8: Național și universal în cultură

Tema 9. Aspecte caracteristice ale culturii secolului XX. Criza valorilor și a lumii moderne

Tema 10. Cultură și educație

Tema 11. Cultura și dezvoltarea socială. Globalizare și identitate culturală în lumea contemporană

Strategii de evaluare

Ev. inițială: discuții ghidate orale, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la evaluările curente, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, referate.

Ev. formativ-continuu: include 2 evaluări obligatorii curente în scris la teme: Cultura: definiții și sensuri. Abordări clasice și contemporane ale conceptului de cultură; Artă și civilizație. Estetic și funcțional în civilizația contemporană (60% din nota finală).

Ev. sumativ-cumulativă/finală: examen final se realizează în formă orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Al. Tănase. Cultură și civilizație. București: Ed. Politică, 1977.
2. Culturologie. Prelegeri. Red. I.Vangheli. Chișinău: UTM 2001.
3. Grigore Georgiu. Filosofia culturii. București: 2001.
4. Lucian Blaga. Trilogia culturii. În *Opere*, vol. 9. București: Ed. Minerva, 1985.
5. Marin Aiftincă. Valoare și valorizare. Contribuții moderne la filosofia valorilor. București: Editura Academiei Române, 1994.
6. Ovidiu Drîmba. Istoria culturii și civilizației. București: Ed. Științifică, 1995.
7. Tudor Vianu. Filosofia culturii și teoria valorilor. București: Editura Nemira, 1998.
8. Tudor Vianu. Filosofia culturii. În *Opere*, vol. 9, București: Ed. Minerva, 1985.
9. Viorica Calugher. Culturologia. Curs de lecții (Istoria și filosofia culturii). Chișinău: 2010.

Opțională:

10. E.Cassirer. Eseu despre om. O introducere în filosofia culturii umane. București: Humanitas, 1994.
11. Lucian Blaga. Trilogia valorilor. În *Opere*, vol.10. București: Editura Minerva, 1987.
12. John Tomlinson. Globalizare și cultură. Timișoara: Editura Amarcord, 2002.
13. Istoria și filosofia culturii. Coord: Gr. Socolov. Chișinău: 1998.
14. John Tomlinson. Globalizare și cultură. Timișoara: Editura Amarcord, 2002.
15. Georgiu Grigore. Filosofia culturii. Cultură și comunicare. București: Editura Comunicare.ro, 2004.
16. Georgiu Grigore. Comunicarea interculturală. Probleme, abordări, teorii. București: Editura Comunicare.ro, 2010.
17. Lotman Iuri. Studii de tipologie a culturii. București: Editura Univers, 1974.

Denumirea programului de studii	Psihologia
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Psihologia formei și culorii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design
Titular de curs	Rodica Ursachi, doctor în studiul artelor
Cadre didactice implicate	Rodica Ursachi
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.06.O.056	2	III	VI	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în contextul programului de studii al specialităților studiate prin corespunderea cerințelor profilului artistic al facultății. Cursul familiarizează studenții cu trăsăturile specifice ale culorilor, cu aspectele culorii în artă, cu funcțiile ei psihoafective și semnificative, cu diferențierile funcționalității estetice ale culorii în arta populară și cea cultă, cu factorii socioculturali care determină prevalarea culorii în artă, modă etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere

- Cunoașterea funcțiilor psihoafective ale culorii și formei;
- Interpretarea funcțiilor semnificative ale culorii;
- Distingerea diferențierilor funcționalității estetice ale culorii în arta populară și cea cultă.

La nivel de aplicare

- Analizarea factorilor socioculturali care determină prevalarea culorii în artă, modă etc.;
- Compararea efectului asociativ al formei și culorii.
- Analizarea asociațiilor cromatice-formale în funcție de mentalitatea și tradițiile poporului, de educația și înclinațiile estetice individuale.
- Sintetizarea diverselor tipuri de forme (calde, reci) cu culoare;

La nivel de integrare

- Aplicarea cunoștințelor în domeniul formei și culorii în lucru practic la disciplinele de profil;
- Cercetarea tipului de temperament, emotivitate și caracter propriu și al colegilor în funcție de preferințele cromatice;
- Realizarea lucrărilor practice (schițe, proiecte) în care să rezolve situații și sarcini cu problema interesată.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi capabili:

- Să sintetizeze diverse tipuri de forme (calde, reci) cu culoare;
- Să aplice cunoștințele în domeniul formei și culorii în lucrul practic la disciplinele de profil (design interior, design vestimentar ș. a.);
- Să deosebească tipul de temperament, emotivitate și caracter propriu și al colegilor în funcție de preferințele cromatice;
- Să realizeze lucrări practice (schițe, proiecte) în care să rezolve situații și sarcini cu problema interesată.
Să analizeze asociațiile cromatice-formale în funcție de mentalitatea și tradițiile poporului, de educația și înclinațiile estetice individuale.

Precondiții

Studenții trebuie să posede anumite cunoștințe referitor la noțiunea de culoare și formă, la diversitatea tipurilor de forme și de amestec de culoare. Să cunoască componenta istorică și fizică a cercetării culorii. Să dezvolte percepția vizuală proprie prin deslușirea diverselor forme, nuanțe coloristice. Să recurgă la diverse asociații de idei, analizând variate forme din natură. Să analizeze cauza psihologică a preferinței anumitor forme (calde, reci).

Unități de curs

Tema 1. Culoarea și criteriile ei de bază.

Tema 2. Raporturi ale culorilor.

Tema 3. Caracteristicile psihologice ale culorii.

Tema 4. Aspecte simbolice ale culorilor.

Tema 5. Rolul culorii în formarea personalității creatoare.

Tema 6. Asociația culorilor și formelor în funcție de componentele psihologice ale personalității.

Tema 7. Determinarea tipului de temperament, de emotivitate și alte componente ale individului creator.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare în cadrul disciplinei se efectuează în baza cunoștințelor expuse la seminare, atestări, lucrări de creație etc.

Evaluarea finală constă din răspunsul (oral sau scris) la examen (40% din nota finală) și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Antal A., Mureșan P., *Culoare, armonie, confort*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1983.
2. Chevalier J., Cheerbrant A., *Dicționar de simboluri*, 3 vol., Ed. Artemis, București, 1995.
3. Gohe M., Dicu A., *Culoare și comportament*, Ed. Scrisul românesc, Craiova, 1974.
4. Mureșan P., *Culoarea în viața noastră*, Ed. Ceres, București, 1988.
5. Șușală I., *Culoarea cea de toate zilele*, Ed. Lumina, Chișinău, 1993.

Opțională:

6. Архейм Р., *Искусство и визуальное восприятие*, Прогресс, Москва, 1974.
7. Владимиров А., Осипов Н., *Магия цвета*, Москва, 1965.
8. Грегори Р., *Разумный глаз*, Москва, 1972.
9. Ефимов А., *Колористика города*, Стройиздат, Москва, 1990.
10. Миннарт М., *Свет и цвет в природе*, Наука, Москва, 1969.
11. Цойгер Г., *Учение о цвете*, Москва, 1971.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	ISTORIA ARTEI NAȚIONALE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
Cadre didactice implicate	R. Ursachi
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.07.O. 067	2	IV	VII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul 171tudiod171c171e urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale istoriei artelor, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Istoria artelor naționale*. Cursul dat permite tinerei generații să-și lărgescă orizontul cultural prin posibilitatea urmării traseului artistic universal de la origini până în 171tudiod171. În cadrul cursului *Istoria artelor naționale* studenții se familiarizează cu valorile poporului românesc, cu izvoarele 171tudiod171c171, istoria și cultura lui. Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale istoriei și teoriei artelor; istoria și specificul domeniilor tradiționale ale artelor 171tudiod171 (grafica, 171tudiod171, sculptura, artele decorative, arhitectura). Cursul presupune o corelație cu alte discipline adiacente ce va permite prin comparație să se determine evoluția stilurilor artistice în arta 171tudiod171c171 și cea națională; căile de influență, specificul și caracterul artei naționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- Identificarea valorilor culturii naționale, în general și al artelor 171tudiod171, în particular.
- Cunoașterea particularităților entice și condițiilor de dezvoltare a culturii 171tudiod171c și 171tudiod171c171 a poporului din arealul românesc.
- Distingerea particularităților stilistice 171tudiod171c artei din cele trei principate românești în perioada 171tudiod171c.
- Cunoașterea specificului evoluției artelor în diferite perioade istorice.

Competențe de aplicare:

- Studiarea creației artiștilor români din sec. XIX-XX și aplicarea în activitatea 171tudiod171c proprie a trăsăturilor și limbajului plastic specific artei acestora.

Competențe la nivel de integrare:

- Identificarea traseului de influență stilistică a creației artiștilor români din sec. XIX-XX și implementarea acestor cunoștințe în activitatea profesională (didactică, artistică)

Finalități de studii

La finele cursului 171tudiod171c171e studenții vor fi apți:

- să definească și să identifice obiectul de 172tudiu al istoriei artelor naționale;
- să perceapă și să distingă specificul evoluției artelor plastice naționale în diferite perioade istorice;
- să distingă particularităților stilistice 172tudiu172c artei din cele trei principate românești în perioada 172tudiu172c;
- să cunoască trăsăturile caracteristice ale decorului ornamental din diferite genuri ale artei;
- să posede terminologia 172tudiu172c;
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de 172tudiu cât și în practica pedagogică.

Să promoveze în școală, în societate gustul estetic dragostea pentru frumos, respectul pentru arta națională.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe în domeniul istoriei poporului român, mitologiei, filosofiei, artelor plastice, compoziției, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturii naționale.

Unități de curs

Tema 1. Arta în epoca medievală. Caracteristica generală.

Tema 2. Arta medievală în principatele românești din sec. XIV-XV.

Tema 3. Dezvoltarea artelor plastice în principatele românești din sec. al XVI-lea.

Tema 4. Particularitățile artei românești din sec. XVII-XVIII.

Tema 5. Arta românească din sec. al XIX-lea.

Tema 6. Tradiții și inovații în arta plastică din România.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Botez-Crainic A., *Istoria artei naționale*, vol. IV, Ed. Didactico și pedagogică, București, 2001.
2. Drăguț V., Florea V., *Pictura românească în imagini*, Meridiane, București, 1976.
3. Drăguț V., *Istoria artei românești. Arta modernă și contemporană*, Meridiane, București, 1991.
4. Florea V., *Pictura modernă și contemporană*, Meridiane, București, 1986.
5. Florea V., *Istoria artei românești*, Hiperion, Chișinău, 1991.
6. Ionescu I., *Istoria arhitecturii în România*, vol. I-II, Meridiane, București, 1965.

Opțională:

1. Brezianu B., *N. Tonitza*, București, 1986.
2. Cârnci M., *Lucian Grigorescu*, București, 1989.
3. Ciucă V., *Pe urmele lui N. Tonitza*, București, 1964.
4. Deac M., *Jean Alexandru Steriady*, București, 1963.
5. Deac M., *A. Ciucurencu*, București, 1978.

6. Florea V., *Mica enciclopedie de artă universală*, Litera, Chișinău, 2001.
7. Florea V., *Gheorghe Petrașcu*, București, 1989.
8. Frunzeti I., *Dimitrie Paciurea*, Meridiane, București, 1971.
9. Dobrojanschi A., *Arta în epoca lui V. Lupu*, București, 1979.
10. Ispir M., *Theodor Pallady*, București, 1987.
11. Oprescu G., *Sculptura românească*, Meridiane, București, 1965.
12. Pavel A., *Pictura românească interbelică*, Meridiane, București, 1996.
13. Preutu M., *Gheață D.*, București, 1979.
14. Prut C., *Dicționar de artă modernă*, Ed. Albatros, București, 1982.
15. Șlapac M., *Cetatea Albă*, Arc, Chișinău, 2001.
16. Velescu C.-R., *Brâncuși inițiatul*, București, Editis, 1993.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	ISTORIA ARTEI UNIVERSALE
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
Cadre didactice implicate	C. Gheorghită, R. Ursachi
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.07.O. 067	2	IV	VII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale istoriei artelor, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Istoria artelor*. Cursul dat permite tinerei generații să-și lărgescă orizontul cultural prin posibilitatea urmării traseului artistic universal de la începuturi până în prezent. În cadrul cursului *Istoria artelor* studenții vor forma competențe complexe bazate pe conexiunea între cunoștințele teoretice referitoare la apariția și evoluția artelor plastice, dezvoltarea artelor în diferite perioade istorice, limbajul artistico-plastic, mijloacele materiale, plastice și artistice de exprimare în artele plastice și abilitățile praxiologice tipice genului de activitate creativă pedagogică și artistico-plastică. Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale istoriei și teoriei artelor; istoria și specificul domeniilor tradiționale ale artelor plastice (grafica, pictura, sculptura, artele decorative, arhitectura) de la origini până în prezent; evoluția stilurilor artistice în arta universală; reprezentanții de vază și opera lor; curente și sinteze în arta modernă, specificul limbajului plastic clasic și modern.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- Familiarizarea studenților cu tezaurul culturii universale în general și al artelor plastice în particular.
- Cunoașterea specificului evoluției artelor în diferite perioade istorice, diferite țări.
- Cunoașterea particularităților diferitelor stiluri și aria lor de răspândire.

Competențe de aplicare:

- Identificarea premiselor și condițiilor apariției stilului clasicist și recunoașterea elementelor specifice în decorul arhitectural.
- Determinarea particularităților stilului clasicist și aplicarea cunoștințelor obținute în cadrul cursului în activitatea profesională (design, arhitectură ș. a.).

Competențe la nivel de integrare:

- Promovarea dragostei, respectului pentru valorile artei universale și naționale.

- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic în baza operelor artistice și monumentelor arhitecturale din spațiul basarabean..

Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea pedagogică și artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească și să identifice trăsăturile de bază ale curentelor artistice vizate;
- să cunoască și să distingă domeniile și genurile artelor plastice; mijloacele artistice, plastice și materiale, caracteristice fiecărui curent artistic;
- să perceapă și să distingă specificul evoluției artelor pe parcursul sec. XIX, în diferite țări, diferite stiluri;
- să distingă trăsăturile caracteristice curentelor artistice din perioada studiată;
- să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă;
- să posede terminologia specifică;
- să înțeleagă și să aplice în creația proprie legitățile de bază ale artei clasice și moderne.
- să aprecieze adecvat valorile artelor plastice;

să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu cât și în practica pedagogică.

Precondiții

Studenții trebuie să posede cunoștințe în domeniul istoriei universale, mitologiei, filosofiei, artelor plastice, compoziției, cromatologiei, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturii artistice.

Unități de curs

Tema 1. Neoclasicismul sau clasicismul academic în arta franceză de la începutul sec. XIX.

Tema 2. Romantismul în arta europeană.

Tema 3. Reflectarea contradicțiilor sociale în arta realistă.

Tema 4. Impresionismul – o nouă tehnică picturală în arta franceză.

Tema 5. Particularitățile picturii neoimpresioniste.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, eseurilor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului. **Evaluarea finală** este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Borden D., *Arhitectura – o istorie vizuală*, Ed. Litera Internațional, București, 2009.

2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. II-III. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
4. Oprescu G., *Manual de istoria artei*, vol. I-V. Ed. Meridiane, București, 1985-1986.
5. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. I., Ed. Didactică și Pedagogică, București 1967.
6. Vătășeanu V., *Istoria artei*, vol. II., Ed. Meridiane, București 1976.

Opțională:

7. Chirculescu C., *Renuar*, Ed. Meridiane, București 1979.
8. Florea V., Szekely G., *Dicționar de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
9. Horga I., *Degas*, Ed. Meridiane, București 1989.
10. Kernbach V., *Dicționar de mitologie generală*, Ed. Albatros, București, 1995.
11. Prut C., *Dicționar de artă modernă*. București, Ed. Albatros, 1982.

Denumirea programului de studii	AP,ET
Ciclul	Ciclul I
Denumirea cursului	Practica pedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design/Studiul Artelor, Grafică și Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Gobjila, lector superior
Cadre didactice implicate	
e-mail	ana.gobjila7@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
	8	IV	7	240	120	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica pedagogică II constituie o parte componentă a procesului instructiv-educativ, care asigură corelația dintre pregătirea teoretică a viitoarelor cadre și activitatea lor practică la instituțiile preuniversitare, fiind totodată și veriga principală de finalizare a pregătirii profesionale a pedagogului.

Obiectivul principal al practicii pedagogice este pregătirea studentului pentru îndeplinirea funcției de profesor de educația tehnologică, metodist, învățător, educator.

Practica pedagogică se efectuează în instituțiile preuniversitare de aplicație indicate într-un ordin special de către Direcția Generală a Învățământului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Obiectivele principale ale practicii pedagogice II presupun a forma la studenți:

- dezvoltarea abilităților cognitive necesare pentru procesarea informațiilor;
- transferarea și aplicarea cunoștințelor în practică;
- dezvoltarea aptitudinilor necesare pentru cercetare și experimentare;
- formularea reflecțiilor și utilizarea lor în instruirea;
- formarea unei viziuni de ansamblu asupra procesului instructiv-educativ, în general, a instruirii și educației artistico-plastice, în special; instructivistă;
- aplicarea diverselor metode de interpretare a imaginii artistico-plastice;

- utilizarea limbajului plastic ca instrument de comunicare orală și scrisă;
- învățarea elaborării materialelor metodico-didactice în domeniul instruirii și educației artistico-plastice.
- Formarea abilității de a utiliza manualul, materialul bibliografic, didactic, mijloacele tehnice informaționale,

Finalități de studii

- să se adapteze la variate stiluri educaționale;
- să comunice eficient atât cu grupul, cât și cu elevii, separat;
- să cunoască și să utilizeze metodică predării temelor concrete ale cursurilor de arta plastică și educație tehnologică;
- să aplice metodele de instruire în cursul școlar de educație tehnologică și arta plastică;
- să cunoască criteriile de estimare, modalitățile de intervenție psihopedagogică.
- să fie practicieni reflexivi;
- să utilizeze tehnologiile moderne în predarea-învățarea educației tehnologice;
- să exploreze diverse strategii educativ-didactice în procesul predării-învățării conținuturilor curriculare în domeniul educației tehnologice;
- să dețină un standard de competențe ce le permite accesul la ciclul II.

Precondiții

Cunoștințe de bază despre materialele cursului preuniversitar de educație tehnologică;
Studentii trebuie să cunoască principiile generale ale metodicii și didactica predării educației tehnologice, cunoașterea psihologiei vârstelor.

Unități de curs

1. Proiectarea, predarea și evaluarea a cel puțin 2 lecții la disciplina arta plastică și 1 lecție la educație tehnologică;
2. Proiectarea, predarea și evaluarea unei ore de dirigiență.
3. Analiza rezultatelor obținute- comentarii personale

Strategii de evaluare

La aprecierea studentului-practicant se va ține cont de nota metodistului și de nota lucrătorului instituției de aplicație.

Practica pedagogică II se notează cu note de la 10 – 1, nota minimă de promovare fiind 5 (cinci). Studentul care nu obține media minimă 5 (cinci) la practica pedagogică, va reface lecțiile de probă și lecția finală în semestrul următor celui în care s-a efectuat practica pedagogică.

Evaluarea se bazează pe: Media notelor obținute la lecția de probă; Nota lecției finale; Elaborarea caietului de practică pedagogică și a materialelor didactice. Nota finală se constituie din următoarele componente:

20% - Caietului de practică pedagogică compus din planificări, fișe de analiză, planuri de lecție, evaluare.

40% - Media notelor obținute la lecțiile de probă.

40% - Materialele didactice și analitice.

Aprecierea prezentării publice a rezultatelor la consiliul pedagogic al instituției.

Aprecierea de către conducătorii metodiști ai practicii, a documentelor și prezentării raportului de conferință de totalitare.

Bibliografie

Obligatorie:

1. *Regulamentul cu privire la organizarea și efectuarea practicii pedagogice*, UPS “I.Creangă”, Chișinău, 2015.
2. Trofăilă L. *Practica pedagogică / Ghid metodic pentru profesori și studenți*, UPS “I.Creangă”, Chișinău, 2003.

Optională:

3. *Ghidul studentului. Facultatea de informatică și tehnologii informaționale*, Universitatea pedagogică de stat „Ion Creangă”, Specialități și specializări: Informatică și Limba Engleză, Informatică și Matematică, Matematică și Informatică, Informatică, Coord. Cușca V., Editura UPS „Ion Creangă”, Chișinău, 2006.
4. Hubenco T., Prisacaru L., *Educația plastică. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru învățământul primar și gimnazial*. Ed.Liceym, 2011.
5. Hubenco T. *Arta plastică în clasele primare. Ghid metodologic*. Chișinău, Ed. Prut Internațional, 2000.
6. Hubenco T., *Metode de evaluare la Educația plastică. Ghid metodologic*. Editura Epigraf, Chișinău, 2013.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	ARTA EMAILULUI, curs opțional
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Iurie Puzdrovski
Cadre didactice implicate	Iurie Puzdrovski
e-mail	puzdrovscii.iurie@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.A. 074	2	IV	VII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul opțional Arta emailurilor oferă studenților posibilitatea însușirii unor cunoștințe de bază de natură teoretică și practică referitor la arta emailului, îi familiarizează cu geneza și evoluția artei emailului, cu creatorii și operele relevante executate în această tehnică, asigură însușirea unor cunoștințe privind tehnica și tehnologia emailului, materialele utilizate în arta emailului, metode și procedee de emailare artistică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Capacitatea de elaborare a operelor de artă executate în email
- Utilizarea tehnicii și a tehnologiei specifice artei emailului
- Capacitatea de analiză și sinteză
- Capacitatea de asimilare a valorilor naționale și universale.
- Fantezie creatoare și exprimare de sine;
- Sim estetic dezvoltat

Finalități de studii

- să cunoască istoria și evoluția artei emailului;
- să cunoască meșterii bijuteri și capodoperele realizate în email din Moldova;
- să cunoască materialele utilizate în procesul emailării artistice;
- să cunoască diversitatea tehnică de execuție a emailului artistic;
- să cunoască etapele de realizare a lucrărilor executate în email.

Precondiții

Studenții trebuie să cunoască tehnica și tehnologia picturii; Studenții trebuie să cunoască principiile de bază ale compoziției și cromatologiei. Cursul opțional va viza corelația cu celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziție.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Incursiune în arta emailului. Emailul în arta universală. Maeștri și capodopere realizate în email.

Tema 2. Tehnica și tehnologia emailării artistice. Diversitatea emailului (transparent, opac, translucid). Diversitatea tehnologiei emailării artistice(turnat,incizat, gravat). Tehnica de emailare Champleve. Tehnica de emailare Cloisonne.

Tema 3. Realizarea compoziției decorative în tehnica emailului. Studiu practic.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activitatilor insusire si a abilitatilor formate in cadrul disciplinei se efectuiaza in baza: realizarii practice prevazute in programa analitica; solutionarii ideilor individuale; posibilitatea si maiestria de transpunere in material a cunostintelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul si numarul variantelor de lucru (60% din nota finala).

Evaluarea finală.

Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Această notă cuprinde nota de la activitățile practice individuale, nota obținută de la practica teoretică sub formă de referat și nota de la examen. Evaluarea finală la cursul opțional **Explorări creative în arta contemporană**, permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă aplicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale. Criteriile de evaluare la la cursul opțional **Explorări creative în arta contemporană**, se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.

Evaluarea finală a semestrului II constă din răspunsul verbal și prezentarea referatului (40% din nota finală), și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Benea D., Crînguș M., Regep-Vlascici S., Ștefănescu A., Arta și tehnica emailului în dacia romană.
2. Excelsor Art, Timișoara, 20006
3. Condricova L., Alexei Marco. Destinul unui bijutierdin Moldova , Editura Lumen, Iași, 2011
4. Бреполь Э., Художественное эмалирование, Ленинград, Машиностроение, 1986

Opțională:

5. Gtamatopol M., Artele miniaturale în antichitate, Ed. Lumen, 2010
6. Гилодо А., Русская эмаль XIX-XX вв. Москва, 1996
7. 4. Усенко В., Ювелирные изделия и самоцветы, Одессаб Принт Мастер, 1998

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	STUDIUL PICTURII MODERNE (copie clasică)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Morărescu I.
Cadre didactice implicate	Morărescu I.
e-mail	morarescu.ion@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.A.077	2	IV	VII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Practicum la pictură (copie clasică), își propune să lărgască cunoștințele privind tehnica și tehnologia picturii clasice, să continue amplificat explorarea posibilităților picturii.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii clasice;
• Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictura clasică;
• Realizarea unei copii de peisaj marin din clasică universală.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi ați: <ul style="list-style-type: none">
• Să cunoască diverse procedee tehnice de lucru asupra unei copii;
• Să stăpânească perfect desenul;
• Să cunoască legile acordurilor și armoniilor cromatice;
• Să construiască spațiul prin culoare și valoare.
Preconții
Studenții trebuie să aibă competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura clasică.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Studiarea tehnicii picturii clasice. Evoluția portretului cu mâini ca gen. Maeștrii exponenți ai diferitor perioade și curente în genurile artei.
Tema 2. Portretul cu mâini ca gen. Studii. Selecționarea unei opere clasice pentru realizarea copiei. Probe.
Tema 3. Realizarea unei copii clasice. Prepararea suportului pentru realizarea unei copii (șasiul, pânza,

grunduirea). Transferul desenului copiei alese pe suportul de bază. Precizarea desenului. Tonul general al lucrării.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a competențelor formate în cadrul cursului se efectuează în baza: lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilității și măiestriei de aplicare a limbajului plastic; gradului de investigare și cercetare; volumului și calității variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări (schițe, lucrări finale) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Guerico Antonio. Gericault, Milano, 1983.
2. Layr R., Courbet et son influence a l'etranger, Paris, 1911.
3. Lem F.H. Realisme de Gericault – Le Pintre, 1962.
4. Rosntal Leon, Les mîtres d l'art, Paris, 1905.
5. Золотов Ю. К. Пуссен, Искусство, Москва, 1988.

Opțională:

6. Тургин В.С., Теодор Жарико. – М, Изобразительное искусство, 1982

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Babiuc Stanislav, Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Babiuc Stanislav, Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.O.069	4	IV	VII	180	120	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Unități de curs

1. Tema 1. Prelegere. *Nudul în arta clasică și modernă.*
2. Tema 2. Studiu practic. *Nud în interior.*

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback);
- Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.O.070	4	IV	VII	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul **Compoziție de șevalet** își propune să aprofundeze atât cunoștințele teoretice în domeniul respectiv, cât și aptitudinile privind realizarea mesajului artistic cu ajutorul mijloacelor de expresie specifice picturii, să familiarizeze studenții cu diverse structuri și scheme compoziționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: să cunoască principiile compoziționale, mijloacele de expresie plastic și tehnicile clasice de exprimare în pictură; Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictură;
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea percepției vizuale, a experienței, a expresiei în domeniul picturii de șevalet, formarea și dezvoltarea la studenți a limbajului plastic, formarea practică a unor deprinderi vizuale perceptiv;
- Competențe de analiză: descoperirea de către studenți a propriilor afinități, aspirații și valori compoziționale și coloristice;
- Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea capacității de a comunica, inclusiv prin folosirea limbajului plastic: sconcept, formă, culoare.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziție;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;

- Să realizeze prin mijloacele expresiei plastice relația spațiu – formă - culoare;
- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziția de șevalet.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. *Studiul compoziției la foviști și expresioniști.*

Tema 2. *Compoziție de expresie „directă” a sentimentelor și ideilor - compoziție la asociație.* Tema compoziției vine de la propunerea profesorului (cuvinte, piese muzicale sau a unui fragment din piesă – gen jazz, Sonata Lunii, etc.). Dezvoltând tehnicile mixte și de autor, ulei, pânză etc., respectând principiile compoziționale de realizat o compoziție conceptuală la asociație în contextul limbajului plastic.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrurile în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback);
- Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
2. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.
3. Rudolf Arheim. Artă și percepția vizuală. Psihologia văzului creator. Editura Meridiane, București, 1979.
4. Volcov N.N. Compoziția v jivopisi. M., 1977.

Opțională:

5. Read, Herbert. Semnificația artei. Editura Meridiane, București, 1969.
6. Dina Bernard. Artă modernă. Editura Meridiane, București, 2000.
7. Muzeul Național de Artă (str. 31 August).
8. Complexul Expozițional C. Brâncuși (str. Șt. Cel Mare)

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA RELIGIOASĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Pastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari Cristina
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari Cristina
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.O.171	4	IV	VII	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina „*Pictura religioasă*” este o componentă a modulului Pictura, care are drept scop cunoașterea diverselor tehnici de reprezentare a imaginii în pictura religioasă; cunoașterea și aplicarea tehnologiilor clasice și moderne utilizate în pictura religioasă; cunoașterea creației artiștilor plastici în domeniu din pictura universală și națională. Pe parcursul studiilor studenții vor efectua lucrări de diferite genuri: icoane, scene biblice etc. Interdisciplinaritatea – pictura, desenul, bazele compoziției, cromatologia, istoria artelor universale, istoria artei naționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii clasice;
- Studiarea diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura religioasă;
- Realizarea unei copii de icoană din clasică universală.
- Cunoașterea creației artiștilor plastici din pictura universală și națională.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru specifice pentru pictura religioasă;
- Să aplice diverse tehnologii clasice și moderne de realizare a unei icoane;
- Să folosească cunoștințele primite în creația proprie;
- Să realizeze plastic principiile teoretice și practice în pictura religioasă;
- Să elaboreze noi idei, soluții în realizarea unei picturi religioase.

Precondiții

Studenții trebuie să posede competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice

Conținutul unităților de curs

- **Tema 1. Sudiu practic. Realizarea unei icoane (copie) din clasică universale.** Icoană cu subiect la alegere. *Figură:* MD, Hristos, Înger, Cuvios, Ierarh.
- **Tema 2. Sudiu practic. Pictura bizantină. Pregătirea suportului de lemn.** Metodele de prelucrare. Cleiuri, procentajul folosit la prepararea suportului. Pene, coada rândunicăi. Materiale: lemn, clei.
- **Tema 2. Sudiu practic. Pregătirea cleiului, acoperirea pe straturi a suportului de lemn.** Materiale: lemn, gelatină.
- **Tema 3. Pregătirea și folosirea pe straturi a gruntului.** Materiale: lemn, pânză sau tifon, praf de cretă, clei de

gelatină.

- **Tema 4. Trecerea desenului pe suport și modelarea lucrării.** Materiale: cărbune, tuș.
- **Tema 5. Modelarea detaliilor și introducerea inscripțiilor.** Materiale: pensule naturale, culori tempera pigment.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback);
- Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Munca studenților este evaluată individual și în baza:

- realizărilor complete a temelor prevăzute în programa analitică;
- abilității tehnologice de transpunere în material;
- gradul de investigare, cercetare, auto instruire;
- frecvența în atelier.

Metode de evaluare:

- analiza individuală și în grup a lucrărilor;
- vizionări (expoziții) cu caracter metodic, semestrial și anual;
- verificări pe parcurs și examen (colocviu) final.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Tudor Mitrovic, *Bazele Iconografiei*, București, 2015
2. Tudor Stăvilă, *Icoana Basarabeană*, Chișinău, 2011
3. Georgios Kordis, *Ritmul în pictura bizantină*, București, 2008
4. Constantine Cavaros, *Ghid de iconografie Bizantină*, București, 2005
5. Efremov Alexandru, *Icoane Românești*, București, 2002
6. I.D. Ștefănescu, *Iconografia artei Bizantine*, București, 1973
7. Berdinski H. *Clei i sleivanie drevesinî*. Kiev, 1965.
8. Geta Merulescu-Popescu, *Icoane românești*, București, Roil Campani, 1996.

Denumirea programului de studii	Pictură
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	Practica de restaurare a picturii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Tamazlîcari Cristina
Cadre didactice implicate	Tamazlîcari Cristina
e-mail	livitchi.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.O.072	2	IV	VII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul Restaurarea picturii are drept scop de a-i iniția pe studenți în istoria și tehnologia restaurării picturii. Cursul va completa cunoștințele generale și de specialitate referitoare la pictura de șevalet, tehnicile picturii, materialele și instrumentele de lucru, formând și dezvoltând competențe de restaurare și conservare a unor opere de artă, în special de pictură. Activitățile practice presupun examinarea vizuală și fotografică a stării materialului de restaurare; fixarea procedurilor și etapelor de restaurare; restaurarea și conservarea unor opere de artă.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Distingerea calităților materialelor utilizate în pictura de restaurare;
• Cunoașterea diverselor tehnici de restaurare a imaginii în pictură;
• Utilizarea diverselor materiale și tehnici de lucru în pictura de restaurare;
• Însușirea tehnologiei clasice și modernă utilizată în pictura de restaurare.
Finalități de studii
<p>La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Să aplice diverse tehnologii clasice și moderne în pictura de restaurare;
• Să aplice limbajul plastic adecvat;
• Să utilizeze practic principiile de restaurare a unei opere de artă;
• Să folosească metodele de conservare a unei opere de artă;
• Să elaboreze noi idei, soluții în realizarea practică a picturii de restaurare.
Precondiții
<p>Studenții trebuie să posede cunoștințe teoretice din cadrul cursului de istoria artelor, compoziție, cromatologie și abilități practice de lucru în tehnicile tradiționale ale picturii în ulei. Cursul va viza corelația între discipline fundamentale și de specialitate în domeniul picturii de șevalet, în scopul extinderii ariei de investigație și de recuperare a operelor de artă ce necesită lucrări de restaurare.</p>
Conținutul unităților de curs
<p>Tema 1. Inițiere în istoria picturii de restaurare. Problemele gestionării și restaurării operelor. Apariția picturii de șevalet. Dezvoltarea ulterioară a picturii universale. Istoria dezvoltării științei de restaurare. . Începuturile arheologiei clasice și trezirea interesului pentru cultura</p>

națională. Incepături ale conservării și restaurării operelor. Primele legi referitoare la ocrotirea monumentelor, supravegherea colecțiilor de pictură

Tema 2. Tehnica și tehnologia restaurării picturii. Istoria tehnologiei picturii medievale. Materiale și mijloacele tehnice utilizate în diverse epoci și școli naționale.

Renașterea tehnologiei picturii de șevalet de epocă.

Supravegherea sistematică și calificată a colecției de pictură – aplicarea măsurilor de profilaxie și restaurare pentru salvarea operelor afectate.

Atelierul de restaurare, utilajul, încăperile atelierului: spațiul pentru restaurarea tehnică, spațiul pentru restaurarea artistică, secția pentru aplicarea stratului de protecție.

Regimul de temperatură și umiditate, iluminarea.

Scule și dispozitive: frigider, aparat cu raze Roentgen, aparat de fotografiat, microscop, cuțite, bisturiuri, pensule, fiere de călcat, șasiuri.

Materiale: diverse tipuri de clei, uleiuri, dizolvanți, lacuri, spirt, amiac, hârtie de țigară, filtre de hârtie.

Tema 3. Metodele de conservare a picturii. Degradarea bazei, grundului, a stratului cromatic, verniului.

Tipurile de degradare a operelor de șevalet.

Degradarea bazei: pânză, lemn, carton, placaj.

Factorii degradărilor: “îmbătrânirea” materialelor, încălcarea normelor de păstrare, încălcarea tehnologiei de către pictor sau restaurator.

Degradarea bazei. Pânza. Pierderea durității și elasticității.

Cauzele îmbătrânirii rapide a pânzei.

Scorojirea pânzei, caracterul divers al scorojirilor și cauzele apariției lor.

Alte tipuri de deformări: deformări provocate de șasiu, deformări mecanice, ondulații, adâncituri, fracturi, rupturi, tăieturi, pierderi ale pânzei.

Murdărirea părții inferioare a pânzei.

Deformările provocate de restaurare neprofesionalistă.

Baza de lemn. Degradările provocate de defectele inițiale ale materialului.

Defectele prelucrării lemnului.

Dezvoltarea miceliilor și bacteriilor.

Afectarea lemnului de cari și pierderea durității mecanice a lemnului.

Defectele mecanice: adâncituri, zgârieturi, fisuri, ștersături, încălcarea formatului de autor/inițial/. Restaurarea greșită.

Carton, hârtie. Ondularea în rezultatul sensibilității la umiditate.

Afecțiuni mecanice: rupturi, frânturi, găuri, pierderi, zgârieturi.

Stratificarea cartonului, fragilitatea hârtiei.

Urme ale restaurărilor anterioare, murdărirea stratului inferior al hârtiei.

Apariția miceliilor și bacteriilor.

Baza de metal. Ondularea mecanică, adâncituri, colțuri îndoite, pierderi și găuri.

Oxidarea corpului și corodarea metalului.

Placajul. Ondularea, stratificarea, apariția fisurilor neînsemnate.

Afecțiuni mecanice: ciobituri, adâncituri, găuri mecanice, mucegai.

Degradarea grundului, a stratului cromatic, verniului.

Decorticare, pierderea elasticității, schimbarea proprietăților în urma îmbătrânirii natural, în rezultatul greșelilor tehnologice.

Formarea fisurilor. Craclurile: inițiale, tardive /de vârsta/ și mecanice.

Schimbarea volumului în condițiile oscilațiilor de temperatură și umiditate.

Influența caracterului și componenței grundului asupra conservării lui.

Afecțiuni mecanice.

Craclurile grundului și stratului chromatic în cazurile defectelor inițiale ale bazei și provocate de schimbările condițiilor atmosferice.

Craclurile și deversitatea lor condiționate de componența, modalitatea aplicării vopselelor sau de grosimea stratului cromatic.

Umflăturile stratului cromatic, pierderi, decorticarea, exfolierea, zgârieturi, găuri, arsuri, diverse tipuri de murdăriri, restaurare necalificată. Ștersături, degradarea glasiurilor.

Inscripțiile, tonările fără grund, turtirea picturii păstoase.

Pierderea elasticității, cracluri, decorticare, întunecare, pierderea transparenței.

Zgârieturi, influența umidității și temperaturilor sporite.

Murdării ale suprafețelor.

Dispozitive: frigider, aparat cu raze Roentgen, aparat de fotografiat microscop, cutite, bisturiuri, pensule, fiere de calcat, sasiuri.

Materiale: diverse tipuri de clri, uleuri, disolvanti, lacuri, spirt, amiac, hartie de tigara, filter de hartie.

Tema 4. Examenarea vizuală și fotografica a stării materialului de restaurare.

Examinarea simplă: examinarea vizuală, fotofixarea.

Examinarea preliminară a stării șasiului, grundului, stratului chromatic și verniu.

Examinarea prin iluminare cu lampa de masă. Iluminarea direct și oblică.

Utilizarea lupei simple și binoculare, a microscopului și aparatului cu raze infraroșii și ultraviolet.

Examinarea complexă- macro și micro filmare, analiza cu raze Roentgen pentru a identifica afecțiuni interne, stratul timpuriu de pictură.

Identificarea componenței pigmentului.

Tema 5. Fixarea procedelor și etapelor de restaurare. Tratatment preventiv.

Complexul de măsuri pentru de pastrare operelor de toate influențele negative ale mediului înconjurător.

Complexul de măsuri pentru păstrarea operelor de influențele negative ale mediului înconjurător.

Întreprinderea masurilor de restaurare a operelor cu defecte.

Respectarea strictă a condițiilor de păstrare.

Prelucrarea profilactică operei.

Desprăfuirea suprafețelor operei.

Conservarea porțiunilor deteriorate prin intermediul lipiciului profilactic.

Consolidarea stratului cromatic și grundului.

Defectele șasiului și corectarea lor.

Deformarea pânzei drept urmare a procesului de deformare a șasiului.

Excluderea curbării pânzei. Intinderea repetată a panzei pe sasiu.

Înlăturarea deformării pânzei.

Cauzele apariției deformațiilor: încălcarea normelor de păstrare, afecțiuni mecanice, influențe negative ale mediului. Deformări mecanice

Deformări locale și generale.

Lichidarea deformațiilor prin diverse metode.

Deformările apărute în rezultatul rupturilor pânzei și lichidarea lor.

Tema 6. Dezinfectarea operei. Combaterea microorganismelor.

Curățirea părții dorsale a pânzei.

Afectarea operelor cu mucegai și metodele de combaterea a lui.

Infectarea șasiului și a bazei de lemn a operei cu insecte și metodele de combaterea a lor.

Stratificarea pânzei dublate, afânarea și degradarea grundului, desprinderea grundului de bază, pierderile

drept rezultat al afecțiunilor cu miceliu.

Înlăturarea mucegaiului prin metoda mecanică.

Dezinfectarea opereii. Înlăturarea cauzelor apariției mucegaiului.

Afectarea șasiurilor și bazei de lemn cu insecte și microorganismele.

Combaterea microorganismelor.

Prelucrarea operelor afectate de microorganismele.

Tema7. Restaurarea marginilor tabloului. Metodele de prelucrare a rupturilor.

Deformările apărute în rezultatul rupturilor pânzei și lichidarea lor.

Restaurarea marginilor, completarea rupturilor prin diverse metode.

Restaurarea rupturilor cu completarea breșelor.

Procesul de prepararea cleiurilor.

Pregătirea pânzei și a cleiului de dublarea marginilor.

Prepararea componentului din smoală și ceară pentru dublarea marginilor.

Metoda de dublare prin smoală și ceară. Alte metode de dublare.

Materiale: aparat de fotografiat, frigider, clei de peste, miere, antiseptic, hirtie de țigara, filtre de hirtie, pinza.

Tema8 . Consolidarea stratului cromatic și grundului.

Consolidarea stratului cromatic cu aplicarea diverselor metode.

Lipiciul profilactic și înlăturarea lui.

Prepararea cleiului.

Consolidarea stratului cromatic cu aplicarea cleiului de peste.

Consolidarea picturii cu cracluri dure.

Consolidarea stratului și legăturii cu grundul.

Consolidarea grundului și a stratului cromatic degradat.

Metode diverse de consolidare a grundului degradat.

Cazuri aparte de consolidare a grundului.

Consolidarea grundului modelat și în relief, metoda laterală de consolidare a grundului.

Consolidarea stratului cromatic. Prepararea grundului.

Metoda consolidare prin smoala de ceară.

Materiale: aparat de fotografiat, frigider, clei de peste, antiseptic, miere, dizolvanti, alcool, amiac, hirtie de țigara, filtre de hirtie.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback);
- Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Горин, И.П., Черкасова З.В., Реставрация произведений станковой масляной живописи, Искусство, Москва, 1977.
2. Гренберг, Ю.И., Технология станковой живописи, Изобразительное искусство, Москва, 1982.
3. Гренберг, Ю.И., Технология, исследование и хранение произведений станковой и настенной живописи, Изобразительное искусство, Москва, 1987.
4. Филатов, В.В., Реставрация станковой темперной живописи, Изобразительное искусств, Москва, 1986.
5. Наумова, М.В. Реставрация икон. ВХНРЦ М. 1993
6. Селищева, И., Тихомирова И.М. Реставрация станковой масляной живописи. ВХНРЦ М. 1976

Opțională:

7. Havel Marc. Tehnica tabloului. Ediția Meridiane, București, 1980.
8. Kiplik, D.I. Materiale colorante ale picturii. Editura de Stat pentru Literatură și Artă. București, 1952.
9. Бердинский, Х., Клей и склеивание древесины, Киев, 1965.
10. Бергер, Э., История развития масляной живописи, Москва, Издательство Академии Художеств, 1961.
11. Грабарь, И., Вопросы реставрации и консервации произведений живописи, Издательство Академии Художеств, 1961.
12. Лукас, А. В., Перевод станковой живописи на новое основание, ВХНРЦ, М., 1963.

Denumirea programului de studii	GR, P,AP
Ciclul	I licență
Denumirea cursului	Programa analitică la DESEN
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor, Grafica și Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar, Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior Botnari Dumitru, doctor în pedagogie, conferențiar universitar Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.07.O.189	5	IV	VII	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Desen* include studierea bazelor fundamentale de reprezentare a figurii în spațiu, însușirea vocabularului vizual-plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și expresiv .

Acest curs prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare a figurii în desen, a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur.

Disciplina vizează studiul principiilor de transpunere a spațiului natural în cadrul plastic, cultivând și dezvoltând imaginația și sensibilitatea plastică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Studiul procedurilor de reprezentare a nudului. Studierea proporțiilor, analiza constructivă a formelor plasate în diverse mișcări și poziții.

Studierea siluetei formei și etapele în reprezentarea figurii nude.

Studierea tehnicilor și tehnologiilor de lucru în diverse materiale plastice.

Aplicarea metodelor de redare a valenței expresive cu ajutorul limbajului plastic specific desenului, modelarea formei prin intermediul liniei, clarobscurului, tentei și tonului.

Cultivarea viziunii originale în folosirea elemente de limbaj artistic-plastic și mijloacelor de expresie tradiționale și moderne.

Finalități de studii

să cunoască diferite tehnici de reprezentare a imaginii în desen;

să aplice metode de redare a clarobscurului în desen, metode de reprezentare utilizând legitățile perspectivei liniare și spațiale;

să enumere și să distingă etapele de reprezentare a nudului după model din natură;

să cunoască legitățile de reprezentare a formelor pe suprafață;

să deosebească particularitățile unui crochiu, schiță, desen de lungă durată.

să aplice legile perspectivei liniare și spațiale, metode de redare a clarobscurului în reprezentarea nudului;

să utilizeze diferite metode de reprezentare a formei;
să utilizeze diverse principii de organizare a spațiului plastic;
să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice;
să exprime creativ imaginea figurii, să transforme în structuri plastice cu noi valențe expresive;
să autoevalueze obiectiv cunoștințele, aptitudinile și priceperile la desenul artistic;
să stabilească rolul desenului în dezvoltarea imaginației, memoriei vizuale, gândirii creative;

Precondiții

Studentii trebuie să cunoască principiile generale de construcție anatomică a figurii umane, tehnici de reprezentare în diverse materiale grafice.

Unități de curs

- 1. Prelegere. Competențe artistico-plastice în desenul nudului.**
- 2. Studiu practic. Nud feminin.**
- 3. Studiu practic. Nud – în racursiu.**
- 4. Figură - nud într-o interpretare de autor.**

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților audioriale și lucrului individual.

Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de vizionare a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Vizionarea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală.

Bibliografie

1. Drabant Andras, *Bazele desenului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
2. Koroknai Zsolt, *Tehnici de realizare a portretului*, ed. Casa, Oradea, 2011.
3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, *Desenul in arhitectura*, București 2010
4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986
9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.

Denumirea programului de studii	AP, AD, P, Gr., DV, DI, ET
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	Istoria artei naționale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
Cadre didactice implicate	R. Ursachi dr. în studiul artelor, conf. univ.
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.08.O. 078	2	IV	VIII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la fundamentele științifice ale istoriei artelor, formarea bazei conceptuale a disciplinei *Istoria artelor naționale*. Cursul dat permite tinerei generații să-și lărgescă orizontul cultural prin posibilitatea urmării traseului artistic universal de la origini până în prezent. În cadrul cursului *Istoria artelor naționale* studenții se familiarizează cu valorile poporului românesc, cu izvoarele spirituale, istoria și cultura lui. Cursul dat include o inițiere amplă în: fundamentele științifice ale istoriei și teoriei artelor; istoria și specificul domeniilor tradiționale ale artelor plastice (grafica, pictura, sculptura, artele decorative, arhitectura). Cursul presupune o corelație cu alte discipline adiacente ce va permite prin comparație să se determine evoluția stilurilor artistice în arta universală și cea națională; căile de influență, specificul și caracterul artei naționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- Identificarea valorilor culturii naționale, în general și al artelor plastice, în particular.
- Cunoașterea particularităților și condițiilor de dezvoltare a artei și culturii din spațiul roman-basarabean.
- Cunoașterea specificului evoluției artelor în diferite perioade pe parcursul sec. XX.
- Distingerea particularităților stilistice specifice artei din Basarabia.
- Determinarea confluențelor stilistice în creația artiștilor din Republica Moldova.

Competențe de aplicare:

- Studiarea creației artiștilor români-basarabeni din I jum. a sec. XX și implementarea modalităților de expresie plastică specifice în lucrările practice proprii.
- Identificarea traseului de influență stilistică a creației artiștilor români-basarabeni din a II jum. a sec. XX.
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative proprii și aplicarea cunoștințelor obținute în cadrul cursului în activitatea pedagogică și artistică.

Competențe la nivel de integrare:

Aplicarea varietății plastice din arta sec. XX-XXI în propriile lucrări și în procesul didactic.
Sinteza elementelor de folclor plastic în lucrări de creație.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să perceapă și să distingă specificul evoluției artelor plastice naționale în diferite perioade istorice, diferite stiluri;
- să distingă trăsăturile caracteristice stilurilor artistice din perioada analizată;
- să cunoască nume notorii din cultura și arta națională.
- să înțeleagă și să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă;
- să identifice ceea ce este tradițional, de valoare, autentic în artă și ceea ce este fals, pseudo-tradițional, kitsch;
- să posede terminologia specifică;
- să înțeleagă și să aplice în creația proprie legitățile de bază ale artei plastice naționale clasice, moderne și contemporane.
- să aplice cunoștințele teoretice și aptitudinile practice în cadrul altor discipline de studiu, cât și în activitatea de creație și pedagogică.
- să promoveze în școală, în societate gustul estetic dragostea pentru frumos, respectul pentru arta și valorile naționale.

Precondiții

Studentii trebuie să posede cunoștințe în domeniul istoriei poporului român, mitologiei, filosofiei, artelor plastice, compoziției, să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile culturii naționale.

Unități de curs

Tema1. Arta plastică din Basarabia de la sf. sec. XIX - înc. sec. XX.

Tema2. Arta plastică din Republica Moldova din primul deceniu postbelic.

Tema3. Tradiții și inovații în pictura moldovenească din anii 1960.

Tema4. Particularitățile artei plastice din Republica Moldova în anii 1970-2000.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback);
- Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Botez-Crainic A., *Istoria artei naționale*, vol. IV, Ed. Didactico și pedagogică, București, 2001.
2. Barbas E., *Evoluția picturii de gen din Republica Moldova*, Știința, Chișinău, 2002
3. Drăguț V., Florea V., *Pictura românească în imagini*, Meridiane, București, 1976.
4. Drăguț V., *Istoria artei românești. Arta modernă și contemporană*, Meridiane, București, 1991.
5. Florea V., *Pictura modernă și contemporană*, Meridiane, București, 1986.
6. Florea V., *Istoria artei românești*, Hiperion, Chișinău, 1991.
7. Stăvilă T., *Arta plastică modernă din Basarabia*, Știința, Chișinău, 2000

Opțională:

1. Bobernaga S., *A. Plămădeală, viața și opera*, Ed. Timpul, Chișinău, 1987.
2. Cezza L., *Pictura Moldovei*, Ed. Timpul, Chișinău, 1973.
3. Florea V., *Mica enciclopedie de artă universală*, Litera, Chișinău, 2001.
4. Prut C., *Dicționar de artă modernă*, Ed. Albatros, București, 1982.
5. Toma L., *Mihail Greco, Știința*, Chișinău, 1971.

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	<i>PRACTICI ȘI TENDINȚE ÎN ARTA CONTEMPORANĂ EUROPEANĂ</i>
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Arte Plastice și Design, Catedra Pictură
Titular de curs	Ursachi R.
Cadre didactice implicate	Ursachi R.
e-mail	ursache.rodica@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.O.082	2	IV	VIII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Practici și tendințe în arta contemporană europeană* urmărește achiziționarea de către studenți a unui ansamblu de competențe gnoseologice, ce cuprind acumularea cunoștințelor referitoare la arta contemporană europeană și influențele acesteia asupra dezvoltării artei în Republica Moldova; competențe praxiologice, ce cuprind capacitățile de aplicare/utilizare în practica artistică și pedagogică a cunoștințelor teoretice achiziționate în cadrul cursului respectiv; competențe de creare/integrare, ce reprezintă competențe complexe care stabilesc conexiunea între cunoștințele teoretice referitoare la mișcările și tendințele artei contemporane în țările europene, limbajul artistico-plastic, mijloacele materiale, plastice și artistice de exprimare în artele plastice actuale și abilitățile praxiologice, tipice genului de activitate creativă pedagogică și artistico-plastică.

Cursul dat include o inițiere în: *istoricul artei contemporane; instituțiile artei contemporane; evoluția mișcărilor artistice în arta europeană, reprezentanții de vază și opera lor; problema influenței artei contemporane europene asupra dezvoltării artei în Republica Moldova.*

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea studenților cu arta contemporană, în general, și cea europeană, în particular;
- Cunoașterea specificului evoluției artelor contemporane/ actuale în diferite țări europene;
- Promovarea respectului pentru valorile artei universale și naționale;
- Educarea, dezvoltarea gustului artistic și estetic;
- Dezvoltarea gândirii și atitudinii creative față de activitatea artistică.

Finalități de studii

La finele cursului respectiv studenții vor fi apti:

- să definească și să identifice arta contemporană/ actuală;
- să cunoască parcursul istoric al artei contemporane europene;
- să cunoască instituțiile artei contemporane;
- să distingă mișcările și tendințele artei contemporane și trăsăturile caracteristice acestora;
- să perceapă mesajul artistic și ideatic ale operelor de artă contemporană;
- să aprecieze adecvat valorile artei contemporane;
- să înțeleagă și să aplice în creația proprie legitățile de bază ale artei contemporane.

Precondiții
Studentii trebuie să aibă competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul istoriei artelor plastice, picturii, compoziției, bazelor artei decorative; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice universale și naționale.
Conținutul unităților de curs
<ul style="list-style-type: none">
• Tema 1. Introducere. Artă contemporană. Geneza termenului și scurt istoric al artei contemporane. Artă actuală.
• Tema 2. Instituțiile artei contemporane europene. Muzeu și galerii ale artei contemporane în țările europene. Istoria apariției și funcțiile acestora. Studiouri de artă și spații administrate de artiști. Critica instituțională.
• Tema 3. Mișcări și tendințe ale artei contemporane în țările europene:<ul style="list-style-type: none">
◦ 1950 – Expresionismul abstract, COBRA, Colour field, Abstracția lirică, Tachisme, Art brut;
◦ 1960 – Conceptualism, Fluxus, Minimal art, Postminimalism, Op-art, Pop-art;
◦ 1970 – Arte povera, Land art, Fotorealism, Video art, Anacronism;
◦ 1980 – Graffiti, Neo-expresionism, Transavangarda, Neo geo, Noii fovi;
◦ 1990 – Artă digitală, Hiperrealism, Toyism, Tinerii artiști britanici;
◦ 2000 – Mișcarea Kitsch, Street art, Stuckism, Artă virtuală etc.
• Tema 4. Influențe ale artei contemporane europene asupra dezvoltării artei în Republica Moldova. Practici și tendințe în artă contemporană din Republica Moldova.
Strategii de predare și învățare
<ul style="list-style-type: none">
- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback);
- Tehnici multimedia.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: testelor, seminarelor (60% din nota finală) și este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului. Evaluarea finală este exprimată prin examen la finele semestrului (40% din nota finală).
Bibliografie
Obligatorie: 1. Foster H., Kranss R., Bois Y. A. <i>Art since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism</i> . New York: Thames and Hudson, 2005 2. Derrick Chong in Iain Robertson. <i>Understanding International Art Markets and Management</i> . Routledge, 2005 3. Андреева Е. Ю. <i>Постмодернизм: Искусство второй половины XX — начала XXI века</i> . СПб: Азбука-классика, 2007

4. *Art Now*. Vol. 3. Taschen, 2008

Opțională:

1. Chin-Tao Wu. *Privatising Culture: Corporate Art Intervention since the 1980s*. Verso, 2002

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	STUDIUL PICTURII MODERNE (copie clasică)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Morărescu I.
Cadre didactice implicate	Morărescu I.
e-mail	morarescu.ion@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.A.086	2	IV	VIII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Practicum la pictură (copie clasică), își propune să lărgască cunoștințele privind tehnica și tehnologia picturii clasice, să continue amplificat explorarea posibilităților picturii.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• Aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor în domeniul picturii clasice;
• Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictura clasică;
• Realizarea unei copii de peisaj marin din clasică universală.
Finalități de studii
La finele cursului respectiv studenții vor fi apti: <ul style="list-style-type: none">
• Să cunoască diverse procedee tehnice de lucru asupra unei copii;
• Să stăpânească perfect desenul;
• Să cunoască legile acordurilor și armoniilor cromatice;
• Să construiască spațiul prin culoare și valoare.
Preconții
Studenții trebuie să aibă competențe gnoseologice și praxiologice preliminare în domeniul picturii de șevalet, desen, bazele compoziției, istoria artelor; să manifeste interes, respect și receptivitate față de valorile artelor plastice. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura clasică.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Studiarea tehnicii picturii clasice. Evoluția figurii ca gen. Maeștrii exponenți ai diferitor perioade și curente în genurile artei.
Tema 2. Evoluția figurii ca gen. Studii. Selecționarea unei opere clasice pentru realizarea copiei. Probe.
Tema 3. Realizarea unei copii clasice. Prepararea suportului pentru realizarea unei copii (șasiul, pânza, grunduirea). Transferul desenului copiei așezat pe suportul de bază. Precizarea desenului. Tonul general al

lucrării.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a competențelor formate în cadrul cursului se efectuează în baza: lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilității și măiestriei de aplicare a limbajului plastic; gradului de investigare și cercetare; volumului și calității variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări (schițe, lucrări finale) și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor. Consulting între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Guerico Antonio. Gericault, Milano, 1983.
2. Layr R., Courbet et son influence a l'etranger, Paris, 1911.
3. Lem F.H. Realisme de Gericault – Le Pintre, 1962.
4. Rosntal Leon, Les mîtres d l'art, Paris, 1905.
5. Золотов Ю. К. Пуссен, Искусство, Москва, 1988.

Opțională:

6. Тургин В.С., Теодор Жарико. – М, Изобразительное искусство, 1982

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	ARTA EMAILULUI, curs opțional
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Iurie Puzdrovski
Cadre didactice implicate	Eleonora Brigalda, doctor în studiul artelor, prof. universitar
e-mail	puzdrovscii.iurie@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.A.083	2	IV	VIII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul opțional Arta emailurilor oferă studenților posibilitatea însușirii unor cunoștințe de bază de natură teoretică și practică referitor la arta emailului, îi familiarizează cu geneza și evoluția artei emailului, cu creatorii și operele relevante executate în această tehnică, asigură însușirea unor cunoștințe privind tehnica și tehnologia emailului, materialele utilizate în arta emailului, metode și procedee de emailare artistică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Capacitatea de elaborare a operelor de artă executate în email
- Utilizarea tehnicii și a tehnologiei specifice artei emailului
- Capacitatea de analiză și sinteză
- Capacitatea de asimilare a valorilor naționale și universale.
- Fantezie creatoare și exprimare de sine;
- Sim estetic dezvoltat

Finalități de studii

- să cunoască istoria și evoluția artei emailului;
- să cunoască meșterii bijuterii și capodoperele realizate în email din Moldova;
- să cunoască materialele utilizate în procesul emailării artistice;
- să cunoască diversitatea tehnică de execuție a emailului artistic;
- să cunoască etapele de realizare a lucrărilor executate în email.

Precondiții

Studenții trebuie să cunoască tehnica și tehnologia picturii; Studenții trebuie să cunoască principiile de bază ale compoziției și cromatologiei. Cursul opțional va viza corelația cu celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziție.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Incursiune în arta emailului. Emailul în spațiul românesc. Maeștri și capodopere realizate în email.

Tema 2. Tehnica și tehnologia emailării artistice. Etapele de realizare a lucrărilor în email. Sudarea filigranului (firelor) de lucru. Completarea cu pastă de email. Arderea în cuptor. Șlefuirea suprafeței. Emailul pictural, artistic. Emailul mixt.

Tema 3. Realizarea compoziției decorative în tehnica emailului. Studiu practic.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activitatilor însușire și a abilitatilor formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și maiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru (60% din nota finală).

Evaluarea finală.

Evaluarea finală este exprimată printr-o notă, care permite promovarea studentului în etapa următoare a procesului didactic. Această notă cuprinde nota de la activitățile practice individuale, nota obținută de la practica teoretică sub formă de referat și nota de la examen. Evaluarea finală la cursul opțional **Explorări creative în arta contemporană**, permite acumularea creditelor transferabile de studii, indiciu ce confirmă aplicarea acestei discipline în contextul formării competențelor profesionale. Criteriile de evaluare la cursul opțional **Explorări creative în arta contemporană**, se elaborează în corespundere cu obiectivele curriculare stabilite.

Evaluarea finală a semestrului II constă din răspunsul verbal și prezentarea referatului (40% din nota finală), și evaluarea curentă (60% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Benea D., Crînguș M., Regep-Vlascici S., Ștefănescu A., *Arta și tehnica emailului în dacia romană*. Excelsor Art, Timișoara, 2006
2. Condraticova L., Alexei Marco. *Destinul unui bijutier din Moldova*, Editura Lumen, Iași, 2011
3. Брeполь Э., *Художественное эмалирование*, Ленинград, Машиностроение, 1986

Opțională:

4. Gtamatopol M., *Artele miniaturale în antichitate*, Ed. Lumen, 2010
5. Гилодо А., *Русская эмаль XIX-XX вв.* Москва, 1996
4. Усенко В., *Ювелирные изделия и самоцветы*, Одессаб Принт Мастер, 1998

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	Ciclul I, licență
Denumirea cursului	PICTURA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Babiuc Stanislav
Cadre didactice implicate	Babiuc Stanislav
e-mail	babiuc.stanislav@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.O.080	4	IV	VIII	120	80	40

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Pictură de șevalet* are drept scop însușirea diverselor modalități de reprezentare plastică, în special prin intermediul culorii. Cursul dat include o inițiere amplă în pictura de șevalet (clasificarea picturii, materiale și tehnicile vechi și noi ale picturii), studiul mijloacelor plastice în raport cu legitățile plastice (raport proporțional, contrast, limbaj stilistic, structură), studierea tehnicii și tehnologiei picturii de șevalet și tratarea creativă a spațiului plastic de către studenți.

În cadrul acestui curs se pun la dispoziția studenților, viitorilor pictori profesioniști, o serie de cunoștințe indispensabile pentru realizarea unor opere durabile, ce vor contribui, totodată, la deschiderea unor noi căi spre o mai temeinică înțelegere a operei de artă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Perceperea vizuală și organizarea tabloului
- Familiarizarea studenților cu tehnica și tehnologia picturii de șevalet;
- Studierea modalităților de modelare a imaginii prin ton și culoare;
- Însușirea limbajului plastic tradițional și modern, explorarea acestora într-un mod personal și exp

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să cunoască diverse tehnici de reprezentare a imaginii în pictura de șevalet;
- Să cunoască tehnologia clasică și modernă utilizată în pictura de șevalet;
- Să cunoască legile acordurilor, armoniei și expresivității cromatice, legile contrastelor de culoare;
- Să utilizeze diverse materiale și tehnici de lucru în pictura de șevalet;
- Să aplice limbajul decorativității și picturalității în pictura de șevalet;
- Să realizeze copii din arta universală, națională;
- Să realizeze principiile unității în varietate și varietății în unitate;
- Să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic.

Precondiții

Studenții trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască legitățile și metodele de reprezentare a proporțiilor în desen, să cunoască

anatomia plastică, bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii artei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în pictura de șevalet.

Conținutul unităților de curs

1. Tema 1. Studiu practic. Nud dublu în interior. Scopul: Integrarea nudului dublu în interior și utilizarea stilurilor și tehnicilor studiate în anii precedenți de studiu. Materiale: ulei, carton, pânză. Format – 80x120 cm.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizării lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Evaluarea finală este exprimată prin prezentarea portofoliului cu lucrări și examen la finele fiecărui semestru (40% din nota finală). Analiza critică individuală și în grup a lucrărilor, consultând între profesorii care activează la catedră.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bartoș M.J. *Compoziția în pictură*, Iași, Polirom, 2009.
2. Botez-Crainic A., *Istoria artelor plastice*, vol. I-V. Ed. didactică și pedagogică, București, 1997-2002.
3. Lăzărescu L., *Tehnica picturii în ulei*. Iași, Polirom, 2009.
4. Scott M., *Biblia picturii în acuarelă*. București, All Educational, 2011.
5. Truică I., *Arta compoziției*, ed. a 2-a, Iași, Polirom, 2011.
6. Tibor B., *Peisaje în acuarelă*. Oradea, editura Casa, 2013.
7. Аксенов Ю., Левидова М. *Цвет и линия*, Москва, Советский художник, 1988.
8. Беда Г.В. *Живопись и ее изобразительные средства*. Москва, Просвещение, 1977.

Opțională:

9. Lăzărescu L., *Culoarea în artă*. Iași, Polirom, 2009.
10. Florea V., Szekely G., *Mica enciclopedie de artă universală*. Ed. Litera, București-Chișinău, 2001.
11. Волков Н.Н. *Цвет в живописи*. Москва, Искусство, 1985.
12. Парратон Хосе М., Гилтберто Ф., *Как писать акварелью*. /Москва, Арт-Родник, 2001

Denumirea programului de studii	Pictura
Ciclul	I, licență
Denumirea cursului	COMPOZIȚIA DE ȘEVALET
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Arte Plastice și Design, catedra Pictură
Titular de curs	Alavațchi Alexandru
Cadre didactice implicate	Alavațchi Alexandru
e-mail	alavatchi.alexandru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.O.081	2	IV	VIII	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul **Compoziție de șevalet** își propune să aprofundeze atât cunoștințele teoretice în domeniul respectiv, cât și aptitudinile privind realizarea mesajului artistic cu ajutorul mijloacelor de expresie specifice picturii, să familiarizeze studenții cu diverse structuri și scheme compoziționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe de cunoaștere și înțelegere: să cunoască principiile compoziționale, mijloacele de expresie plastic și tehnicile clasice de exprimare în pictură; Studiarea metodelor de redare a expresivității în pictură;
- Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea percepției vizuale, a experienței, a expresiei în domeniul picturii de șevalet, formarea și dezvoltarea la studenți a limbajului plastic, formarea practică a unor deprinderi vizuale perceptiv;
- Competențe de analiză: descoperirea de către studenți a propriilor afinități, aspirații și valori compoziționale și coloristice;
- Competențe de comunicare a cunoștințelor și înțelegerilor: dezvoltarea capacității de a comunica, inclusiv prin folosirea limbajului plastic: sconcept, formă, culoare.

Finalități de studii

La finele acestui curs studenții vor fi în stare:

- Să observe particularitățile structurii compoziționale;
- Să distingă mesajul artistic al compoziției plastice;
- Să observe corelația între echilibru și integrare;
- Să aplice diverse structuri compoziționale;
- Să aplice principiile armoniei cromatice în compoziție;
- Să realizeze mesajul compozițional cu ajutorul mijloacelor de expresie proprii picturii;
- Să realizeze compoziții plastice figurative și abstracte;
- Să aplice legea proporțiilor și modulului în organizarea compoziției;
- Să cerceteze flexibilitatea elementelor compoziției și tratarea subiectului în diverse contexte;
- Să realizeze prin mijloacele expresiei plastice relația spațiu – formă - culoare;

- Să aplice principiul unității și varietății în compoziție.

Precondiții

Studentii trebuie să manifeste aptitudini în domeniul artelor plastice, să manifeste interes față de valorile artei universale și naționale, să cunoască bazele compoziției și cromatologia. Cursul va viza corelația în celelalte discipline fundamentale și adiacente în scopul extinderii ariei de investigație la descifrarea și înțelegerea funcțiilor expresive, comunicative și simbolice ale culorii în compoziția de șevalet.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. *Principiile de organizare formală și tehnicile de figurație din sec. XX-XXI.*

Tema 2. *Compoziție de sinteză a figurativului și abstractului. Tema compoziției la libera alegere a autorului (studentului).* Dezvoltând tehnicile mixte și de autor, ulei, pânză etc., respectând principiile compoziționale de realizat o compoziție în contextul limbajului plastic și mijloacelor de expresie plastice punând în valoare raporturile cromatice expresive ale culorilor.

Strategii de predare și învățare

- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei se efectuează în baza: realizărilor lucrărilor practice prevăzute în programa analitică; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în material a cunoștințelor teoretice; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul și numărul variantelor de lucru; (60% din nota finală), care este exprimată prin două atestări pe parcursul semestrului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albert E. Elsen. Temele artei, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1986.
2. Nathan Knobler. Dialogul vizual, vol. I-II. Editura Meridiane, București, 1983.
3. Rudolf Arheim. Arta și percepția vizuală. Psihologia văzului creator. Editura Meridiane, București, 1979.
4. Volcov N.N. Compoziția v jivopisi. M., 1977.

Opțională:

5. Șorohov E.V. Osnovă compoziții. M., Prosveșcenie, 1979.
6. Read, Herbert. Semnificația artei. Editura Meridiane, București, 1969.
7. Dina Bernard. Arta modernă. Editura Meridiane, București, 2000.
8. Muzeul Național de Artă (str. 31 August).
9. Complexul Expozițional C. Brâncuși (str. Șt. Cel Mare)

Denumirea programului de studii	AP,ET,AD.DV,DI,GR, P
Ciclul	I licență
Denumirea cursului	Programa analitică la DESEN
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Studiul Artelor,Grafica si Metodologia instruirii
Titular de curs	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar, Ana Gobjilă, lector superior
Cadre didactice implicate	Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar Constantin Bălan, conferențiar universitar Ana Gobjilă, lector superior Botnari Dumitru, doctor in pedagogie, conferențiar universitar Rusu Valentin, lector
e-mail	anasimac777@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.O.181	2	IV	VIII	72	36	36

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Acest curs prevede cunoașterea legităților și metodelor de reprezentare în desen a proporțiilor, a raporturilor formale și tonale, a raporturilor de clarobscur în reprezentarea figurii în interior, studiul principiilor de transpunere a spațiului natural în cadrul plastic, cultivând și dezvoltând imaginația și sensibilitatea plastică.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Studierea mijloacelor artistice de redare a expresivității în desenul artistic. Cunoașterea tehnicilor de reprezentare a figurii în interior; Utilizarea diverselor principii de organizare a spațiului plastic; Valorificarea mijloacelor artistice. Modelarea spațiului și formei prin intermediul liniei, clarobscurului, tentei și tonului. Folosirea elementelor de limbaj artistic-plastic și mijloacelor de expresie tradiționale și moderne.
Finalități de studii
să cunoască diferite tehnici de reprezentare a imaginii în desen; să distingă proprietățile materialelor grafice (creion, sanghină, cărbune, sos, cretă, pastel etc); să cunoască legitățile de reprezentare a figurii în interior să aplice legile perspectivei liniare și spațiale, metode de redare a clarobscurului; să utilizeze diverse principii de organizare a spațiului plastic; să aplice procedee de generalizare în realizarea imaginii plastice; să exprime creativ imaginea naturii, să transforme structuri din natură în structuri plastice cu noi valențe expresive; să poată construi un spațiu prin valoare; să elaboreze noi idei, soluții în tratarea spațiului plastic; să exprime în desen sentimente, emoții, atitudini.

Precondiții
Studentii trebuie să cunoască principiile generale: - de redare a raporturilor formale; de integrare a formelor; reprezentarea grafică a elementelor structurale; a tehnologiilor generale de reprezentare în diverse materiale.
Conținutul unităților de curs
I. Prelegere. Varietățile mijloacelor artistice de redare a expresivității în desenul artistic. 2. Studiu practic. Compoziție – nud în interior.
Strategii de predare și învățare
<ul style="list-style-type: none">
- Metode verbale (expunerea, explicația, prelegerea, conversația, problematizarea și învățarea prin descoperire);
- Metodele intuitive (observația, demonstrația);
- Metodele practice (lucrul în grup și individual);
- Metode de tip evaluative (feedback); Tehnici multimedia.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă a activităților de învățare și a abilităților formate în cadrul disciplinei Desen se efectuează: în baza realizării lucrărilor practice prevăzute de curriculum-ul disciplinei; soluționării ideilor individuale; posibilitatea și măiestria de transpunere în practică a cunoștințelor teoretice și abilităților; gradul de investigare, cercetare, auto instruire; volumul, numărul și calitatea schițelor și conceptelor plastice, calitatea lucrărilor practice, realizate în cadrul activităților audioriale și lucrului individual. Evaluarea curentă se realizează prin două atestări pe parcursul semestrului și ponderea notelor de la evaluarea curentă constituie 60% din nota finală. Evaluarea finală la disciplina Desen se petrece sub formă de viziune a tuturor lucrărilor practice, realizate pe parcursul semestrului atât în cadrul orelor de contact direct, cât și în cadrul activităților individuale. Viziunea lucrărilor practice este realizată de întregul colectiv profesoral-didactic al catedrei, nota constituind 40% din nota finală.
Bibliografie
<ol style="list-style-type: none">
1. Drabant Andras, <i>Bazele desenului</i>, ed. Casa, Oradea, 2011.
2. Koroknai Zsolt, <i>Tehnici de realizare a portretului</i>, ed. Casa, Oradea, 2011.
3. Liviu Stoica, Rasvan Dobos, <i>Desenul in arhitectura</i>, București 2010
4. Николай Ли, Основы учебного академического рисунка., М., Эксмо, 2005.
5. Р.В.Паранюшкин, Техника рисунка, Феникс, Ростов-на-Дону, 2002.
6. Беда И.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1981.
7. Кузин В.С. Наброски и зарисовки. – М., Просвещение, 1991.
8. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку. – М., 1986
9. Строгановская школа рисунка. М., Изд. «Сварог и К», 2001.
10. Готфрид Баммес. Изображение фигуры человека, М., Изд. «Сварог и К», 1999.